Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Franz Anton Knittels Herzogl. Braunschw. Lüneb. Consistorialraths und Generalsuperintendentens Neue Kritiken über den berühmten Spruch: Drey sind, die da zeugen im Himmel, der Vater, das Wort und der ...

Knittel, Franz Anton

Braunschweig, 1785

VD18 10155279

Beylagen.

urn:nbn:de:gbv:45:1-15277

Visual Library

Beylagen.

Die Beylage A.
zu der 71sten Seite.

Ich habe eben gesagt: Maurop wede einige Sprüche der heiligen Schrift in seinen Vortrage. Hie sind Beweise davon:

2 Timoth. IV. 7.

Αγωνα καλον αγωνισασθε προς αλληλους ανδρες εμου και γυναικες.

1 Corinth. IX. 22. 19.

Οι παντες, τους πασι τα παντα γινομενους, ινα κερδανωσι παντας η πλειονας.

Jacob. I. 17.

Οθεν απαν δωρημα τελειον ανωθεν εσι καταβαινον εκ του των φωτων πατρος.

Joh. I. 9.

Φωτιζει μεν το φως το αληθινον παντα ανθρωπον δ' ερχομενον εις τον κοσμον.

1 Cor. XV. 31.

Τον θανατον, ον μετα παυλου δια το κηρυγμα καθ' ημεραν απεθνησκον.

Rom.

Rom. X. 18.

Εις πασαν την γην εξηλθεν ο φθογγος αυτων και εις τα περατα της οικουμενης τα ρηματα αυτων.

1 Corinth. I. 21.

Επει γαρ ο κοσμος ουκ εγνω τον Θεον δια της σοφιας, ο φησι παυλος, ευδοκησεν ο Θεος δια της μωριας του κηρυγματος σωσαι τους πιστευοντας.

Philipp. II. 10. 11.

Ινα εν τω ονοματι Ιησου χριστου παν γονυ καμψη επουρανιων και επιγειων και καταχθονιων, και πασα γλοσσα ομοιως ελληνις τε και βαρβαρος εξομολογησηται, οτι κυριος Ιησους χριστος εις δοξαν Θεου πατρος.

Joh. X. 16.

Και γενηται μια ποιμνη εις ποιμην.

Joh. X. 14.

Γινωσκων τα ιδια και γινοσκομενος υπο των ιδιων.

Die

Die Beylage B.

zu der 119ten Seite

Lesearten, Schreibfehler und Correcturen des Codicis Guelpherbytani C.

Landesbibliothek Oldenburg

Landesbibliothek Oldenburg

Vorerinnerung.

Die Vergleichung des Textes ist nach der Ausgabe des **Millii** geschehen.

Das Zeichen ♂ zeigt die grammatischen **Veränderungen** im Texte an.

Das Zeichen — die **Auslassung** gewisser Wörter und Stellen.

Das Zeichen ♀ die **Umsetzung** der Wörter.

Das Zeichen ✠ die **Zusätze** im Text.

Das Zeichen *Lect.* die gewöhnlichen Zusätze aus dem Lectionario bey den verlesenen Pericopen. Sie sind im Manuscripte zum Unterscheide des Textes mit rother Farbe geschrieben.

Act. Apost. Cap. I. & II.

v. 4. συναλιζομενος παρηγγε*λλεν αυτοις [* — ι. ✠ λ.

8. και * παση [* —— εν Recent. superscripsit

11. εις τον ȣρανον. * ȣτως ελευσεται. [* —— ȣτος ο ιησȣς αναλεφθεις αφ υμων εις τον ȣρανον. Recent. in marg. adjecit.

13. Ιακωβος * Ιωαννης [* —— και

16. γραφην * ἣν [* —— ταυτην.

17. ην εν* υμιν [* ♂ pro. συν

18. γενομενος ελακισε* μεσος. [* ♂ loco ελακησε. Recent. in marg. adscrips.

23. καλȣμενον βαρσαββαν* ος [* ✠ β.

24. αναδειξον ον εξελεξω εκ τȣτων των δυο ενα. fin.

Cap. II. 1. ησαν * παντες ομοθυμαδον [* —— α

—— ομοθυμαδον * fin. [* — επι το αυτο.

7. ιδȣ* παντες ȣτοι [* ✠ α.

13. δε διαχλευαζοντες* ελεγον [* ✠ δια.

14.

Act. Apost. Cap. II.

—— μεμεςαμενοι εισιν* fin. [* ✠ ν.

13 - 14. finem inter v. 13. & init. v.

14. α*ρ. εν ταις ημερ: εκειν: Lect.

14. δε ο πετρος [* ✠ ὁ

17. υμων ενυπνιοις* ενυπνιαθησονται [* ♂ οις loco α.

21. ος εαν* επικαλ &c. [* ✠ ε.

22. Init. εν ταις ημεραις εκειναις. ειπε πετρος προς τον λαον ανδρες Lect.

——— ανδρα αποδεδειγμενον* απο τȣ Θεȣ εις. [* ♀ pro απο τȣ Θεȣ αποδεδειγμενον εις

——— δυναμεσι * και σημειοις [* — και τερασι. Recent. in margine adscripsi.

27. εις αδην* ȣτε [* ♂ ην loco ȣ 37 loco δ.

30. χριςον και* καθισαι [* ✠ και

31. Init προειδως περι της αναςασεως τȣ χριςȣ ελαλησεν οτι ȣκ εγκατελειφθη ἡ &c. [✠ ς & ♀

Landesbibliothek Oldenburg

Act. Apost. Cap. II.

v. 31. εις αδην* ουτε η [* ♂ pro αδου & pro ουδε

33. του* πνευματος του αγιου λαβων [* ♀ pro του αγιου πνευματος λαβων

36. πας οικως* ισραηλ [* Recent. ω punctis notavit & ο superscripsi.

——— οτι και κυριον* αυτον και χριστον ο θεος [* ♀ pro οτι κυριον και χριστον αυτον ο Θεος

38. προς αυτους. εν ταις ημεραις εκειν &c. ειπε πετρος προς τον λαον. &c. Lect.

38. υμων εν* τω [* ♂ εν loco επι

——— ονοματι του* κυριου Ιησου χριστου εις [* ✠ του κυριου.

40. πλειοσι διεμαρτυρατο και Recent. α notavit & ε superscripsi.

——— παρεκαλει αυτους* λεγων [* ✠ αυτους.

44. οι πιστευσαντες* ησαν [* ♂ pro πιστευοντες

Act. Apost. Cap. II. & III.

46. προσκαρτερȣντες εν τω ιερω ομοθυμαδον κλωντες. Transpos. ♀

47. τη εκκλησια επι* το αυτο fin. [* ✠ επι το αυτο.

Cap. III. v. 1. εν ταις ημεραις εκειναις. Lect.

——— Init. * πετρος δε [* ——— επι το αυτο, hic omissum, quia praecedentibus adject.

2. προς την πυλην* τȣ ιερȣ [* ♂ πυλην loco θυραν.

5. τι * λαβειν [* ——— παρ' αυτων

7. εστερεωθησαν* αι βασεις αυτȣ και [* ♀ pro εστερωθησαν αυτȣ αιβασεις και.

11. κρατȣντος δε* αυτȣ του πετρου [* ♂ αυτȣ loco τȣ ιαθεντος χωλȣ.

——— και του* Ιωαννην [* ✠ τον.

13. υμεις μεν* παρεδωκατε [* ✠ μεν.

——— ηρνησαθε * κατα [* ——— αυτον.

18. προφητων * παθειν [* ——— αυτȣ.

——— επληρωσεν* ȣτως fin. [* ♂ pro ȣτω.

Act. Apost. Cap. III. & IV.

19. Init. εν ταις ημεραις εκειναις ειπε πε-
τρος προς τον λαον. Lect.

20. τον προκεχειρισμενον υμιν [* ♂ loco προκεκηρυγμενον

21. παντων των αγιων απ* αιωνος αυτε προφητων fin. [* ♀ απ' αιωνος

22. Init. μωυσης μεν* [* ✠ υ

—— γαρ ειπε* προς τυς πατερας [* ✠ ειπε

24. ελαλησαν * προκατηγγειλαν [* ═ και.

25. εστε οι υιοι* [* ✠ οι

—— πατερας. υμων* λεγων Recent. * υμων correxit ημων

—— και εν* τω [* ✠ εν

26. πονηριων αυτε* fin. [* ♂ αυτε pro υμων

Cap. IV. 1. Init. εν ταις ημεραις εκειναις Lect.

—— λαλουντων δε αυτων superscriptum est minio: των αποςολων.

Act. Apost. Cap. IV.

v. 2. διδασκειν τον λαον αυτυς και Transpos.

5. και τυς πρεσβυτερυς [* ✠ τυς.

—— και τυς γραμματεις [* ✠ τυς

—— γραμματεις εν Ιερυσαλημ [* ♂ εν loco εις

11. των οικοδομων ο [* Recent. lineâ subductâ notavit termination. μων & superscripſ. μυντων.

12. σωτηρια υδε γαρ [* ♂ δ. pro. τ.

—— ονομα ετερον εστι υπο [* ♀ pro. ονομα εστιν ετερον υπο

13. Init. εν ταις ημεραις εκειναις Lect.

—— θεωρουντες huic voci minio superscript. nexus Lect. οἱ ιυδαιοι

14. τον τε ανθρωπον [* ♂ pro δε

—— ανθρωπον συν αυτοις βλεποντες εστωτα. [* ♀ pro ανθρωπον βλεποντες σον αυτοις εστωτα.

16. δυναμεθα αρνειθαι fin. [* loco ♂ αρνησαθαι.

Act. Apoſt. Cap. IV.

v. 17. απειλη απειλησομεθα αυτοις [* per
ο μικρον

19. αποκριθεντες ειπον προς αυτȣς [* ♀ pro
αποκριθεντες προς αυτȣς ειπον

21. πως κολασονται αυτȣς. [* Recent.
ω ſuperſcripſit.

22. ην πλειωτων τεσσαρακοντα [* Re-
terminationem ωτων linéa delevit &
ονων ſuperſcripſit.

23. Init. εν ταις ημεραις εκειναις. Lect.
——— απολυθεντες δε ηλθον ob ne-
xum Lect. ſuperſcript. οι αποστολοι.

24. συ ει ο θεος [* ✠ ει.

32. καρδια μια και η ψυχη και [* ♀
pro καρδια και η ψυχη μια και

33. Ιησȣ χριστȣ χαρις [* ✠ χριστου

34. τις ην εν [* ♂ ην loco υπηρχεν

35. εκαστω καθο αν [* Recent. καθο
correxit ſuperſcripto τι

37. υπαρχοντος αυτȣ αγρȣ [* ♂ αυτȣ
loco αυτω

Cap.

Landesbibliothek Oldenburg

Act. Apost. Cap. V.

V. 3. δε ο πετρος [* ✠ ο

8. δε προς * αυτην ο πετρος [* ♂ προς αυτην pro αυτη

9. πετρος * προς [* — ειπε

12. Init. εν ταις ημεραις εκειναις Lect.

——— αποςολων εγινετο σημεια [* ♂ pro εγενετο.

——— τερατα πολλα εν τω λαω. [* ♀ pro τερατα εν τω λαω πολλα.

15. ωςε και * εις τας πλατειας [* ♂ και εις loco κατα.

——— επι κλιναριων και [* ♂ loco κλινων

17. ο αρχιερες και [* — υ Recent. superscripf.

19. δια * νυκτος [* — της, alius hoc superscripf.

21. ακυσαντες δε εν ταις ημεραις εκειναις [* Lect.

——— εισηλθον, οι αποςολοι, υπο [* ob nexum Lect. seq. οι αποςολοι

Landesbibliothek Oldenburg

Act. Apost. Cap. V.

v. 22. δε * παραγενομενοι υπηρεται, ουχ [* ♀ pro δε υπηρεται παραγενομενοι ουχ

23. φυλακας * εστωτας [* — εξω.

24. τε * στρατηγος [* — ιερευς και ὁ

25. εν * φυλακη [* — τη Recent.

29. δε * πετρος [* — ὁ

v. 32. εν αυτω * εσμεν [* Recent. linea subducta notavit εν αυτω & superscripsit αυτου.

—— πνευμα * το [* — δε.

33. οι δε εν * τις ημεραις εκειναις lect.

—— ακουοντες * διεπριοντο [* ♂ loco ακουσαντες.

34. βραχυ * τους [* —— τι.

36. εαυτον μεγαν * ω [* ✠ μεγιν.

—— ω * προσεκολληθησαν ανδρων αριθμος ως τετρακ &c. [* ♀ pro ω προσεκολληθη αριθμος ανδρων ωσει τετρακ &c.

39. ου * δυνηστεστε καταλυσαι. [* ♂ loco δυναθε.

Landesbibliothek Oldenburg

Act. Apost. Cap. VI. & VII.

v. 41. οτι κατηξιωθησαν υπερ τȣ ονοματος τȣ Ιησȣ ατιμ. &c. [* ♀ pro οτι υπερ τȣ ονοματος αυτȣ & †

42. ευαγγελιζομενοι τον χριϛον Ιησȣν. [* ♀ pro ευαγγελιζομενοι τον Ιησȣν χριϛον.

Cap. VI. 8. Init. εν ταις ημεραις εκειναις Lect.

——— πληρης χαριτος και [* loco πιϛεως.

13. παυεται λαλων ρηματα βλασφημα κατα. [* ♀ pro παυεται ρηματα βλασφημα λαλων κατα.

Cap. VII. 2. ακȣσατε μȣ ὁ [* Recent. subducta linea notavit μȣ & in margine adscripsit: abundat.

4. ην νυν υμεις [* ✠ νυν.

5. δȣναι αυτην εις κατασχεσιν αυτω, και. [* ♀ pro δουναι εις κατασχεσιν αυτην, και.

Act. Apost. Cap. VII.

v. 10. και εφ * ολον. [* ✠ εφ

14. μετεκαλεσατο Ιακωβ * τον πατερα αυ-
τȣ και. [* ♀ pro μετεκαλεσατο τον
πατερα αυτȣ Ιακωβ και.

——— * εβδομηκοντα πεντε ψυχαις fin.
[* ♀ pro ψυχαις ἑβδομηκοντα πεντε fin.

15. Init. * και κατεβη [* ✠ και

—— * Ιακωβ [* — δε

16. μνηματι * ω ωνησατο [* Recent. ῷ
delevit & ὁ superscripsit

—— * εμμορ εν συχεμ [* ♂ εν loco τȣ.

17. δε ηγγιζεν * ο χρονος [* ♂ ζ pro σ.

18. ετερος επ' * αιγυπτον, ος [* ✠ επ'
αιγυπτον

20. εγεννηθη * μωυσης, και [* ♂ pro
μωσης.

22. και * εργοις αυτȣ [* — εν.

26. και * συνηλλασεν αυτȣς [* Recent.
συνηλασεν superscripf.

—— αδελφοι εςε * υατι [* — υμεις

30. Κυριȣ εν * πυρι φλογος βατȣ fin. [* ♀
κυριου εν φλογι πυρος βατȣ fin. & ♂

30.

Act. Apost. Cap. VII.

v. 31. κυριε * εγω [* — προς αυτον.

34. δευρο αποστειλω * σε Recent. linea subducta στειλω notavit & στελω superscrips.

35. δικαστην εφ' ημας * τουτον [* ✠ εφ' ημας.

—— λυτρωτην απεσταλκεν * εν [* Recent. in margine notav. Al. απεστειλεν.

36. ποιησας σημεια * και τερατα εν [* ♀ pro ποιησας τερατα και σημεια εν.

37. εστι * μωυσης [* — ν & ὁ Recent. ν & ὁ superscrips.

40. γαρ μωυσης * ουτος [* ♂ μωυσης loco μωσης.

—— τι εγενετο * αυτω [* ♂ pro γεγονεν.

42. μοι εν τη ερημω * ετη τεσσαρακοντα οικος. [* ♀ pro μοι ετη τεσσαρακοντα εν τη ερημω οικος.

44. τω μωυση * ποιησαι [* ✠ υ.

—— ον εωρακεν * fin. Recent. terminationem εν linea subducta notavit & κει subscripsit.

Act. Apost. Cap. VII. & VIII.

v. 55. πληρης πιςεως και πνευματος. [* ✠ πιςεως και.

Cap. VIII. v. 2. εποιησαν * κοπετον [* — το, alius hoc superscripsit.

5. Init. εν ταις ημεραις εκειναις. Lect.

6. υπο * φιλιππου [* — του.

7. βοωντα φωνη μεγαλη [* ♀ pro βοωντα μεγαλη φωνη

—— εξηρχοντο πολλοι [* ♂ pro εξηρχετο.

8. εγενετο δε χαρα [* ✠ δε

12. ονοματος * Ιησου [* — του Recent. in margine adscrips.

14. αυτους * πετρον [* — τον Recent. in marg. adscrips.

16. ου δε πω γαρ [* ✠ δε.

17. τοτε επετιθεσαν τας [* ♂ loco επετιθουν.

18. Init εν ταις ημεραις εκειναις. Lect.

——— ιδων δε [* ♂ pro θεασαμενος.

Act. Apost. Cap. VIII.

v. 21. ευθεια εναντιον τȣ * [* ♂ loco ενωπιον

25. εις Ιεροσολυμα πολλας * [* ♂ pro Ιερȣσαλημ.

——— τε κωμας των * [* Recent. ο delevit & ω superscrips.

26. Init. εν ταις ημεραις εκειναις. Lect.

28. αυτȣ * ανεγινωσκε [* — και

30. αναγινωσκοντος ησαιαν τον προφητην * [* ♀ pro αναγινωσκοντος τον προφητην ησαιαν.

34. ο προφητης τȣτο λεγει περι * [* ♀ pro. ο προφητης λεγει τȣτο περι

37. ειπε δε αυτω ει * [* ♂ αυτω loco ο φιλιππος.

—— της καρδιας σȣ εξεστιν * [* ✠ συ

—— ειναι * Ιησȣν [* — τον Recent. superscrips.

39. αυτȣ χαιρων fin. * [* Recent. ο delevit. & ω superscrips.

40. Init. εν ταις ημεραις εκειναις Lect:

Act. Apoſt. Cap. IX.

Cap. IX. v. 2. οδȣ * ανδρας [* — οντας. Recent. in marg. adſcripſit All. add, οντας.

3. δαμασκω εξαιφνης τε αυτον περιηστραψεν φως εκ τȣ ουρανȣ. fin. [* ♀ pro δαμασκω και εξαιφνης περιεστραψεν αυτον φως απο τȣ ȣρανȣ fin. ♂ τε & εκ αυτον

4. ηκȣσε φωνης λεγȣσης αυτω. [* Recent. in φωνης delevit ς & ν ſuperſcr. λεγȣσης vero terminationem σης linea ſnbducta notavit & αν ſuperſcr.

5. ο δε * εγω [* — κυριος ειπεν

5 — 6. διωκεις αλλ' αναστηθι [* — σκληρον σοι προς κεντρα λακτιζειν. τρεμων τε και θαμβων ειπε· κυριε, τι με θελεις ποιησαι και ο κυριος προς αυτον. † αλλ'

6. σοι οτι σε [* Recent. οτι linea ſubducta notavit & in margine adſcripſit. (Rect. τι.)

10. προς αυτον εν οραματι ο κυριος ανανια. [* ♀ pro προς αυτον ο κυριος εν οραματι, ανανια.

Act. Apost. Cap. IX.

v. 12. ανδρα ανανιαν ονοματι εισελθοντα. [* ♀ pro ανδρα ονοματι ανανιαν εισελθοντα.

—— αυτω χειρας οπως [* ♂ pro χειρα.

13. δε * ανανιας [* — ὁ Recent. superscripf.

15. εκλογης εςι μοι ουτος [* ♀ pro εκλογης μοι εςι ουτος.

19. ενισχυσεν. εν ταις ημεραις εκειναις, εγενετο [* Lect.

—— δε * μετα [* —— ο σαυλος.

20. εκηρυσσε τον Ιησουν οτι [* ♂ Ιησουν loco χριστον.

21. αυτους απαγαγη επι [* ♂ pro αγαγη.

22. και συνεχεσε τους Recent. συνεχεσε linea subducta notav. & συνεχυνε superscripsit.

24. παρετηρουν το δε και τας πυλας [* Recent. ο punctis notav. & ε superscripsit.

Act. Apost. Cap. IX.

v. 25. * δε οι μαθηται νυκτος δια τȣ τει-
χους καθηκαν αυτον χαλασαντες [*
♀ pro δε αυτον οι μαθηται νυκτος καθη-
καν δια τȣ τειχους χαλασαντες.]
28. τȣ κυριȣ * ελαλει [* —— Ιησȣ.
29. επεχειρȣν * ανελειν αυτον fin. [* ♀
pro επεχειρȣν αυτον ανελειν fin.
32. Init. εν ταις ημεραις εκειναις. Lect.
33. ανθρωπον * ονοματι αινεαν εξ [* —
τινα. & ♀
37. εν * τω υπερωω [* ♁ τω.
39. αναςας δε * ὁ πετρος [* ♁ ·
40. ὁ πετρος * και θεις [* ♁ και.
42. και * επιςευσαν πολλοι επι [* ♀
43. εγενετο δε αυτον ημερας ικανας μει-
ναι εν [* ♀ pro εγενετο δε ημερας ικα-
νας μειναι] αυτον εν.

Cap. X. 1. Init. εν ταις ημεραις εκειναις.
Lect.
3. φανερως * ὡς περι ωραν [* ♂ ως περι
loco ωσει.

Act. Apost. Cap. X.

v. 4. μνημοσυνον* εμπροσθεν τυ θευ [* ♂ loco ενωπιον.

5. πεμψον* ανδρας εις Ιοππην και [* ♀ pro πεμψον εις Ιοππην ανδρας, και.

——— σιμωνα* τινα ος [* ✠ τινα

6. θαλλασσαν * fin. [* ——— ουτος λαλησει σοι τι σε δει ποιειν fin.

7. λαλων* αυτω φωνησας [* ♂ pro τω κορνηλιω.

9. οδοιπορουντων* αυτων και [* ♂ pro εκεινων.

10. δε αυτων* εγενετο επ' αυτον [* ♂ αυτων εγενετο, loco, εκεινων επεπεσεν.

11. καταβαινον * σκευος [* — επ' αυτον.

12. τετραποδα * και τα ερπετα της γης, και [* — και τα θηρια. ♀

14. κυριε * ουδεποτε [* — οτι.

16. ανεληφθη απαντα* εις [* ♂ loco το σκευος.

17. ο ειδεν * ιδου [* — και.

——— απεσαλμενοι* υπο του [* ♂ pro απο

Act. Apost. Cap. X.

v. 17. την οικειαν τȣ * [* Recent. ε delevit.

19. πετρȣ τι * ενθυμȣμενȣ [* ✠ τι.

20. διακρινομενος * οτι εγω [* pro διοτι

21. Init. εν ταις ημεραις εκειναις. Lect.

—— δε * ο πετρος [* ✠ ο

—— ανδρας * ειπε [* — τȣς απεςαλμενȣς απο τȣ κορνηλιȣ προς αυτον.

22. ακȣσαι * ρημα παρα σȣ. [* Recent. ρημα linea subducta notavit & in marg. ρηματα adscripsit.

23. επαυριον * αναςας ο πετρος [* ✠ αναςας.

—— τινες * αθελφων [* — των Recent. hoc superscripsi.

—— απο * Ιοππης [* — της

24. τη * δε επαυριον [* ✠ δε

25. ποδας * αυτȣς προσεκυνησεν [* ✠ αυτȣς.

26. πετρος * ηγειρεν αυτον λεγων. [* ♀ pro πετρος αυτον ηγειρε λεγων.

Act. Apoſt. Cap. X.

v. 26. αναστηθι και γαρ* αγω αυτος [* ✠ γαρ ♂ καγω

28. αλλοφυλω και* μοι εδειξεν ο Θεος μηδενα [* ♀ pro αλλοφυλω και ἐμοι ο Θεος εδειξεν μηδενα.

29. μεταπεμφ*εις πυνθανομαι. [* — θ. Recent. hoc ſuperſcripſ.

30. εστη* εναντιον μου [* ♂ loco ενωπιον

32. και μεταπεμ*ψαι σιμωνα [* ♂ pro μετακαλεσαι.

—— σιμωνος* τινος βυρσεως [* ✠ τινος.

33. σοι υπο* του κυριου fin. [* ♂ pro Θεου.

34. Init. εν ταις ημεραις εκειναις Lect.

——— στομα* αυτου ειπεν [* ✠ αυτου

39. ημεις * μαρτυρες [* — εσμεν

—— εν * τη χωρα [* — του

—— ον και* ανειλον [* ✠ και

44. ετι, εν* ταις ημεραις εκειναις [* Lect.

47. υδωρ δυ*ναται τις κωλυσαι του μη [* ♀ pro υδωρ κωλυσαι δυναται τις του μη.

—— ελαβον ως* και ημεις fin. [* ♂ loco καθως.

Act. Apost. Cap. X. & XI.

v. 48. ονοματι Ιησȣ χριςȣ* τοτε. [* ♂ Ιησȣ χριςȣ pro τȣ κυριȣ.

Cap. XI. v. 3. οτι εισηλθες προς ανδρας ακροβυςιαν εχοντας, και. [* ♀ pro οτι προς ανδρας ακροβυςιαν εχοντας εισηλθες και.

7. ηκȣσα δε και* φωνης [* ✠ και.

8 οτι * κοινοντι η [* — παν. ✠ τι

10. και ανεσπασθη* παλιν απαντα [* ♀ pro και παλιν ανεσπασθη απαντα.

12. μηδεν διακριναντα* ηλθον [* ♂ loco διακρινομενον.

13. αγγελον τȣ* Θεȣ εν [* ✠ τȣ Θεȣ.

—— Ιοππην * και [* — ανδρας.

16. ελεγεν οτι* Ιωαννης [* ✠ οτι.

17. εγω * τις [* — δε.

18. και εδοξασαν* τον Θεον [* Recent. terminationem σαν linea subducta notavit & in margine ζον adscrips.

19. ȣν, εν ταις ημεραις εκειναις Lect.

Landesbibliothek Oldenburg

Act. Apost. Cap. XI. XII.

v. 19. διασπαρεντες *απο της [* obnexum Lect. οι αποςολοι superscrips.

20. τινες ελθ*οντες εις [* Recent. ελθοντες linea subducta notavit & in margine Al. εισελθοντες adscrips.

—— ελαλȣν *και προς [* ✠ και

21. μετ' αυτον του *ιαθαι αυτȣς πολυς [* ✠ τȣ ιαθαι αυτȣς.

25. ταρσον * αναζητησαι. [* — ὁ βαρναβας.

—— ευρων *¹ ηγαγεν *² εις [*¹ — αυτον. *² — αυτον,

28. μεγαν * εσεσθαι [* —— μελλειν.

Cap. XII. 3. ιδων *δε οτι [* ♂ δε pro και.

5. τον Θεον *περι αυτȣ [* ♂ loco ὑπερ.

6. δε εμ*ελλε προαγαγειν αυτον ο Ηρωδης [* ♀ pro δε εμελλεν αυτον προαγειν ὁ Ηρωδης. ♂ προαγαγειν

8. δε *ȣτως και [* ♂ pro ȣτω.

Act. Apost. Cap. XII. & XIII.

v. 10. δε την πρωτην [* ✠ την.

—— ητις αυτοματι ηνοιχθη [* ♂ pro αυτοματη.

11. πετρος εν εαυτω γενομενος ειπε [* ♀ pro πετρος γενομενος εν εαυτω ειπε.

12. Init. εν ταις ημεραις εκειναις. Lect.

—— συνιδων τε ο πετρος ηλθεν [* ο πετρος ob nexum Lect.

—— συνηθροισμενοι αδελφοι και [* ✠ αδελφοι.

17. διηγησατο * πως [* — αυτοις

—— ειπε δε αυτοις απαγγειλατε [* ✠ αυτοις.

19. εις * καισαρειαν [* — την.

20. αυτων * απο [* — την χωραν

21. ημερα * Ηρωδης [* ✠ ὁ

25. Init. εν ταις ημεραις εκειναις Lect.

—— Ιερουσαλημ εις αντιοχειαν πληρωσαντες [* ✠ εις αντιοχιαν.

Cap. XIII. 1. δε * εν [* — τινες

v. 2.

Landesbibliothek Oldenburg

Act. Apost. Cap. XIII.

2. και * σαυλον [* — τον

4. Init. αυτοι μεν [* αυτοι Recent. linea subducta notavit & in margine ουτοι adscripsit.

—— υπο τυ αγιυ πνευματος κατηλθον. [* ♀ pro. υπο τυ πνευματος τυ αγιυ κατηλθον.

—— εις * σελευκειαν [* — την

—— εις κυπρον [* — την.

6. δε ολην την νησον [* ✠ ολην

—— ευρον ανδρα τινα [* ✠ ανδρα

7. λογον τυ κυριυ fin. [* ♂ loco Θευ.

8. ο μαγος ουτως γαρ [* ♂ pro ουτω

12. επιστευσεν εκπληττομενος επι [* ♂ loco εκπλησσομενος.

13. Init. εν ταις ημεραις εκειναις Lect.

—— περι * παυλον [* — τον

15. απεστειλαν προς αυτους οι αρχισυναγωγοι λεγοντες. [* ♀ pro απεστειλαν οι αρχισυναγωγοι προς αυτους λεγοντες.

Act. Apost. Cap. XIII.

v. 15. ει τις εςιν εν υμιν λογος *παρακλησεως
[* ♀ pro ει εςι λογος εν υμιν παρα-
κλησεως. ✠ τις

25. Init. εν ταις ημεραις εκειναις. Lect.
—— ποδων *αυτȣ λυσαι [* ✠ αυτȣ

26. ταυτης *εξαπεςαλη fin. [* ♂ pro
απεςαλη

29. ετελεσαν * παντα τα [* — ἁ

31. οἵτινες *νυν εισιν αυτȣ μαρτυρες προς.
[* ♀ pro οἵτινες εισι μαρτυρες αυτȣ προς.
✠ νυν

33. ψαλμω *γεγραπται τω δευτερω υιος
[* ♀ pro ψαλμω τω δευτερω γεγραπται
υἱος

39. νομω *μωυσεως δικαιωθηναι, [* ♂
pro μωσεως.

41. θαυμασατε *και επιβλεψατε και
[* ✠ και επιβλεψατε.

42. δε *αυτων ** παρεκαλȣν *** εις
[* ✠ αυτων. ** — εκ της συναγωγης
των ιȣδαιων *** — τα εθνη.

43. αυτȣς *προσμενειν τη [* ♂ pro επι-
μενειν.

Act. Apost. Cap. XIII. & XIV.

v. 44. τω * ερχομενω [* — δε.

—— λογου τȣ κυριȣ fin. [* ♂ pro Θεȣ.

45. λεγομενοις * βλασφημȣντες [* — αντιλεγοντες και.

47. ειναι * εις [* — σε.

49. Init. και διεφερετο * ὁ λογος [* — δε. ✠ και

—— κυριȣ καθ' ολης [* ♂ pro δι'

50. και * βαρναβαν [* — τον

51. ποδων * επ' αυτȣς [* — αυτων.

Cap. XIV. 1. Ιȣδαιων * τε [* — και λαλησαι ȣτως ωςε πιςευσαι Ιȣδαιων. Recent. hæc in margine adſcripſit.

—— ελληνων πληθος πολυ fin. [* ♀ pro ελληνων πολυ πληθος. fin.

2. δε απειθησαντες Ιȣδαιοι. [* ♂ loco απειθȣντες.

4. πληθος * και [* — της πολεως.

6. συνιδοντες. εν ταις ἡμεραις εκειναις. Lect.

Act. Apost. Cap. XIV.

v. 6. κατεφυγον * οι αποςολοι εις [* ✠ οι αποςολοι, ob nexum Lect.

8. αυτȣ * ων ος [* ♂ loco υπαρχων

—— ȣδεποτε περιεπατησεν fin. [* ♂ pro περιεπεπατηκει.

9. ȣτος * ηκȣσε τȣ [* ♂ pro ηκȣε

—— * ὁτι εχει πιςιν τȣ [* ♀ pro ὁτι πιςιν εχει τȣ.

10. φωνη σοι λεγω εν τω ονοματι τȣ κυ-
ριȣ Ιησȣ χριςȣ, αναςηθι [* ✠ σοι λεγω εν τω ονοματι τȣ κυριȣ Ιησȣ χριςȣ.

13. πολεως * ταυρȣς [* — αυτων.

14. αυτων * εξεπηδησαν εις [* ♂ pro εισεπηδησαν

15. Θεον * ζωντα [* — τον.

17. αφηκεν * αγαθȣργων ȣρανοθεν [* ♂ pro αγαθοποιων.

—— ημιν * διδȣς ὑετȣς και [* ♀ pro ημιν υετȣς διδȣς και.

19. Init. διατριβοντων δε αυτων και διδασκοντων, επηλθον απο αντιοχειας

και

Act. Apost. Cap. XIV.

και Ικονιȣ Ιȣδαιοι και διαλεγομενων
αυτων παρρησια ανεπισαν τȣς οχλȣς
αποςηναι απ' αυτων λεγοντες ὁτι ȣδεν
αληθες λεγουσιν αλλα παντα ψευδον-
ται. και λιθασαντες αυτον τεθνηκε-
ναι. fin. ♂

v. 20. επαυριον * εν ταις ημεραις εκειναις
[* Lect.

—— εξηλθεν, ο * παυλος, συν [* ✠
ὁ παυλος ob nexum Lect.

21. * και εις Ικονιον [* ✠ εις.

—— * και εις αντιοχειαν [* ✠ εις.

22. μαθητων * και παρακαλȣντες [* ✠
και

23. αυτοις * κατα εκκλησιαν πρεσβυτερȣς
προσευξαμ &c. [* ♀ pro αυτοις πρεσ-
βυτερȣς κατα εκκλησιαν προσευξαμενοι.

—— μετα * νηςειας παρεθεντο [* ♂ pro
νηςειων.

27. ὁσα * ὁ Θεος εποιησε μετ' αυτων. [* ♀
pro ὁσα εποιησεν ο Θεος μετ' αυτων.

Cap. XV.

Act. Apost. Cap. XV.

Cap. XV. 2. γενομενης * δε στασεως [* ♂ pro ουν.

4. μετ' αυτων, * και ὁτι ηνοιξε τοις εθνεσι θυραν πιστεως fin. [* ✠ και ὁτι ηνοιξε τοις εθνεσί θυραν πιστεως fin.

5. Init. εν ταις ημεραις εκειναις, Lect.

7. * δε ζητησεως γενομενης [* ♂ loco συζητησεως

—— αρχαιων * εν υμιν εξελεξατο ο Θεος δια [* ♀ pro αρχαιων ο Θεος εν υμιν εξελεξατο δια.

12. * εσιγησαν δε το πληθος απαν, και [* ♀ pro εσιγησε δε παν το πληθος, και ♂

17. ὁπως * εκζητησωσιν [* — αν.

18. Init. ἁ εστι γνωστα αυτω απ' * αιωνος fin. [* — τω Θεω παντα τα εργα αυτου. & ✠

20. * αλλ' επιστειλαι [* ♂ pro αλλα.

—— * των ειδωλων και του αιματος και του πνικτου και της πορνειας, [* ♀ pro των ειδωλων και της πορνειας και του πνικτου και του αιματος

v. 20.

Act. Apost. Cap. XV.

v. 20 και ὁσα αν μη θελωσιν αυτοις γινεσθαι, ετεροις μη ποιειν fin. [* ✠ και usque ad finem.

25. ομοθυμαδον εκλεξαμενοις ανδρας [* ♂ pro εκλεξαμενυς

26. τας εαυτων ψυχας αυτων ὑπερ [* ♀ pro τας ψυχας αυτων ὑπερ

28. μηδεν πλειον επιτιθεσθαι [* ♂ loco πλεον.

—— πλην τυτων των επαναγκες fin. [* ♀ pro πλην των απαναγκες τυτων fin.

29. απεχεσθαι ειδωλοθυτυ και [* ♂ pro ειδωλοθυτων.

—— πορνειας. post hanc vocem add και ὁσα μη θελετε εαυτοις γινεσθαι, ετεροις μη ποιειν, εξ ὡν

30. απολυθεντες κατ᾽ ηλθον εις *] ♂ κατ᾽ ηλθον pro ηλθον.

33. προς τυς αποςειλαντας αυτυς fin. [* ♂ loco προς τυς αποςολυς fin.

34. επιμειναι αυτοθι fin. [* ♂ pro αυτυ.

Landesbibliothek Oldenburg

Act. Apost. Cap. XV. & XVI.

35. Init. εν ταις ημεραις εκειναις Lect.

36. αδελφους * , κατα πασαν [* — ημων.

37. δε εβ*ȣλετο [* ♂ pro εβȣλευσατο.

—— συμπαραλαβειν * Ιωαννην [* — τον

38. μη συμπαρα*λαμβανειν τȣτον [* ♂ pro συμπαραλαβειν.

Cap. XVI. 1. γυναικος * Ιȣδαιας [* — τινος.

3. απαντες *ὅτι Ελλην ο πατηρ αυτȣ υπηρχεν fin. [* — & ♁ pro απαντες τον πατερα αυτȣ οτι Ελλην υπηρχεν fin.

4. παρεδιδȣν *αυταις φυλασσειν [* ♂ pro αυτοις.

5. και επερισ*σευοντον τω [* ♂ pro επερισσευον.

7. επειραζον *εις την [* ♂ pro κατα.

—— πορευεσθαι * fin. [* — και ȣκ ειασεν αυτȣς το πνευμα fin.

9. *τις μακεδων ην ἑστως και παρακαλων [* ♀ pro τις ην μακεδων ἑστως, παρακαλων.

Landesbibliothek Oldenburg

Act. Apost. Cap. XVI.

v. 10. εις * μακεδονιαν [* — την

—— ὁ Θεος ευαγγελισασθαι [* ♂ loco κυριος.

12. κακειθεν * εις [* — τε. proter κακειθεν.

—— μεριδος * μακεδονιας [* — της.

13. της πυλης παρα [* ♂ pro πολεως.

14. Θεου ηκουσεν, ης [* ♂ loco ηκουεν.

15. και πας ὁ οικος [* ✠ πας.

—— αυτης παρεκαλει λεγουσα [* ♂ pro παρεκαλεσε.

16. Init. Εν ταις ημεραις εκειναις Lect.

17. καταγγελλουσιν υμιν οδον [* ♂ loco ημιν.

24. τοιαυτην λαβων εβαλεν [* ♂ pro ειληφως.

26. δεσμα ανειθη εξυπνος [* ♂ pro ανεθαι.

28. πραξης ἑαυτω κακον [* ♂ pro σε-αυτω.

31. και πας ὁ οικος [* ✠ πας.

32. του κυριου συν παση τη οικια αυτου fin.

Act. Apost. Cap. XVI. & XVII.

[* ♂ pro τȣ κυριȣ, και πασι τοις εν τῃ οικια αυτȣ fin.

v. 37. αυτοι ε*ξαγαγετωσαν ημας fin.

[* ♀ pro αυτοι ημας εξαγαγετωσαν fin.

38. Init. απη*γγειλαν [* ♂ pro ανεγγειλαν.

—— δε οι ραβ*δȣχοι τοις ςρατηγοις ταυτα [* ♀ pro δε τοις ςρατηγοις οι ραβδȣχοι τα ρηματα ταυτα.

—— εφοβηθησαν δε* ακȣσαντες [* ✠ δε.

39. ηρωτων απελθειν απο της πολεως fin.

40. δε α*πο της [* ♂ pro εκ.

—— εισηλθον π*ρος την [* ♂ loco εις.

Cap. XVII. 1. Init. εν ταις ημεραις εκειναις Lect.

—— δε ο*ι αποςολοι την [* ✠ οι αποςολοι ob nexum Lect.

4. και τινες *1 επις*2ησαν και [*1 — εξ αυτων. *2 pro επειθησαν.

Act. Apost. Cap. XVII.

v. 4. ελληνων * πληθος πολυ γυναικων [* ♀ pro ελληνων πολυ πληθος γυναικων.

5. δε * οι Ιουδαιοι οι απειθουντες και [* ♀ pro δε οι απειθουντες Ιουδαιοι και.

—— αγοραιων * ανδρας τινας πονηρους [* ♀ pro αγοραιων τινας ανδρας πονηρους.

—— την πολιν * κατ' αυτων και επισαντες *' τη [* ✠ κατ' αυτων και. *' —— τε.

—— αυτους * προαγαγειν εις [* ♂ loco αγαγειν.

7. βασιλεα ετερον λεγοντες ειναι Ιησουν. fin. [* ♀ pro βασιλεα λεγοντες ετερον ειναι Ιησουν. fin.

10. δια * νυκτος [* —— της.

11. προθυμιας * καθ' ημεραν [* —— το.

13. σαλευοντες * και ταρασσοντες τους [* ✠ και ταρασσοντες.

14. θαλασσαν * υπεμειναν δε [* ♂ pro υπεμενον.

15. παυλον * ηλθον εως [* ♂ loco ηγαγον αυτον.

Landesbibliothek Oldenburg

Act. Apost. Cap. XVII.

v. 16. εκδεχομενȣ τȣ παυλȣ αυτȣς παρωξυνετο. [* ♀ pro εκδεχομενȣ αυτȣς τȣ παυλȣ παρωξυνετο.

—— εν ἑαυτω θεωρουντος κατειδωλον [* ♂ loco εν αυτω θεωρȣντι κατειδωλον.

17. τοις Ιȣδαιοις * και [* — και τοις σεβομενοις.

18. δε και των [* ✠ και.

—— και * ϛωικων [* — των.

—— αναϛασιν αυτȣ ευηγγελιζετο αυτοις fin. [* ♀ pro αναϛασιν αυτοις ευηγγελιζετο fin. ✠ αυτου

19. τε αυτον επι [* ♂ pro αυτȣ.

20. γνωναι τινα θελοι [* ♂ loco τι αν.

24. γης ὑπαρχων κυριος ȣκ. [* ♀ pro γης κυριος ὑπαρχων ȣκ.

26. παν γενος ανθρωπων. [* ♂ pro εθνος.

—— ορισας τεταγμενους καιρους. [* ♂ loco προτεταγμενȣς.

27. τον Θεον ει [* ♂ pro κυριον.

Act. Apost. Cap. XVII. & XVIII.

v. 27. γεψηλαφησειεν αυτον [* ♂ pro
ψηλαφησειαν.

—— μακραν αφ' ενος εκαςυ. [* ♂ pro
απο ἑνος

—— ημων απεχοντα fin. [* ♂ pro
υπαρχοντα.

31. Init. καθοτι εςησαν [* ♂ pro
διοτι.

32. συ περι τυτυ παλιν fin. [* ♀ pro
συ παλιν περι τυτυ fin.

Cap. XVIII. 1. μετα * ταυτα [* — δε.

2. και πρισκιλαν γυραικα [* — λ.

—— το προςεταχεναι κλαυδιον [* ♂ pro
διατεταχεναι.

—— Ιυδαιυς απο της [* ♂ pro εκ.

5. Ιυδαιοις ειναι τον [* ✠ ειναι.

6. εκτιναξαμενος αυτυ τα [* ✠ αυτυ.

7. εκειθεν εισηλθεν εις [* ♂ pro
ηλθεν.

9. ὁ κυριος εν νυκτι δι οςαματος τω
[* ♀ pro ὁ κυριος δι οςαματος εν νυκτι
τω.

v. 13.

Act. Apost. Cap. XVIII.

v. 13. νομον * αναπειθει ουτος τους [* ♀ pro νομον ουτος αναπειθει τους.

14. μεν * ην [* — ουν.

15. δε * ζητηματα εστι [* ♂ pro ζητημα.

17. τουτων * εμελλε τω γαλλιωνι fin. [* ♀ pro τουτων τω γαλλιωνι εμελεν fin.

18. αποταξαμενος * αυτοις εξεπλει. [* ✠ αυτοις.

—— * κειραμενος εν κεγχρεαις την κεφαλην ειχε. [* ♀ pro κειραμενος την κεφαλην εν κεγχρεαις ειχε.

19. εισελθων * επι την [* ♂ pro εις.

—— συναγωγην * διελεξατο τοις [* ♂ loco διελεχθη.

21. αλλ' αποταξαμενος * αυτοις ** και ειπων * ** παλιν. [* ♂ loco απεταξατο. ** ✠ και. *** — δει με παντως την εορτην την ερχομενην ποιησαι εις Ιερουσαλυμα.

22. Init. Εν ταις ημεραις εκειναις. Lect.

—— * κατελθων ὁ ** παυλος εις [* — και ** ✠ ὁ παυλος ob nexum Lect.

Act. Apost. Cap. XVIII.

v. 22. ασπασαμενος τ8ς* αδελφ8ς κατεβη [* ♂ loco την εκκλησιαν.

25. κατηχημενος τον* λογον τ8 [* ♂ pro την οδον.

—— τ8 Ιησ8* επιϛαμενος [* ♂ pro κυρι8.

26. αυτ8 * και [* — ακυλας και πρισκιλλα προσελαβοντο αυτον.

Cap. XIX. 1. Init. εν ταις ημεραις εκειναις Lect.

—— μερη κατ'* ελθειν εις [* ✠ κατ'

3. τε * εις [* — προς αυτ8ς.

4. Ιωαννης * εβαπτισε [* — μεν.

7. ώσει δωδεκα fin. [* ♂ pro δεκαδυο fin.

10. κυρι8 * Ι8δαι8ς [* — Ιησ8.

12. αθεν8ντας αποφερεσθαι* απο [* ♂ pro επι.

—— εκπορευεσθαι * επεχειρησαν [* — απ' αυτων. ♂ pro εξερχεσθαι.

13. τινες και* των [* ✠ και. — απο.

—— λεγοντες εξορκιζομεν* υμας [* ♂ pro ορκιζομεν.

Act. Apost. Cap. XIX.

v. 14. επτα ὑιοι τȣτο [* ✠ ὑιοι.

15. ειπεν *αυτοις τον [* ✠ αυτοις

16. και *επιλαβομενος ** ὁ [* ♂ pro
εφαλλομενος ** ——— επ αυτȣς.

——— πονηρον * *κατε*κυριευσας αυτων ** *και
ισχυσε. [* — και. ** ♂ pro κατα-
κυριευσας. *** ✠ και.

17. εγενετο * πασι γνωςον Ιȣδαιοις. [* ♀
pro εγενετο γνωσον πασιν Ιȣδαιοις.

21. και *την αχαιαν [* ✠ την

——— εις Ιεροσο*λυμα ειπων [* ♂ pro
Ιερȣσαλημ.

26. *μονον της εφεσȣ [* ✠ της

27. λογισθηναι μελ*λει ** και [* ♂
pro μελλειν. ** — δε.

——— καθειρεσθαι της *μεγαλειοτητος αυ-
της [* ♂ loco την μεγαλειοτητα.

28. θυμȣ εκρα*ξον λεγοντες [* ♂ pro
εκραζον.

33. οχλȣ συνεβι*βασαν αλεξανδρον [* ♂
pro προεβιβασαν.

Act. Apost. Cap. XIX. & XX.

v. 35. εϛιν ανθρωπων * ὁς [* ♂ pro ανθρωπος.

—— μεγαλης * αρτεμιδος [* — θεας.

36. προπετες πρασσειν * fin. [* ♂ loco πραττειν.

37. την * Θεον υμων [* ♂ pro θεαν

38. τεχνιται εχȣσι * προς τινα λογον αγοραιοι [* ♀ pro τεχνιται προς τινα λογον εχȣσιν αγοραιοι.

39. ετερον * ζητειτε [* — επι.

Cap. XX. 1. Init. θορυβον μετα * ϛειλαμενος ὁ παυλος τȣς μαθητας και παρακαλεσας, ασπασαμενος δε εξελθε πορευθηναι [* ♂ pro τον θορυβον, προσκαλεσαμενος ὁ παυλος τȣς μαθητας και ασπασαμενος εξηλθε πορευθηναι.

3. γενομενης * επιβȣλης αυτω, ὑπο [* ♀ pro γενομενης αυτω επιβȣλης ὑπο.

—— αναγεσθαι * επ' την [* ♂ loco εις.

4. σωπατρος * πυρρȣ * * βερροιαιος θεσσαλονικεων

Act. Apost. Cap. XX.

λονικεων [* ✠ πυῤῥȣ. ** ♂ pro βεροιαιος.

v. 6. τρωαδα αχρι* ημερων [* ♂ pro αχρις.

7. σαββατων. εν ταις ημεραις εκειναις. Lect.

—— συνηγμενων ημων* ** κλασαι [* pro ♂ των μαθητων. hæc superscripſ. ** — τȣ.

—— λογον αχρι* μεσονυκτιȣ [* ♂ loco μεχρι.

8. ȣ* ημεν συνηγμενοι [* ♂ pro ησαν

9. Init. καθεζομενος* δε [* ♂ loco καθημενος.

—— νεανιας* ευτυχος ονοματι επι [* ♂ pro νεανιας ονοματι ευτυχος επι.

—— πλειον * επεσεν [* — κατενεχθεις απο τȣ υπνȣ.

10. συμπεριλαβων αυτον* ειπε [* ✠ αυτον.

11. ȣτως* εξηλθε ηγαγον [* ♂ pro εξηλθεν.

Act. Apost. Cap. XX.

13. γαρ *διατεταγμενος ην μελλων [* ♀ pro γαρ ην διατεταγμενος μελλων.

15. σαμον * τη *δε *ερχομενη [* — και μειναντες εν τρωγυλλιω. ** ✠ δε.

16. Init. *κεκρινει γαρ [* ♂ pro εκρινε.

—— *δυνατον ειη αυτω [* ♂ loco ην.

21. πιςιν * εις [* — την.

22. ιδυ *δεδεμενος εγω τω πνευματι [* ♀ pro ιδυ εγω δεδεμενος τω πνευματι.

—— αυτη *συμβησομενα μοι [* ♂ pro συναντησοντα.

24. εμαυτω *ὡςε τελειωσαι [* ♂ loco ὡς.

—— Ιησυ *χριςυ διαμαρτυρασθαι [* ✠ χριςυ.

25. κηρυσσων το * ευαγγελιον τυ θευ [* ♂ το ευαγγελιον. pro την βασιλειαν.

26. εγω *ειμι απο [* ✠ ειμι.

28. τυ *κυριυ ἠν [* ♂ pro Θευ.

—— δια τυ ἁιματος τυ ιδιυ fin. [* ♀ pro δια τυ ιδιυ αἱματος fin.

29. οιδα * ὁτι [* — τυτο.

Act. Apost. Cap. XX. & XXI.

32. δυναμενω ὑμας εποικοδομησαι [* ✠ ὑμας.

34. αυτοι * γινωσκετε [* — δε.

35. τε τον λογον τȣ κυριȣ [* ♂ loco των λογων.

37. δε κλαυθμος εγενετο παντων. και [* ♀ pro τε εγενετο κλαυθμος παντων και.

Cap. XXI. 4. ανευροντες δε τȣς [* — δε.

—— εις Ιεροσολυμα fin. [* ♂ pro Ιερȣσαλημ fin.

5. αιγιαλον προσευξαμενοι fin. [* ♂ loco προσηυξαμεθα.

6. Init. ησπασαμεθα αλληλȣς ανεβημεν και εις [* ♂ pro και ασπασαμενοι αλληλȣς επεβημεν εις.

8. εξελθοντες ὑπερι τον * ♂ loco ὁι περι.

—— παυλον ηλθομεν εις [* ♂ ηλθον.

9. θυγατερες τεσσαρες παρθενοι προ-

φητευȣ-

φητευσαι. fin. [* ♀ pro θυγατερες παρθενοι τεσσαρες προφητευσαι.

v. 11. δησας* εαυτου[* — τε. ♂ pro αυτου.

—— χειρας εχθρων* fin. [* ♂ loco εθνων.

13. παυλος και* ειπε τι [* — και ειπε.

—— αποθανειν * ετοιμως [* — εις Ιερουσαλημ.

15. ταυτας παρασκευασαμενοι* ανεβαινομεν [* ♂ pro αποσκευασαμενοι.

—— εις Ιεροσολυμα.* fin. [* ♂ loco Ιερουσαλημ.

17. ασμενως απεδεξαντο* ημας. [* ♂ pro εδεξαντο.

18. τη τε* επαυριον εισηει. [* ♂ τε επαυριον, pro δε επιουση.

—— παντες τε οι* πρεσβυτεροι παρεγενοντο προς αυτον fin. [* ♀ pro παντες τε παρεγενοντο οι πρεσβυτεροι fin. ** ✠ προς αυτον.

20. τον Θεον* ειπον [* ♂ loco κυριον

—— εισιν εν* τοις Ιουδαιοις των [* ♂ εν τοις Ιουδαιοις pro Ιουδαιων.

Act. Apost. Cap. XXI.

v. 22. * δει συνελθειν πληθος ακουσονται [* ♀ pro δει πληθος συνελθειν ακουσονται.

24. ξυρησωνται τας * κεφαλας και γνωσονται παντες [* ♂ pro την κεφαλην. ** ♂ pro γνωσι

—— οτι περι * ὧν [* ♁ περι.

—— αυτος * φυλλασσων τον νομον fin. [* ♀ pro αυτος τον νομον φυλλασσων fin.

25. αυτȣς αλλα * φυλασσεσθαι ** το [* ♂ pro ει μη. ** — αυτȣς.

—— και * αιμα [* — το

26. τοτε. εν ταις * ημερ. εκειν. ὁ [* Lect.

27. * επεβαλον επ αυτον τας χειρας fin. [* ♀ pro επεβαλον τας χειρας επ αυτον fin.

28. παντας πανταχη διδασκων [* ♂ loco πανταχȣ.

30. Init. * εκινηθει τε [* ♂ pro εκινηθη.

31. της * σπειρας ὁτι [* ♂ σπειρης.

34. τι * επεφωνȣν εν [* ♂ loco εβοων.

v. 36.

v. 36. λαȣ *κραζοντες αιρε [* ♂ pro κραζον.

37. τε *εις την παρεμβολην εισαγεσθαι ὁ παυλος [* ♀ pro τε εισαγεσθαι εις την παρεμβολην ὁ παυλος.

40. πολλης δε *γενομενης σιγης προσεφωνησε [* ♀ pro πολλης δε σιγης γενομενης προσεφωνησε.

Cap. XXII. 2. διαλεκτω *προσεφωνησεν αυτοις [* ♂ loco προσεφωνει.

12. ανηρ *ευλαβης κατα [* ♂ pro ευσεβης.

—— κατοικȣντων εν * θαμασκω ιȣδαιων [* ✠ εν θαμασκω.

13. αναβλεψον και * εγω αυτη. [* ♂ pro καγω.

16. *ονομα αυτȣ fin. [* ♂ loco κυριȣ fin.

17. και *προσευχομενω ** εν τω [* ♂ pro προσευχομενȣ. ** — μȣ.

18. σȣ * μαρτυριαν [* — την.

20. τȣ *πρωτο μαρτυρος [* ✠ πρωτο

22. αχρι *τȣ λογȣ τȣτȣ και [* ♀ pro αχρι τȣτȣ τȣ λογȣ και.

Act. Apost. Cap. XXII. XXIII.

v. 22. γαρ καθηκει αυτον [* ♂ loco καθηκον.

23. αυτων επι * πλειον και ριπτουντων τα [* ✠ επι πλειον. ** ♂ pro ριπτουντων.

24. χιλιαρχος εισαγεσθαι αυτον εις [* ♂ pro αγεσθαι. ** ✠ αυτον.

25. δε πραετειναν αυτον [* ♂ pro προετεινεν.

—— τον εφεστωτα εκατονταρχον [* ♂ loco εστωτα.

26. προσελθων τω χιλιαρχω απηγγειλε λεγων. [* ♀ pro προσελθων απηγγειλε τω χιλιαρχω λεγων.

—— ρωμαιος εστιν fin. [* ♂ pro εστι.

27. μοι * συ [* — ει.

28. απεκριθη δε ὁ χιλιαρχος [* ♂ δε pro τε.

30. κατηγορειται ὑπο των Ιουδαιων [* ♂ loco παρα.

—— αυτον * και [* — απο των δεσμον

—— εκελευσε συνελθειν τους [* ♂ pro εκελευσεν ελθειν τους.

v. 30.

Act. Apost. Cap. XXII. XXIII.

v. 30. και παν το [* ♂ loco ὁλον.

—— συνεδριον * και [* — αυτων.

Cap. XXIII. 1. Init. εν ταις ἡμερ. ελει-
ναις, ατενισας [* ♁ Lect.

—— δε τω συνεδριω ὁ παυλος ειπεν. [* ♀
pro δε ὁ παυλος τω συνεδριω ειπεν.

—— της ὡρας fin. [* ♂ loco ἡμερας.

2. ανανιας εκελευσε τοις. [* ♂ pro
επεταξε.

4. θεȣ λοιρεις. [* ♂ pro λοιδορεις.

5. οτι αρχιερευς εςι γεγραπται. [* ♀
pro ὁτι εςιν αρχιερευς γεγραπται.

6. εςι φαρισευων το δε ετερον σαδδȣκαι-
ων εκραξεν. [* ♀ pro εςι σαδδȣκαιων το
δε ἑτερον φαρισευων εκραξεν.

7. αυτȣ ειποντος εγενετο. [* ♂ loco
λαλησαντος.

9. αναςαντες τινες των γραμματεων
[* ♂ pro αναςαντες οἱ γραμματεις.

10. ςασεως φοβηθεις ὁ χιλιαρχος [* ♂
pro ευλαβηθεις.

Act. Apost. Cap. XXIII.

v. 11. θαρσει * ὡς [* — παυλε.

12. ποιησαντες * συςροφην Ιεδαιοι ανεθεμ. &c. [* ♂ pro ποιησαντες τινες των Ιεδαιων συςροφην ανεθεμ &c.

—— εαυτες * μητε [* — λεγοντες.

13. την * συνομοσιαν ποιησαμενοι fin. [* ♂ pro συνωμοσιαν πεποιηκοτες fin.

15. ὁπως * καταγαγη ** αυτον *** εις ὑμας. [* — αυριον. ** ♀ pro αυτον καταγαγη *** ♂ pro προς.

—— εσμεν * ανελειν [* — τε

16. παυλε την * ενεδραν παραγενομενος. [* ♂ loco το ενεδρον.

18. τον * νεανισκον αγαγειν [* ♂ pro νεανιαν.

20. ὁτι * Ιεδαιοι [* — οἱ.

—— * αυριον τον παυλον καταγαγης εις το συνεδριον, [* ♀ pro αυριον εις το συνεδριον καταγαγης τον παυλον.

—— ὡς * μελλοντα τι [* ♂ pro μελλοντες.

21. γαρ * εξαυτων [* — αυτον.

Act. Apost. Cap. XXIII. & XXIV.

v. 21. νυν εισι *ετοιμοι προσδεχομενοι [* ♀ pro νυν ετοιμοι εισι προσδεχομενοι.

22. τον *νεανισκον παραγγειλας [* ♂ pro νεανιαν.

24. προς *Φιληκα τον [* ♂ pro φηλικα.

25. επιςολην * εχυσαν [* — περι.

26. ἡγεμονι *Φιληκι χαιρειν [* ♂ pro φηλικι.

27. εξειλομην * μαθων [* — αυτον.

28. δε *επιγνωναι την [* ♂ loco γνωναι.

—— κατηγαγον * εις [* — αυτον.

29 δεσμων *εχοντα εγκλημα fin. [* ♀ pro δεσμων εγκλημα εχοντα fin.

30. ανδρα * εσεσθαι ** ***εξαυτων [* — μελλειν. ** — ὑπο των Ιυδαιων. *** ♂ pro εξαυτης.

33. παρεςησαν * τον [* — και.

35. πραιτωριω * ηρωδυ [* — τυ.

Cap. XXIV. 3. κρατιςε *Φιληξ μετα [* ♂ pro φηλιξ.

Act. Apost. Cap. XXIV.

v. 6. ηθελησαμεν κριναι* fin. [* ♂ loco κρινειν.

8. κελευσας *και τους [* ✠ και.

—— κατηγορους * ερχεσθαι. [* — αυτου.

9. Init. συν*επεθεντο δε [* ♂ pro συνεθεντο.

10. απεκριθη *τε ὁ [* ♂ loco δε.

11. ἡμεραι * δεκαδυο [* — ἡ

13. παραστησαι * δυνανται [* — με.

14. αιρεσιν *ὁυτως λατρευω. [* ♂ pro ὁυτω.

15. εχων *προς τον. [* ♂ pro εις.

16. εν τουτω *και αυτος [* ♂ loco δε.

—— ασκω *απροσκοπτον [* ♂ pro απροσκοπον.

—— συνειδησιν *εχων προς [* ♂ pro εχειν.

17. ετων * πλειονων [* — δε.

18. τινες * απο [* — δε.

19. ὁυς *εδει επι [* ♂ pro δει.

21. *ης εκεκραξα εστως [* ♂ loco εκραξα.

Act. Apost. Cap. XXIV. & XXV.

v. 21. εγω * σημερον κρινομαι ὑφ' υμων [* ♀ pro εγω κρινομαι σημερον ὑφ' υμων.

22. ὁ * Φιληξ ανεβαλετο (*) [* ♂ pro φηλιξ.

24. ὁ φιληξ * συν [* ♂ pro φιλιξ.

—— τη ιδια * γυναικι ουση [* ♂ loco γυναικι αυτου.

25. ὁ φιληξ απεκριθη [* ♂ pro φηλιξ.

26. παυλου ἱνα * απολυση αυτον [* ♂ loco, ὁπως λυση.

27. ὁ * Φιληξ πορκιον [* ♂ pro φηλιξ.

—— ὁ Φιληξ * κατελιπε [* ♂ pro φηλιξ.

Cap. XXV. 2. ὁ * τε αρχιερευς [* ✠ τε.

5. τουτω * ατοπον κατιγορειτωσαν ** αυτου. [* ✠ ατοπον. ** ♂ pro κατηγορειτωσαν.

8. ὁτι * ουτε [* — ουτε εις τον νομον των Ιουδαιων.

13. τινων, εν ταις ἡμεραις εκειναις, * αγριππας. [* ✠ Lect.

v 14.

(*) φιληξ lieset auch die Complutensia und Cod. Ravianus.

Act. Apost. Cap. XXV. & XXVI.

v. 14. ὑπο *φιληκος δεσμιος [* ♂ pro φηλικος.

19. περι * τινος [* — της ιδιας δεισιδαιμονιας ειχον προς αυτον και περι)

20. περι *τȣτων ζητησιν [* ♂ pro τȣτου.

22. *Φηςον ειπεν εβȣλομην [* ♂ pro εφη.

23. τη *δε επαυριον [* ♂ loco ȣν.

24. *περι τȣτȣ παν [* ♂ loco ȣ

— δειν *αυτον ζην μηκετι. [* ♀ pro δειν ζην αυτον μηκετι.

25. *δε λαβομενος μηδεν [* ♂ loco καταλαβομενος.

Cap. XXVI. 1. Init. *εν ταις ημερ εκειν. Lect.

— αγριππας δε ὁ * βασιλευς προς [* ✠ ὁ βασιλευς.

2. *μακαριον επι σȣ μελλων απολογεισθαι σημερον fin. [* ♀ pro μακαριον μελλων απολογεισθαι επι σȣ σημερον.

7. ὑπο * Ιȣδαιων [* — των.

Landesbibliothek Oldenburg

Act. Apost. Cap. XXVI.

v. 12. εις * δαμασκον [* — την.

14. ηκȣσα φωνης * λεγȣσης προς [* ♂ loco φωνην λαλȣσαν.

—— και *λεγȣσης τη [* ♂ loco λεγȣσαν.

16. Init. *αλλ' αναϛηθι [* ♂ pro αλλα.

17. ȣς * **εγω σε ***αποϛελω fin. [* — νυν ** ✠ εγω *** ♂ pro αποϛελλω.

18. και *απο της [* ✠ απο.

21. με συλλα*βομενοι ὁι Ιȣδαιοι εν [* ♀ pro με ὁι Ιȣδαιοι συλλαβομενοι εν.

22. εϛηκα μαρ*τυρομενος μικρω. [* ♂ pro μαρτυρȣμενος.

—— και μου*σης fin. [* ♂ loco μωσης.

25. αλλα *αληθειας [* ♂ pro αλλ'

26. αυτον * τȣτων ** πειθομαι [* — τι ** — ȣ.

—— γαρ εν *γωνια πεπραγμενον τουτο εϛι fin. [* ♀ pro γαρ εϛιν εν γωνια πεπραγμενον τȣτο fin.

30. και *παντες ὁι [* ✠ παντες.

Landesbibliothek Oldenburg

Act. Apost. Cap. XXVII.

Cap. XXVII. 1. Ιταλιαν παρεδιδου τον [* ♂ pro παρεδιδουν.

2. πλοιω αδραμυτηνω μελλοντι πλειν εις τους [* — τ. ** ♂ pro μελλοντες. *** ✠ εις.

3. Ιουλιος χρησαμενος τω παυλω επετρεψε. [* ♀ pro Ιουλιος τω παυλω χρησαμενος επετρεψε.

— προς τους φιλους [* ✠ τους.

6. πλοιον αλεξανδρηνον πλεον [* ♂ pro αλεξανδρινον.

8. εγγυς πολις ην λασαια. [* ♀ pro εγγυς ην πολις λασαια.

9. δια το ηδη και την νηστειαν παρεληλυθεναι. [* ♀ pro δια το και την νηστειαν ηδη παρεληλυθεναι.

10. του φορτιου και [* ♂ pro φορτου.

17. την συρτην εκπεσωσι [* ♂ pro συρτιν.

23. μοι ταυτη τη νυκτι αγγελος [* ♀ pro μοι τη νυκτι ταυτη αγγελος.

Landesbibliothek Oldenburg

Act. Apost. Cap. XXVII. XXVIII.

v. 29. τοπυς εκπεσωμεν εκ [* ♂ loco εκπετωσιν.

39. ει δυνατον εξωσαι [* ♂ pro δυναιντο.

42. εκκολυμβησας διαφυγη fin. [* ♂ pro διαφυγοι.

Cap. XXVIII. 1. και διασωθεντε τοτε [* ♂ pro διασωθεντες.

3. θερμης διεξελθυσα καθηψε [* ♂ pro εξελθυσα.

6. ελεγον αυτον Θεον ειναι fin. [* ♂ pro ελεγον Θεον αυτον ειναι.

7. ἡμας * φιλοφρονως [* — τρεις ἡμερας.

8. δυσεντερια * κατακεισθαι [* — συνεχομενον.

—— και επευξαμενος και επιθεις [* ♂ pro προσευξαμενος ** ✠ και.

11. μηνας ηχθημεν εν [* ♂ pro ανηχθημεν.

—— νησω αλεξανδρηνω παρασημω [* ♂ pro αλεξανδρινω.

14. εις * ρωμην [* — την.

Act. Apost. Cap. XXVIII.

v. 23. οις εξεθετο * διαμαρτυρομενος [* ♂ pro εξετιθετο.

—— αυτȣς * περι [* — τα.

26. και * ειπον ακοη [* ♂ loco ειπε.

30. πορευομενȣς * εις αυτον [* ♂ pro προς.

Ad Romanos.

Cap. I. v. 7. αγιοις. * αδελφοι. χαρις [* ✠ Lect.

11. 12. στηριχθηναι * εν υμιν δια &c. [* — υμας τουτο δε εστι, συμπαρακληθηναι)

13. ινα * τινα καρπον σχω [* ♀ Τινα.

15. Init. * ουτως το [* ✠ ς (*)

18. Init. * αδελφοι αποκαλυπτεται [* ✠ Lect.

28. Init. * αδελφοι ** καθως ουκ [* ✠ Lect. ** — και.

v. 28.

(*) An allen Orten, wo im gedruckten ουτω stehet, lieset unser Mspt. ουτως.

Landesbibliothek Oldenburg

Ad Romanos Cap. I. II.

v. 28. εδιοκιμασαν * οι ασεβεις τον θεον [* ✠ Lect.

Cap. II. 5. αποκαλυψεως * και δικαιοκρισιας [* ✠ και.

10. Init. *αδελφοι δοξα [* ✠ Lect.

14. Init. *αδελφοι οταν [* ✠ Lect.

17. Init. ει *δε συ [* ♂ loco ιδε

20. Init. πε*δευτην αφρονων [* ♂ αι in ε.

28. Init. *αδελφοι ου [* ✠ Lect.

29. εκ * θεου [* — του.

Cap. III. 7. ει *δε η [* ♂ pro γαρ

8. βλασφημουμεθα * καθως [* — και.

10. γεγραπται * ουκ [* — οτι

13. ο λαρ*υξ αυτων [* — γ

19. Init. *αδελφοι οιδαμεν [* ✠ Lect.

20 ενωπιον του * θεου fin. [* ♂ loco αυτου.

28. Init. *αδελφοι λογιζομεθα [* ✠ Lect.

Ad Romanos Cap. III. & IV.

v. 30-31. finem inter v. 30. & Init. 31 nonnulla ſunt eraſa. textus vero integer.

Cap. IV. 1. τι ερουμεν *ουν αβρααμ [* ♀ οιν pro τι ουν.

4. Init. *αδελφοι τω [* ✠ Lect.

—— κατα *οφειλημα [* — το

7. *ων αφειθησαν αί [* ♂ pro αφεθησαν.

11. λογισθηναι * αυτοις [* — και

12 ιχνεσι της *πιςεως της εν ακροβυςια του [* ♀ & ♂

13. Init. * αδελφοι ου [* ✠ Lect.

15. οργην κατεργαζηται ου [* ♂ η pro ε.

25. την *δικαιοσυνην ημων [* ♂ ο pro ω

Cap. V. 10. Init. *αδελφοι ει [* ✠ Lect.

14. *μεχρι μωυσεως και [* ✠ υ & ſuſuper ω ultim. ſcript. ο.

15. χαριτι * του [* — τη

v. 17.

Landesbibliothek Oldenburg

Ad Romanos Cap. V. & VIII.

v. 17. Init. *αδελφοι ει [* ✠ Lect.

19. οι πολλοι *ουτως και [* ✠ ς Post πολλοι
bis script. verba: και δια της παρακοης
usque πολλοι. quae autem deleta sunt.

Cap. VI. 3. ότι *αδελφοι όσοι [* ✠ Lect.

—— *οσοι εις χριστον *εβαπτισθημεν [* ♀
✠ — ιησουν.

4. πατρος *ουτως και [* ✠ ς

11. Init. *αδελφοι ουτως και [* ✠
Lect.

18. Init. *αδελφοι ελευθερ &c. [* ✠
Lect.

19. σαρκος υμων * δουλα τη ακαθαρσια
[* — ωσπερ γαρ παρεστησατε τα μελη υμων
Alius haec omissa in marg. adjecit.

Cap. VII. 1. αδελφοι * γινωσκουσι, [*
Lect. τοις Minio superscript.

Cap. VIII. 2. Init. *αδελφοι ό [* ✠ Lect.

Ad Romanos Cap. VIII.

v. 11. δια* του ενοικουντος αυτου πνευματος εν [* ♂ pro τὸ ἐνοικουν &c.

14. Init. *αδελφοι οσοι [* ✠ Lect.

15. εν *ω κραζομεν [* ✠ ι

19. θεου * εκδεχεται fin. [* — απ

22. Init. *αδελφοι οιδαμεν [* ✠ Lect.

23. υιοθεσιαν * εκδεχομενοι [* — απ

26. ασθενειαις *υμων το [* ♂ pro ημων.

—— τι προσευξομεθα *καθο [* ♂ ο pro ω

—— οιδαμεν αλλα* αυτο [* ✠ α

28. Init. *αδελφοι οιδαμεν [* ✠ Lect.

—— εις * το αγαθον [* ✠ το

—— 29. αγαθον * προεγνω [* (— τοις κατα προθεσιν κλητοις ουσιν οτι ους) in marg. adſcript.

34. εςιν * εκ δεξιων του [* ♂ pro εν δεξια

35. αγαπης του *θεου θλιψις [* ♂ pro χριςου

Cap. IX. 3. απο * χριςου [* — του

6. *θεου αδελφοι ου [* ✠ Lect.

Landesbibliothek Oldenburg

Ad Romanos Cap. IX. & XI.

v. 11. εκλογην προθεσις *του θεου μενη [* ♀

15. γαρ *μωυσει λεγει [* ♂ μωση

16, 17. αρα ουν ου *του θεου λεγει [* — του θελοντος, ουδε του τρεχοντος αλλα του ελεουντος του θεου haec omissa in marg. adjecta sunt.

18. Init. *αδελφοι αρα [* Lect.

27. ισραηλ * ωσει αμμος . [* ♂ pro ὡς ἡ

32. αλλω * εξ εργων [* — ς

—— λιθω *προσκοματος fin. [* — μ secundum.) του

33. λιθον *προσκοματος και [* — μ secundum.)

Cap. X. 19. μη ουκ εγνω *ισραηλ [* ♀ pro μη ισραηλ ουκ εγνω

—— πρωτος *μωυσης λεγει [* ✠ υ

Cap. XI. 8. σημερον * fin. ω [* — ημερας)

9. λεγει * γεννηθητω ἡ [* ✠ ν

Landesbibliothek Oldenburg

Ad Romanos XI. & XII.

v. 13. Init. *αδελφοι υμιν [* Lect.

19. εξεκλασθησαν * κλαδοι [* — οι

—— εγω * ενκεντριωθω fin. [* ♂ pro εγκ &c.

21. κατα φυσι * κλαδων [* — ν

—— σου * φεισεται fin. [* ♂ ε pro η

23. γαρ * ο θεος εςι παλιν [* ♀ pro εςιν ο θεος

25. Init. * αδελφοι ου [* Lect.

33. σοφιας * θεου και γνωσεως ως [* ♀

Cap. XII. 1. Init. * αδελφοι παρακαλω [* ✠ Lect.

4. Init. * αδελφοι καθαπερ [* ✠ Lect.

6. Init. * αδελφοι εχοντες [* ✠ Lect.

18. Init. * ειρηνευοντες [* — ει δυνατον το εξ υμων μετα παντων ανθρωπων) in marg. adscripta

20. πυρος * σωρευσης επι [* ♂ ης pro εις

Ad Romanos Cap. XIII. & XIV.

Cap. XIII. 1. Init. *αδελφοι πασα [* ✠ Lect.

—— μη *υπο θεου [* ♂ απο

11. *και τουτον ειδοτες [* ✠ ν

—— εγερθηναι *αδελφοι νυν [* ✠ Lect.

—— σωτηρια * οτε [* — ἡ

Cap. XIV 6. ου φρονει και ὁ εσθιων [* ✠ και

9. Init. * αδελφοι εις [* ✠ Lect,

—— χριςος * απεθανε [* — και

—— και * εζησεν ινα [* — αν

14. δι *αυτου ει [* — ἐ

15. εκεινον απολυε *ὑπερ [* — λ alterum.

19. ουν *αδελφοι τα [* ✠ Lect.

22. κατα *σεαυτον εχε [* ✠ ε

23. αμαρτια εςι *fin. [* ✠ finem hujus Cap. excipiunt versus tres posteriores Cap. 16 variantibus carentes (vid. Millius & Wetsten.) Τῳ δε δυναμενῳ bis αιωνας αμην.

Landesbibliothek Oldenburg

Ad Romanos Cap. XV. & XVI.

Cap. XV. 7. Init. * αδελφοι διο [* ✠ Lect.

13. χαρας και ευφροσυνης * εν [* ♂ pro ειρηνης

14. δυναμενοι και * αλλους νουθετειν [* ♂ loco αλληλους.

17. Init. * αδελφοι εχω [* ✠ Lect.

—— προς * τον θεον [* ✠ τον

20. μη επι * αλλοτριον [* ✠ ι

24. την * ισπανιαν ελευσομαι [* ✠ ι

—— υφ * ημων προπεμφθηναι [* ♂ pro υμων

28. τη * ισπανιαν fin. [* ✠ ι

30. Init. * αδελφοι παρακαλω * υμας δια [* ✠ Lect. * — δε

—— δια του * ονοματος του κυριου. [* ✠ του ονοματος

Cap. XVI. 1. Init. * αδελφοι συνιστημι [* ✠ Lect.

Landesbibliothek Oldenburg

v. 5. & 6. εκκλησιαν * ασπασασθε μαριαμ [* — ασπασασθε επαινετον τον αγαπητον μου ὅς ἐστιν απαρχὴ της αχαιας εις χριστον.

9. ασπασασθε ουρανον τον [* — β Sed post ου littera fere exstincta & formam του ρ prae se ferens aliquantulum perlucet.

—— ημων εις χριστον [* ♂ pro εν χριστω

20 υμων αμην fin. [* ✠ αμην

25. 26. 27. — — — [* — Hi tres ultimi vers. τω δε δυναμενω bis αιωνας αμην desunt vid. Cap. XIV. finem, cui adhaerent.

Subscript. διακονου * fin. [* — Της εν κεγχρεαις εκκλησιας.

Ad Corinth. I.

Cap. I. 3. Init. * αδελφοι χαρις [* ✠ Lect.

10. Init. * αδελφοι παρακαλω υμας δια [* ♀ αδελφοι * — δε)

15. ονομα * εβαπτισθητε fin. [* ♂ pro εβαπτισα.

Landesbibliothek Oldenburg

Ad Corinth. I. Cap. I. & II.

v. 18. Init. *αδελφοι ὁ [* ✠ Lect.
—— γαρ * του [* — ὁ
20. κοσμου * fin. [* — τουτου)
26. Init. * αδελφοι βλεπετε [* ✠ Lect.
—— υμων * οτι [* — αδελφοι)
—— *πολλοι ευγενεις ου πολλοι δυνατοι αλλα [* ♀ pro πολλοι δυνατοι ου πολλοι ευγενεις
29. ενωπιον *του θεου fin. [* ♂ pro αυτου

Cap. II. 2. εκρινα *τι ειδεναι *εν [* ♂ pro του * — τι
3. Init. *καγω εν [* ♂ pro και εγω
4. σοφιας *αλλ' [* — λογοις
6. Init. *αδελφοι σοφ. [* ✠ Lect.
7. λαλουμεν *θεου σοφιαν εν [* ♀ pro σοφιαν θεου
9. γεγραπται * αδελφοι ἁ [* ✠ Lect.

Ad Corinth. I. Cap. II. & IV.

v. 10. δε *απεκαλυψεν ὁ θεος δια [* ♀ pro
ὁ θεος απεκαλ &c.
11. ουδεις *εγνωκεν ει [* |♂ pro οιδεν

Cap. III. 1. Init. *ἀγω αδελφοι [* ♂ pro
και εγω
—— *ἠδυνηθην *υμιν λαλησαι [* ♀ pro
λαλησαι υμιν
3. ερις * ουχι [* — και διχοστασιαι
9. Init. *αδελφοι θεου [* ✠ Lect.
11. Ιησους *χριστος [* — ὁ)
18. Init. *αδελφοι μηδεις [* ✠ Lect.

Cap. IV. 1. Init. *αδελφοι ουτως [* ✠
Lect.
5. ωστε *αδελφοι μη [* ✠ Lect.
9. οτι * αδελφοι ὁ [* ✠ Lect.
11. και *γυμνιτευομεν και [* ♂ ι pro η
14. εντρεπων *ἡμας γραφω [* ♂ pro
ὑμας
17. Init. * αδελφοι δια [* ✠ Lect.

Cap.

Landesbibliothek Oldenburg

Ad Corinth. I. Cap. V. & VII.

Cap. V. 2. ἱνα *αρθη εκ [* — εξ

6. οτι *αδελφοι μικρα [* ✠ Lect.

9. Init. *αδελφοι εγραψα [* Lect.

Cap. VI. 2. Init. *η ουκ [* ✠ "

—— υμιν κρινετε *ὁ [* ♂ pro κρινεται

5. εντροπην *ὑμων λεγω [* ♂ pro ὑμιν

—— ουκ ενι *εν [* ♂ pro εϛιν]

—— υμιν *ουδε ἑις σοφος [* ♀ pro υμιν σοφος ουδε ἑις

7. μεν *ολως [* — ουν

—— ηττημα *υμιν [* — εν

8. Init. αλλ' *υμεις [* — α)

10. πλεονεκται *ου μεθυσαι [* ♂ pro ουτε

12. Init. *αδελφοι παντα [* Lect.

15. εϛιν *αρα ουν [* ♂ pro ἆρας. locus radendo correctus videtur

Cap. VII. 5. ἱνα *σχολασητε τη [* ♂ ο pro ζ

Ad Corinth. I. Cap. VII.

v. 5. αυτο συνερ*χεσθε ινα [* ♂ ε pro η

7. ως * εμαυτον [* — και

8. καλον *εαυτοις [* ✠ ε.]

9. γαμησατωσαν κρει*ττον γαρ [* ♂ ττ. loco σσ.

12. κυριος α*δελφοι ει [* ✠ Lect.

13. συνευ*δοκει οικειν μετ [* ♂ ει pro οι

14 επει*δη αρα [* ✠ δη.

18. ακρο*βυστια κεκληται τις μη [* ♀ & ♂ loco ακροβυστια τις εκληθη μη

24. Init. α*δελφοι εκαστος [* ✠ Lect.

—— εκληθη * εν [* — αδελφοι

—— παρ * Θεω [* — τω.

29. συνεσ*ταλμενος εστι το λοιπον ινα [* ♀ pro συνεσταλμενος το λοιπον εστιν ινα

34. μεμερισ*ται και η [* ✠ και.

—— και *τω σωματι [* ✠ τω.

—— και *τω πνευματι [* ✠ τω.

35. *δε αδελφοι προς [* ✠ Lect.

—— και *ευπαρεδρον τω [* ♂ loco ευπροσεδρον

Landesbibliothek Oldenburg

Ad Corinth. I. Cap. VII. & IX.

v. 37. καρδια εδραιος μη [* ✠ εδραιος

—— τη ιδια καρδια τȣ * [* ♂ pro καρδια αυτȣ.

39. δε και κοιμηθη [* ✠ και.

Cap. VIII. 2. ει τις [* — δε

—— ȣδεν εγνω * καθως [* — κε

8. Init. αδελφοι βρωμα [* ✠ Lect.

—— ȣτε * εαν [* — γαρ

11. και απολλυται ο [* ♂ loco απολειται

Cap. IX. 1. ȣχι Ιησȣν * τον [* — χριστον.

2. ειμι αδελφοι η [* ✠ Lect.

9. βȣν αλοȣντα μη [* ♂ loco αλοωντα.

—— βοων μελλει τω [* ✠ λ.

13. Init. αδελφοι ȣκ [* ✠ Lect.

—— εθιȣσιν και οι [* ✠ και.

18. ευαγγελιον * εις [* — τȣ χριςȣ

Ad Corinth. I. Cap. IX. & X.

v. 19. Init. αδελφοι ελευθερος [* ✠ Lect.
—— * ων [* — γαρ
24. βραβειον ὑτως τρεχετε [* ♂ pro ὑτω.
26. τοινον ὑτως τρεχω [* ♂ loco ὑτω.

Cap. X. 1. θελω γαρ υμας [* ♂ pro δε
2. τον μουσην εβαπτισαντο [* ♂ pro μωσην
3. αυτο πνευματικον βρωμα εφαγον [* ♀ pro αυτο βρωμα πνευματικον εφαγον.
5. αλλ αδελφοι ὑκ [* ✠ Lect.
7. ωσπερ γεγραπται [* ✠ περ
9. καθως * τινες [* — και.
—— αυτων εξεπειρασαν [* ✠ εξ
10. καθως * τινες [* — και
11. τελη τῦ αιωνος κατηντησεν [* ♂ loco των αιωνων
12. ωςε αδελφοι ο [* ✠ αδελφοι. Lect.
13. ὑκ ατειληφεν ει [* ✠ ατ.

Landesbibliothek Oldenburg

Ad Corinth. I. Cap. X. & XI.

v. 14. της ειδ*αλολατριας [* ♂ pro ειδωλολατρειας

21 δαιμονιω*ν και ου [* ✠ και.

23. Init. αδελ*φοι παντα [* ✠ Lect.

26. του κυρι*ου γαρ η [* ♀ pro του γαρ κυριου η

28. Init. αδελ*φοι εαν [* ✠ Lect.

30. ει * εγω [* — γαρ.

Cap. XI. 2. υμας * οτι [* — αδελφοι

5. κεφαλην * αυτης [* — ε

—— γαρ το αυτο εςι τη [* ♀ pro γαρ εςι και το αυτο η. * — και

6. και κειρε*σθω ει [* ♂ loco κειρασθω

—— το κειρε*σθαι η [* ♂ pro κειρασθαι

8. Init. αδ*ελφοι ου [* ✠ Lect.

14. φυσις *αυτη διδασκει [* ✠ αυτη

15. περιβο αιν *αυτη δεδοται [* ♀ pro περιβολαιν δεδοται αυτη.

20. *ουν ημων επι [* ♂ pro υμων

23. Init. αδε*λφοι εγω [* ✠ Lect.

Landesbibliothek Oldenburg

Ad Corinth. I. Cap. XI. & XII.

25. ποιειτε * εις [* — ὁσακις αν πι-
νητε

26. γαρ * εαν εσθιητε [* ♂ pro αν
—— καταγγε*λετε [* — λ.

27. και * αιματος [* — τȣ

29 αναξιως * τȣ κυριȣ κριμα [* ✠ τȣ
κυριȣ.

31 Init. αδελ*φοι ει [* ✠ Lect.

Cap. XII. 2. οτι * οτε εθνη [* ✠ οτε

6. ενεργηματων εισι * ὁ [* — ν.

7. Init. αδελ*φοι [* ✠ Lect.

9. τω * ενι πνευματι [* ♂ loco αυτω

12. Init. αδελ*φοι καθαπερ [* ♂ Lect.

13. ἑν * πομα εποτισθημεν [* ♂ loco
πνευμα.

21. δε * ο οφθαλμος [* ✠ .

23. ημων * περισσοτεραν ευσχημοσυνην εχει.
[* ♀ pro ημων ευσχημοσυνην περισσοτεραν
εχει.

25. η * σχισματα εν [* ✠ τα

Ad Corinth. I. Cap. XII. XIV.

v. 27. Init. αδελφοι υμεις [* ✠ Lect.
28. δυναμεις επειτα χαρισματα [* ♂
loco ειτα.

Cap. XIII. 4. Init. αδελφοι η [* ✠ Lect.
— — ζηλοι * ου [* — η αγαπη.
9. μερȣς δε γινοσκομεν [* ♂ loco γαρ
10. τελειον * το [* — τοτε
11. Init. αδελφοι οτε [* ✠ Lect.

Cap. XIV.

6. εν αποκαλυψει η [* — α. superscript.
7. μη διδω πως [* ♂ loco δω.
9. Init. ȣτως και [* ♂ pro ȣτω.
12. Init. ȣτως και [* ♂ pro ȣτω.
15. ȣν * προσευξομαι * — εςι.
21. και ȣδε ȣτως [* ♂ pro ȣδ' ȣτως
23. γλωσσαις λαλωσι εισελθωσι [* ♂
loco λαλωσιν
26. εκαςος * ψαλμον [* — υμων.

Landesbibliothek Oldenburg

Ad Corinth. I. Cap. XIV. & XV.

v. 26. οικοδομην γινεσθω fin. [* ♂ pro
γενεσθω

29. δε η δυο [* ♁ η

35. γαρ εςιν γυναιξιν [* ♂ pro εςι

37. οτι * κυριȣ [* — τȣ.

40. παντα δε ευσχημονας [* ♁ δε.

Cap. XV. 1. αδελφοι γνωριζω δε υμιν το
[* ♀ pro γνωριζω δε υμιν αδελφοι το

—— ευαγγελιον μȣ ὁ [* ♁ μȣ.

7. Ιακωβω επειτα τοις [* ♂ pro ειτα.

10. περισσοτερον παντων αυτων εκοπιασα
[* ♀ pro περισσοτερον αυτων παντων ε_
κοπιασα.

—— δε μονος αλλ' [* ♁ μονος

12. λεγȣσιν εν υμιν τινες οτι [* ♀ pro
λεγȣσι τινες εν υμιν οτι

13. Init. * ȣδε [* — ει δε αναςασις
νεκρων ȣκ εςιν haec omiſſa alius in mar-
gine adjecit.

14. κενη * και [* — δε.

Landesbibliothek Oldenburg

Ad Corinth. I. Cap. XV.

v. 20. δε αδελφοι* χριϛος [* ✠ Lect.

23. οι του* χριϛου [* ✠ του.

29. Init. με*1 α αδελφοι*2 τι [*1 ♂ pro
επει *2 ✠ Lect.

—— υπερ αυτων* fin. [* ♂ loco των
νεκρων.

31. την υμετεραν* καυχησιν [* ♂ pro
ημετεραν.

33. ηθη χρηϛα* ομιλιαι [* ♂ loco χρησθ'
ομιλιαι

34 γαρ τινες* Θεου εχουσι [* ♀ pro γαρ
Θεου τινες εχουσι

—— εντροπην υμων* λεγω [* ♂ loco
υμιν

39. Init. αδελφοι* ου [* ✠ Lect.

—— μεν * ανθρωπων [* — σαρξ

—— κτηνων αλλη δε σαρξ πτηνων, αλ-
λη δε ιχθυων.] αλλη δε πετεινων fin.

45. γεγραπται εγετο* ο [* — υς Re-
cent. ſuperſc.

47. Init. αδελφοι* ο [* Lect.

Ad Corinth. I. Cap. XV. & XVI.

57. τω *δοντι ημιν [* ♂ loco διδοντι.

Cap. XVI.

4. Init. *αδελφοι εαν [*. ✠ Lect.

—— *δε αξιον η τȣ [* ♀ pro δε η αξιον τȣ

13. Init. *αδελφοι γρηγορειτε [* ✠ Lect.

15. στεφανα, *και φȣρτȣνατȣ και αχαϊκȣ, οτι [* ✠ και φȣρτȣνατȣ και αχαϊκȣ.

19 ασπαζονται [* — ασπαζονται υμας αι εκκλησιαι της ασιας

—— υμας *πολλα εν κυριω ακυλας. [* ♀ pro υμας εν κυριω πολλα ακυλας.

22. κυριον *ημων Ιησȣν [* ✠ ημων.

Subscript. απο *φιλιππȣ δια [* ♂ loco φιλιππων.

Ad Corinth. II.

Cap. I. 5. ημας *ȣτως δια [* ♂ pro ȣτω

—— δια *τȣ χριςȣ [* — τȣ.

Ad Corinth. II. Cap. I. & II.

v. 6. πασχομεν. * και η ελπις ημων βεβαια υπερ υμων ειτε παρακαλυμεθα υπερ της υμων παρακλησεως και σωτηριας. fin. [* ♀ pro πασχομεν. ειτε παρακαλυμεθα υπερ της υμων παρακλησεως και σωτηριας και η ελπις ημων βεβαια υπερ υμων fin.

8. Init. αδελ*φοι ϗ [* ✠ Lect.

21. Init. αδελ*φοι η [* ✠ Lect.

15. εβυλομεν *προτερον ελθειν προς υμας, ινα [* ♀ pro εβυλομεν προς υμας ελθειν προτερον, ινα

16. υμων* ελθειν εις [* ♂ pro διελθειν

—— υφ* ημων προπεμφηναι εις [* ♂ loco υφ υμων προπεμφθηναι εις

21. Init. αδελ*φοι ο [* ✠ Lect.

22. Init. * και [* — ο

24. κυριευομεν* της πιςεως υμων αλλα [* ♀ pro κυριευομεν υμων της πιςεως αλλα.

Cap. II. I. παλιν εν* λυπη προς υμας ελθειν.

Ad Corinth. II. Cap. II. & III.

θειν. fin. [* ♀ pro παλιν ελθειν εν λυπη προς υμας fin.

3. λυπην επι* λυπην εχω [* ✠ επι λυπην.

—— οτι* αδελφοι η [* ✠ Lect.

5. λελυπηκεν* αλλα απο [* ♂ pro αλλ'

10. χαριζεσθε,* καγω και [* ♂ loco και εγω.

13. μου* αλλ αποταξαμενος [* ♂ pro αλλα

14. Init. αδελφοι* τω [* ✠ Lect.

17. οι λοιποι* καπηλευοντες [* ♂ loco πολλοι.

Cap. III. 1. συνιςανειν,* η μη [* ♂ pro ει

3. ημων* και γεγραμμενη ϗ [* ♂ loco ημων εγγεγραμμενη ϗ

—— πλαξι καρδιαις* σαρκιναις fin. [* ♂ pro καρδιας.

4. Init. αδελφοι* πεποιθησιν [* ✠ Lect.

Ad Corinth. II. Cap. III. & IV.

v. 6. γραμμα ἀποκ*τενει το [* ♂ pro αποκτεινει

9. γαρ τ*η διακονια [* ♂ loco ἡ

10. γαρ *ȣ δεδοξασαι [* ♂ pro ȣδε.

12. Init. *αδελφοι εχοντες [* ✠ Lect.

13. καθαπερ μ*ουσης ετιθει [* ✠ υ

—— προσωπον *αυτȣ προς [* ♂ pro εαυτȣ

15. αναγινωσκετε μω*υσης καλυμμα [* ✠ υ

18. απο δοξ*εις εις [* ♂ pro δοξης

Cap. IV. 4. αυγασαι *αυτȣς τον [* ♂ loco αυτοις

—— Θεȣ *τȣ αορατȣ fin. [* ✠ τȣ αορατȣ.

6. οτι αδελ*φοι ὁ [* ✠ Lect.

—— γνωσεως * τȣ [* — της δοξης

—— προσωπω χρι*ςȣ Ιησȣ fin. [* ♀ pro προσωπω Ιησȣ χριςȣ.

Ad Corinth. II. Cap. IV. & V.

v. 13. Init. αδελ*φοι εχοντες [* ✠ Lect.

14. Ιησȣ *εξεγερει καὶ [* ♂ pro εγερει

Cap. V. 1. Init. αδελ*φοι οἰδαμεν [* ✠ Lect.

4. βαρȣμενοι *εφ'ω ȣ [* ♂ εφ'ω loco επειδη.

10 γαρ αδελ*φοι παντας [* ✠ Lect.

12. υμιν αλλ*' αφορμην [* — α.

15. και χρι*ςος υπερ [* ✠ χριςος

—— υπερ πα*ντων αποθανοντι [* ♂ loco αυτων

16. εγνωκαμεν * ωςε [* — κατα σαρκα χριςον αλλα νυν ȣκ ετι γινωσκομεν hæc omiſſa alia quidem ſed vetuſta manu in margine adſc.

17. κτισις, ανακαινι*ζεσθε, τα [* ✠ ανακαινιζεθε

19. κοσμον καταλλα*σων εαυτω [* — σ.

Ad Corinth. II. Cap. VI. & VIII.

Cap. VI. 4. εν αναγκαις εν διωγμοις, εν στενοχ &c. [* ✠ εν διωγμοις

11. Init. αδελφοι το [* ✠ Lect.

16. Θεου μετα ειδωλων [* ♂ pro μετ'

Cap. VII. 1. αγαπητοι αδελφοι καθαρισωμεν [* ✠ Lect.

6. ημας * εν [* — ὁ Θεος

10. Init. αδελφοι η [* ✠ Lect.

11. κατειργασατο * σπουδην [* — υμ. *. Alius hoc omissum superscripsſ.

12. ουχ ἑνεκεν του [* ♂ εἱνεκεν

—— ουδε ενεκεν του [* ♂ ειveκεν

—— αλλ ενεκεν του [* ♀ ειveκεν

16. θαρρω υμιν [* — εν

Cap. VIII. 1. Init. αδελφοι γνωριζομεν [* ✠ Lect.

—— γνωριζομεν δε * την χαριν [* — υμιν αδελφοι.) υμιν superscript. Minio

4. αγιους * fin. [* — δεξασθαι ημας) v. 6.

Ad Corinth. II. Cap. VIII. & IX.

6. παρακαλεσαι * υμας Τιτον [* ♂ ἡμας

Cap. VIII. 7. Init. * ωσπερ [* — αλλ'
—— εξ *ημων εν υμιν αγαπη [* ♂ pro υμων εν ημιν
9. δι * ημας επτωχευσε [* ♂ pro υμας
—— ινα ἡμεις τη [* ♂ pro υμεις
—— πτωχεια *πλουτησωμεν fin. [* ♂ pro πλουτησητε
14 περισσευμα *εις [* — γενηται
16. Init. *αδελφοι χαρις [* ✠ Lect.
19. την *αυτην του [* ♂ pro αυτου
—— προθυμιαν ἡμων fin. [* ♂ pro ὑμων
21. ενωπιον *των ανθρωπων [* ✠ των
22. δε * σπουδαιοτερον [* — πολυ
24. ενδειξασθε * εις [* — και

Cap. IX. 2. ὁ * υμων [* — εξ)
4. *και ευρω υμας [* ♂ ευρωσιν vitiose scriptum sed correctum esse videtur

Ad Corinth. II. Cap. IX. & X.

v. 4. υμας απαρασκευους καταιχ &c. [* ♂ pro απαρασκευαςους

—— λεγωμεν ἡμεις εν [* ♂ pro ὑμεις

—— υποςασει ταυτης της [* ♂ pro ταυτῃ

5. μη ὡς πλεονεξιαν [* ♂ pro ὡσπερ

6. Init. αδελφοι ** ὁ σπειρων [* ✠ Lect. ** — Τουτο δε)

10. τα γεννηματα της [* — ν alterum

11. δι υμων ευχαριςιαν [* ♂ pro ἡμων

12. οτι αδελφοι ἡ [* ✠ Lect.

15. χαρις τω [* — δε

Cap. X. 6. πασαν παραβασιν και πασαν παρακοην [* ✠ παραβασιν και

7. βλεπετε αδελφοι ει [* ✠ Lect.

8. κυριος ημων εις [* ♂ ημιν

9. ινα δε μη [* ✠ δε

12. συνιςανοντων αλλ᾽ αυτοι [* — α

Landesbibliothek Oldenburg

Ad Corinth. II. Cap. X. & XI.

v. 12. ου συνιουσιν fin. ου συνιουσιν lineâ subducta notata sunt.

13. ου εμετρησεν ἡμιν [* ♂ pro εμερισεν

17. κυριω καυχησασθω fin. [* pro καυχασθω.

Cap. XI. Init. αδελφοι οφελον [* ✠ Lect.

—— μικρον της αφροσυνης αλλα [* ♂ pro τη αφροσυνη

2. ζηλω ηρμοσαμιν γαρ [* ♂ ï pro η vti & correct.

3. απλοτητος και της αγνοτητος της [* ✠ και της αγνοτητος, quae & lineâ subductâ notata

5. Init. αδελφοι λογιζομαι [* Lect.

7. εποιησα εαυτον ταπεινον [* ♂ pro εμαυτον

10. ου φραγησεται εις [* ♂ pro σφραγισεται

Ad Corinth. II. Cap. XI. & XII.

v. 14. ου * θαυμα αυτος [* ♂ pro θαυμαστον

16. ινα καγω μικρον τι καυχησωμαι [* ♀ pro ινα μικρον τι καγω καυχησομαι

17. ου κατα κυριον λαλω αλλ' [* ♀ pro ου λαλω κατα κυριον

21. ησθενησαμεν αδελφοι εν [* ✠ Lect.

25. τρις εραβδισθην απαξ [* — ς alterum.

26. ποταμων, κινδυνοις * εξ εθνων [* — λῃστων, κινδυνοις εκ γενους, κινδυνοις)

31. Init. αδελφοι ο θεος [* ✠ Lect.

32. την πολιν δαμασκηνων [* ♀ pro την δαμασκηνων πολιν

Cap. XII. 9. εν ασθενια τελειουται [* — ι

10. Init. αδελφοι διο [* ✠ Lect.

—— διωγμοις και εν [* ✠ και

11. γαρ υστερηκα των [* ♂ κ pro σ

12. τα μεντοι σημεια [* ♂ pro μεν

—— υπομονη * σημειοις τε και [* — εν ** ✠ τε

Ad Corinth. II. Cap. XII. & XIII.

v. 14. τριτον * τουτο ετοιμως [* ✠ τουτο
—— υμων αλλα * υμας [* ✠ α ultimum
—— τοις γονευσιν * θησαυριζειν [* ✠ ν εφελκυστικον.
16. υμας αλλα υπαρχων [* ✠ α ultimum
20. Init. * αδελφοι φοβουμαι. [* ✠ Lect.

Cap. XIII. 1. Init. * ιδου τριτον [* ✠ ιδου
—— δυο και τριων * μαρτυρων [* ♀ pro δυο μαρτυρων &c.
2. παλιν τινος ου [* ✠ τινος
3. Init. * αδελφοι επει [* ✠ Lect.
4. αλλα * ζησομεν συν [* ♂ pro ζησομεθα. Correctura sic mutat.
7. μηδεν ουχ * ινα υμεις το καλον [* — ινα ἡμεις δοκιμοι φανωμεν αλλ')
10. ἡν ο κυριος * εδωκεμοι [* ♀ pro ἡν εδωκε &c.
11. και * της ειρηνης [* ✠ της
Subscript. Φιλιππων * δια [* — της Μακεδονιας).

Ad Galat. Cap. I. & II.

Cap. I. 3. Init. α*δελφοι χαρις [* ✠ Lect.
—— κυριου * Ιησου [* — ἡμων
4. εαυτον *περι των [* ♂ pro υπερ
Quod autem radendo sic mutatum videtur
—— αιωνος *του πονηρου [* ✠ του
7. οἱ *ταρασοντες υμας [* — σ alterum
8. ουρανου ευαγγελι*ζητε υμιν [* ♂ pro ζηται)
11. Init. *αδελφοι γνωριζω * ✠ Lect.
—— ὑμιν * το [* — αδελφοι)
12. αλλα δι*α αποκαλυψεως [* ✠ α in δια
17. ουδε απ*ηλθον εις [* ♂ pro ανηλθον
—— αποςολους αλλ*α απηλθον [* ✠ α in αλλα
18. Init. ε*πιτα μετα *τρ*ια ετη ανηλθον [* ♂ ἰ pro ει ** ♀ pro ετη τρια

Cap. II. 6. Init. α*δελφοι απο [* ✠ Lect.

Ad Galat. Cap. II. & III.

v. 9. ημεις * μεν εις [* ✠ μεν

11. Init. * αδελφοι οτε [* ✠ Lect.

13. και βαρναβαν συνυπαχθηναι αυτων
[* ♂ pro βαρναβας συναπηχθη

14. ζης * ουκ [* — και

16. Init. * αδελφοι ειδοτες [* ✠ Lect.

—— ημεις * Ιησουν ** χριϛον επιϛευσαμεν
[* — εις ** ♀ pro χριϛον Ιησουν

—— διοτι ουκ εξ * εργων νομου δικαιωθησεται [* ♀ pro ου δικαιωθησεται εξ εργων νομου

21. Init. * αδελφοι ουκ [* ✠ Lect.

Cap. III. 1. υμας εβασκηνε * τη [* ♂ pro εβασκανε

—— μη * πειθεσθε οις [* ♂ pro πειθεσθαι

8. Init. * αδελφοι προιδουσα [* ✠ Lect.

10. γεγραπται γαρ * οτι εν πασι [* — επικαταρατος πας ος ουκ εμμενει ✠ οτι

Ad Galat Cap. III. & IV.

15. Init. *αδελφοι κατα [* ✠ Lect. minio enim adscript. Millio tamen legitur

17. μετα τετρακοσια και τριακοντα *ετη [* ♀ pro μετα ετη τετρ &c.

18. επαγγελιας εχαρισατο ὁ [* ♂ pro κεχαρισαι

19 *ὠ επηγγειλατο διαταγεις [* ♂ pro επηγγελται

21. ουτως εκ νομου *αν **η δικαιοσυνη [* ♀ pro ουτως αν. ** — ην

23. του * ελθειν [* — δε

26. *πιςεως **ιησου χριςου [* — εν ** ♂ pro χριςω ἰησου

28. *εις εν [* — εςε

Cap. IV. 2. Init. αλλ * υπο [* — α ultimum

8. Init. *αδελφοι **οτε μεν [* ✠ Lect. ** — αλλα * ♂ pro τοτε

13. ασθενειαν * σαρκος [* — της

Ad Galat. Cap. IV. & V.

v. 22. Init. γεγραπτε γαρ * αδελφοι ** αβρααμ *** [* ♂ pro γεγραπται ** ✠ Lect. *** — οτι

24. τινα εστι * αλληγορουμενα [* — ν εφελκυστικον

— — γαρ εισι * δυο [* — ν αι

— — ητις εστι * αγαρ [* — ν εφελκυς &c.

28. Init. * αδελφοι ** ημεις κατα [* ♀ pro ημεις δε αδελφοι ** — δε

Cap. V. 3. δε * παντι [* — παλιν

4. χαριτος * εξεπεσετε fin. [* ♂ pro εξεπεσατε

7. υμας * ενεκοψε τη [* ♂ pro ανεκοψε.

10. αλλο * φρονησεται ο [* ♂ pro φρονησετε

11. εγω * αδελκοι [* — δε

— — ει * περιτομιν ετι [* ♂ pro περιτομην

15. μη υπ * αλληλων [* — ο vltimum

17. * α εαν θελητε ** ποιητε [* ♂ pro αν. ** — ταυτα

Landesbibliothek Oldenburg

Ad Galat. Cap. V. & VI.

v. 20. Init. εἰδωλολατρια φαρμακεια [* ♂
pro εἰδωλολατρεια

—— 21. ερεις * φθονοι [* — ζηλοι θυμοι εριθειαι διχοστασιαι αιρεσεις

22. Init. ἀδελφοι ὁ [* ✠ Lect.

23. πραοτης εγκρατια κατα [* ♂ pro εγκρατεια

26. μη γενωμεθα κενοδοξοι [* ♂ pro γινωμεθα

Cap. VI. 2. Init. ἀδελφοι αλληλων [* ✠ Lect.

—— βαρη βαςαζεται και [* ♂ βαςαζετε

11. Init. ἀδελφοι ἴδετε [* ✠ Lect.

12. αναγκαζουσιν ημας περιτεμνεσθαι [* ♂ pro ὑμας

13. οἱ περιτετμημενοι αυτοι [* ♂ pro περιτεμνομενοι

Subscript. Init. ἡ προς [* ✠ *

Ad

Ad Ephesen. Cap. I.

Cap. I. 3. Init. *αδελφοι ευλογητος [* ✠ Lect.

—— επουρανιοις εν *χριστω [* ✠ εν

5-6. θεληματος αυτου * εν ἡ [* — εις επαινον δοξης της χαριτος αυτου

7. εν ὡ αδελφοι εχομεν [* ✠ Lect.

10. του πληρω*ματος των [* Rasurâ quadam factâ sic leg.

—— τα *επι τοις [* ♂ pro τα τε εν

12. επεινον * δοξης [* — της

13. σωτηριας ημων εν [* ♂ pro ὑμων

16. Init. *αδελφοι ου [* ✠ Lect.

18. της καρ*διας υμων [* ♂ pro διανοιας

21. δυναμεως * και παντος [* — και κυριοτητος

22. και *αδελφοι παντα [* ✠ Lect.

23. του τα* παντα [* ✠ τα

Cap. II. 3. ημεις * ανεστραφημεν [* — παντες

4. Init. *αδελφοι ὁ [* ✠ Lect.

7-8 Post finem v. 7. & init. v. 8. erro-

Ad Ephef. Cap. II. & III.

re Scribæ, initium v. 8. & v. 6. & 7. occurrunt, quæ autem lineâ deleta.

10. αυτου * εσμεν [* — γαρ

—— Ιησου επ * εργοις [* — ϊ in επὶ

11. διο αδελφοι μνημονευετε [* Lect.

—— της λεγομενοις περιτομης [* ♂ pro λεγομενης

14. γαρ αδελφοι χριστος εστιν [* ✠ Lect. ** ✠

17. ειρηνην ημιν τοις [* ♂ pro υμιν

18. προσαγωγην * αμφοτεροι [* — οι

19. ουν αδελφοι ουκετι [* ✠ Lect.

21. πασα * οικοδομη [* — ή

Cap. III. 5. ὁ ετεραις [* — εν

—— πνευματι αγιω fin. [* ✠ αγιω

8. Init. αδελφοι εμοι [* ✠ Lect.

—— παντων αγιων [* — των

16. πνευματος αυτȣ εις [* ♂ pro αυτȣ

19. υπερ βαλλȣσαν αγαπην της γνωσεως

Landesbibliothek Oldenburg

Ad Ephes. Cap. IV. & V.

τȣ [* ♀ pro ὑπερβαλλȣσαν της γνω-σεως αγαπην τȣ.

Cap. IV. 1. Init. αδελφοι παρακαλω [* ✠ αδελφοι Lect.

13. ανδρα τελιον εις [* ♂ loco τελειον

14. ινα αδελφοι μηκετι [* ✠ Lect.

17. ȣν λεγων και [* ♂ pro λεγω

—— νοος αὐτων fin. [* ♂ pro αυτων.

25. διο αδελφοι αποθεμενοι [* ✠ Lect.

28. ταις ιδιαις χερσιν [* ✠ ιδιαις

32. εχαρισατο ἡμιν fin. [* ♂ loco ὑμιν fin.

Cap. V. 1. Init. αδελφοι γινεσθε [* ✠ Lect.

8. κυριω αδελφοι ὡς [* ✠ Lect.

20 Init. αδελφοι ευχαριϛουντες [* ✠ Lect.

23. ὁτι * ανηρ [* — ὁ

24. χριϛω ȣτως και [* ♂ loco ȣτω

Ad Ephef. Cap. V. & VI.

v. 25. Init. αδελφοι οἱ [* ✠ Lect.

29. εμισησεν αλλα εκτρεφει [* ✠ pro αλλ'

33. ἑνα αδελφοι εκαστος [* ✠ Lect.

Cap. VI. 6. αλλ ὡ δουλοι [* ♂ pro ὡς

7. δουλευοντες ὡς τω [* ✠ ὡς

9. αυτων * κυριος [* — ὁ

10. ενδυναμουσθε * εν [* — ενκυριω και

18. Init. αδελφοι δια [* ✠ Lect.

19. και περι εμου [* ♂ pro ὑπερ

—— μοι δοθη γογος [* ♂ loco δοθειη

21. δε ειδειτε και [* ♂ pro ειδητε

Subfcript. Init. η προς [* ✠ ᾗ

Ad Philippen.

Cap. I. 6. ημερας χριστου Ιησου fin. [* ♀ pro ημερας Ιησου χριστου fin.

7. και εν τη απολογια [* ✠ εν.

12. Init. αδελφοι γινωσκειν [* ✠ Lect.

—— βουλομαι * ὁτι [* — αδελφοι

v. 20.

Ad Philipp. Cap. I. & II.

v. 20. ὅτι ἀδ*ελφοι εν [* ✠ Lect.

23. συνεχομαι *δε εκ [* ♂ pro γας

26. υμων *περισσευση εν [* ♂ loco περισσευη

27. μονον αδ*ελφοι αξιως [* ✠ Lect.

Cap. II. 1. ει *τι σπλαγχνα [* ♂ pro τινα

2. αυτο *φρονειτε την [* ♂ loco φρονητε

4. και το* ετερων εκαςον fin. [* ♂ pro και τα ετερων εκαςος fin.

5. Init. αδε*λφοι τυτο [* ✠ Lect.

16. οτι αδ*ελφοι υκ [* ✠ Lect.

19. εν χρι*ςω Ιησυ [* ♂ pro κυριω

20. ὅ*ςις τα περι υμων γνησιως μεριμνησει fin. [* ♀ pro ὁςις γνησιως τα περι υμων μεριμνησει fin.

21. τα * χριςυ [* — τυ

24. Init. αδε*λφοι πεποιθα [* ✠ Lect.

26. ὑμας ιδ*ειν και [* ✠ ιδειν

Ad Philipp. Cap. II. & IV.

v. 27. αλλα και με ινα [* ♂ pro και εμε

Cap. III. 3. πνευματι Θεȣ λατρευοντες [* ♂ loco Θεω

4. πεποιθησιν * εν [* — και

—— τις αλλος δοκει πεποιθεναι [* ♀ pro τις δοκει αλλος πεποιθεναι.

5. φυλης βενιαμην εβραιος [* ♂ pro βενιαμιν

8. αλλα μεν ȣν και [* ♂ pro μενȣνγε.

—— ὲν αδελφοι τα [* ✠ Lect.

12. εφ᾽ ὠ * κατεληφθην [* — και

—— ὑπο * Ιησȣ χριςȣ fin. [* — τȣ ** ♀ pro χριςȣ Ιησȣ fin.

17. τȣς ȣ̔τως περιπατȣντες [* ♂ pro ȣ̔τω.

20. Init. αδελφοι ημων [* ✠ Lect.

Cap. IV. 1. μȣ ȣτως ςηκετε [* ♂ pro ȣ̔τω.

2. Init. ευοδιαν παρακαλω [* ♂ pro ευωδιαν, pro ω.

v. 4.

Ad Philipp. Cap. IV.

v. 4. Init. αδελφοι * χαιρετε. [* ✠ Lect.
10. Init. αδελφοι * εχαρην [* ✠ Lect.
12. οιδα * και ταπεινουθαι [* ♂ loco δε.
Subscript. Init. * ἡ προς [* ✠ ἡ

Ad Colossen.

Cap. I. 4. αγαπην * ἡν εχεται εις παντας [* ♂ ην εχεται loco την.
5. αποκειμενην * ὑμειν εν [* ♂ pro ὑμιν.
6. καρποφορȣμενον και * αυξανομενον καθως [* ✠ και αυξανομενον.
12. Init. αδελφοι * ευχαριϛουντες [* ✠ Lect.
—— τω Θεω * και πατρι [* ✠ Θεω και.
18. Init. * αυτος ** χριϛος εϛιν [* — και ** ✠ χριϛος
22. θανατȣ * αυτȣ παραϛησαι [* ✠ αυτȣ.
23. υπο * ȣρανον [* — τον.

v. 24.

Ad Colossen. Cap. I. & II.

v. 24. Init. αδελφοι νυν [* ✠ Lect.
—— τοις παθημασιν * ὑπερ. [* — μυ.
27. γνωρισαι τι * το πλυτος [* ♂ τι το pro τις ὁ
28 διδασκοντες * πατα [* — παντα ανθρωπον εν παση σοφια, ινα παραστησομεν)

Cap. II. 1. Init. αδελφοι θελω [* ✠ Lect.
—— αγωνα * περι [* — εχω
4. εν πιθανολογια fin. [* ♂ pro πιθαναλογια fin.
8. Init. αδελφοι βλεπετε [* ✠ Lect.
13. υμας αδελφοι νεκρυς [* ✠ Lect.
—— συνεζωοποιησεν ημας συν [* ✠ ημας.
14. αυτο ηρεν εκ [* ♂ pro ηρκεν.
16. η * ποσει [* — εν.
17. σωμα * χριςυ [* — τυ.

v. 20.

Ad Coloſſ. Cap. II. & III.

v. 20. Init. αδ*ελφοι ει [* ✠ Lect.

—— συν * χριϛω [* — τῳ.

21. ἁ*ψη μη γευση μη** θιγης [* ♂ pro μηδε. ** ♂ loco μηθε.

23. λογον μ*η εχοντα [* ♂ pro μεν.

Cap. III. 2. επι * γης [* — της.

4. Init. αδ*ελφοι οταν [* ✠ Lect.

5. εϛιν ειδωλολατρ*ια fin. [* ♂ pro ειδωλολατρεια. fin.

12. Init. αδελ*φοι ενδυσασθε [* ✠ Lect.

13. εχ*αρισατο ημιν ὅτως και [* ♂ pro ὑμιν ὅτω.

16. εν ευχ*αριϛια αδοντες [* ♂ loco χαριτι

17. Init. αδ*ελφοι **; παν [* ✠ Lect. ** — και

—— η * εργῳ [* — εν.

—— ονοματι τȣ κυριȣ [* ✠ τȣ

24. την ανταποδ*ασιν της [* ♂ pro ανταποδοσιν

Landesbibliothek Oldenburg

Ad Colos Cap. IV. ad Thes. I. C. I.

Cap. IV. 1. δουλοις παρεχετε* ειδοτες [* ♂ pro παρεχεσθε.

2. Init. αδε*λφοι τη [* ✠ Lect.

5. Init. αδε*λφοι εν [* ✠ Lect.

10. Init. αδε*λφοι ασπαζεται [* ✠ Lect.

Subscr. Init. η* προς κολασ**σαεις εγραφη [* ✠ η. ** ♂ pro κολασσαεις.

Ad Thessalonicens. I.

Cap. I. 1. παυλος και τιμοθεος* και σιλουανος [* ♀ pro και σιλουανος και τιμοθεος

2. θεω περι παντων υμων παντοτε* [* ♀ pro θεω παντοτε περι &c.

6. θλιψει πολλοι* μετα [* ♂ pro πολλη

8. και εν * τη Αχαια [* ✠ εν τη

9. περι υμ*ων απαγγελλουσιν [* ♂ pro ημων

10. εκ* των νεκρων [* ✠ των

Cap.

Ad Thessalon. I. Cap. II. & III.

Cap. II. 1. γαρ *αδελφοι οιδατε [* ✠ αδελφοι

2. αλλα * προπαθοντες [* — και

— — θεω *πατρι ημων [* ✠ πατρι

7. Init. * εγενηθημεν **νηπιοι εν [* — αλλ᾽ ** ♂ pro ηπιοι

8. αγαπητοι *ημαν εγενηθητε fin. [* ♂ pro ημιν γεγενησθε

9. Init. *αδελφοι μνημονευετε γαρ τον [* ♀ pro μνημονευετε γαρ αδελφοι τον

14. γαρ *αδελφοι μιμηται εγενηθητε [* ♀ pro χαρμιμηται εγενηθητε αδελφοι

15 και *ημας εκδιωξαντων [* ♂ pro υμας

19-20. παρουσια *αδελφοι υμεις [* ✠ Lect.

Cap. III. 1. διο *και μηκετι [* ✠ και

8. ζωμεν *αδελφοι εαν [* ✠ Lect.

— — υμεις *στηκετε εν [* ♂ ε pro η

9. θεου * fin. [* — ημων

Ad Thessalon. I. Cap. IV. & V.

Cap. IV. 1. αδελφοι ερωτω̃ υμας [* ♂ pro ερωτωμεν

2. ιησου χριςου fin. [* ✠ χρισου

5. παθει ατιμιας καθαπερ τα [* ♂ pro επιθυμιας ** — και

6. και προειπομεν υμιν [* ♂ pro προειπαμεν

8. εις υμας fin. [* ♂ pro ημας

13. Init. αδελφοι ου θελωμεν δε [* ✠ Lect. ** ✠ μεν

18. ωςε αδελφοι παρακαλειτε [* ✠ Lect.

Cap. V. 8. οντες υιοι νηφωμεν [* ✠ υιοι

9. οτι αδελφοι ουκ [* ✠ Lect.

13. εν αυτοις fin. [* ♂ pro εαυτοις

14. ολιγοψυχους ανεχεσθε των [* ♂ pro αντεχεσθε

21. παντα δε δοκιμαζοντες το [* ✠ δε ** ♂ pro δοκιμαζετε

24. ποιησει την ελπιδα υμων βεβαιαν fin. [* ✠ την ελπιδα υμων βεβειαν

v. 27.

Landesbibliothek Oldenburg

Ad Thes. I. Cap. V. & II. Cap. I.

v. 27. κυριον αναγνωρισ*θηναι την [* ♂ pro αναγνωσθηναι. Syllaba ει erasa est.

Subscript. Init. η* προς [* ✠ η

Ad Thessalonicens. II.

Cap. I. 4. και της* πιστεως [* ✠ της

8. ειδοσι τον* θεον [* ✠ τον

9-10. ισχυος αυτου * και θαυμασθηναι [* — οταν ελθη ενδοξασθηναι εν τοις αγιοις αυτου

12. ιησου * εν [* — χριστου

Cap. II. 1. Init. *αδελφοι ερωτωμεν [* ✠ Lect.

—— δε* ημας** υπερ της [* ♂ pro υμας ** — αδελφοι

5. οτι * αν [* — ετι

13. Init. *αδελφοι **οφειλομεν ημεις ***ευχαριστειν [* ✠ αδελφοι ** ♀ *** — δε

—— υμων * ηγαπημενοι [* — αδελφοι

Cap. III. v. 5. εις την υπομονην [* ✠ την

6. Init. αδελφοι παραγγελλομεν δε υμιν εν [* ♀ pro παραγγελλομεν δε υμιν αδελφοι εν

—— ἣν παρελαβον παρ [* ♂ ον pro ε

Subscr. Init. * ἡ προς [* ✠ ἡ

Ad Timoth. I.

Cap. I. 8. Init. τεκνον τιμοθεε οιδαμεν [* ✠ Lect.

9. βεβηλοις πατραλοιαις και μητραλοιαις [* ♂ οι pro ω ** οι pro ω

13. υβριστην αλλα ηλεηθην [* ✠ α vlt.

15. Init. τεκνον τιμοθεε πιστος [* ✠ Lect.

18. Init. τεκνον τιμοθεε ταυτην [* ♀ τεκνον τιμοθεε

—— σοι * κατα [* —— τεκνον τιμοθεε. quæ a prima manu quidem heic scripta sed ob lectionis init. erasa esse videntur.

Cap.

Ad Timoth. I. Cap. II. & IV.

Cap. II. 1. Init. τεκνον* τιμοθεε παρακαλω [* ✠ Lect.

2. παντων αιθρωπων* των [* ✠ quod autem linea deletum.

8. και διαλογισμων* fin. [* ♂ pro διαλογισμου

Cap. III. 1. Init. τεκνον* τιμοθεε πιςος [* ✠ Lect.

10. διακονειτωσαν* ανεκλητοι οντες [* — γ.

13. Init. τεκνον τιμοθεε οι Lect.

Cap. IV. 1. τινες απο* τη: [* ✠ απο

— — και διδασκαλιας* δαιμονιων [* ♂ pro διδασκαλιαις

7. δε σαυτον* προς [* ♂ pro σεαυτον

9. Init. τεκνον* τιμοθεε πιςος [* ✠ Lect.

10. μαλιςα* δε πιςων [* ✠ δε

16. Init. προσεχε* σεαυτω [* ♂ pro επεχε

Cap.

Ad Timoth. I. Cap. V. & VI.

Cap. V. 1. Init. τεκνον τιμο*θεε πρεσβυτερω [* ✠ Lect.

4. εστι * αποδεκτον [* — καλον και

11. Init. τεκνον* τιμοθεε νεοτερας** δε [* ✠ Lect. ** ♂ ο pro ω

14. νεωτερας* χηρας γαμειν [* ✠ χηρας

18. βουν* αλοουντα ου [* ♂ pro αλοωντα

21. κατα προσκλησιν fin. [* ♂ pro προσκλισιν

22. Init. τεκνον* τιμοθεε χειρας [* ✠ Lect.

Cap. VI. 5. Init. διαπαρατριβαι* διεφθαρμενων [* ♂ pro παραδιατριβαι

11. φευγε τεκνον* τιμοθεε διωκε [* ✠ Lect.

12. ἣν * εκληθης [* — και

15. δειξει * ὁ μακαριος [* ✠ ὁ

17. Init. τεκνον τιμοθεε τοις

—— ημιν* παντα πλουσιως εις [* ♀ pro πλουσιως παντα] εις

v. 20.

Ad Tim. I. C. VI. ad Tim. II. C. I. & II.

v. 20. την παραθηκην φυλαξον [* ♂ pro παρακαταθηκην

Subscript. Init. * ἡ προς [* ✠ ἡ

—— πακατιανης ιδουδη και ἡ εκ λαοδικιας [* ✠ Hæc verba addit.

Ad Timoth. II.

Cap. I. 5. σου ευνικη πεπεισμαι [* ♂ pro ευνεικη

7. πνευμα δειλιας αλλα [* ♂ pro δειλειας

15. εςι φρυγελος και [* ♂ pro φυγελλος

Cap. II. 1. μου τεκνον τιμοθεε εν [* ✠ Lect.

9. ὡ κακοπαθων μεχρι [* ♂ pro κακοκαθω

11. Init. τεκνον τιμοθεε πιςος [* ✠ Lect.

—— λογος και πασης αποδοχης αξιος ει [* ✠ και πασης αποδοχης αξιος (*)

(*) scheinet aus 1 Timoth. I. 15. genommen zu seyn.

Landesbibliothek Oldenburg

Ad Timoth. II. Cap. II. & IV.

v. 14. του χριστου* μη [* ♂ pro κυριου

19. πας * ονομαζων [* — ὁ

20. Init. τεκνον* τιμοθεε εν [* ✠ Lect.

Cap. III. 6. και αιχμαλωτιζοντες* ** γυναικαρια [* ♂ pro αιχμαλωτευοντες ** — τα

8. αντεστησαν μωυση* ουτως [* ♂ pro μωυσει

10. δε τεκνον * τιμοθεε παρηκολουθηκας [* ✠ Lect.

14-15. finem inter v. 14. & initium v. 15. tota linea est erasa.

16. Init. τεκνον * τιμοθεε πασα [* ✠ Lect.

Cap. IV. 5. δε τεκνον * τιμοθεε νηφε [* ✠ Lect.

13. τον φελονην* ὁυ [* ♂ pro φαιλονην

—— τρωαδι * ερχομενος [* — παρα καρπω.

19. ασπασαι πρισκιλαν* και [* ♂ pro πρισκαν.

Ad Tim. II. C. IV. ad Tit. C. I. & II.

v. 20. τροφιμον * απελιπον [* — δε

Subſcr. Init. * η προς [* ✠ ἡ

—— * εκκλησιας ἐπισκοπον πρωτον χειρο &c. [* ♀ pro εκκλησιας πρωτον επισκοπον χειρ &c.

—— καισαρι ρωμης * νερωνι [* ✠ ρωμης.

Ad Titum.

Cap. I. 5. και * τεκνον τιτε ** καταςησας κατα [* ✠ Lect. ** ♂ pro καταςησης.

9. κατα * διδαχην [* — την.

10. πολλοι * ανυποτακτοι ** και ματαιολογοι [* — και ✠ και

15. Init. τεκνον * τιτε παντα [* ✠ Lect.

Cap. II. 2. πρεσβυτας νηφαλεους * ειναι [* ♂ pro νηφαλιους.

7. τυπον καλον * εργον εν [* ♂ pro καλων εργων.

Ad Tit. Cap. III. ad Philem. Cap. I.

v. 7. σεμνοτητα α*φθαρσια fin. *] ♂ loco αφθαρσιαν. fin.

8. περι *ημων λεγειν [* ♂ loco υμων

11. Init. τεκνον * τιτε. επεφανη. [* ✠ Lect.

Cap. III. 5. και ανακαι*νισεως πνευματος [* ♂ pro ανακαινωσεως.

7. κληρονομοι γενο*μεθα κατ' [* ♂ pro γενωμεθα.

8. Init. τεκνον * τιτε πιστος [* ✠ Lect.

12. Init. * δασον [* — οταν πεμψω αρτεμαν προς σε η τυχικον σπυ: hæc omiſſa alia quidem ſed vetuſta manus in margine adſcripſ.

Subſcr. Init. *η προς [* ✠ ἡ

Ad Philemon.

Cap. I. 1. δεσμιος Ιησυ * χριςυ και [* ♀ pro δεσμιος χριςυ Ιησυ και.

6. εν *ημιν εις [* ♂ pro ὑμιν.

Ad Phil. Cap. I. ad Hebr. Cap. I. & II.

v 7. Init. χαραν γαρ πολλην* εχον και [* ♂ pro χαριν γαρ εχομεν πολλην και

10. παρακαλω δε* περι [* ♂ loco σε.

20. εν χριστω* fin. [* ♂ loco κυριω.

Subscr. Init. ή* προς [* ✠ ἡ

Ad Hebr.

Cap. I. 1. προφηταις επ' εσχατου* των [* ♂ pro επ' εσχατων.

4. αυτους ειληφεν* ονομα [* ♂ loco κεκληρονομηκεν

5. γαρ ειπεν* ποτε [* ♂ pro ειπε.

Cap. II. 2. Init. αδελφοι ει* [* ✠ Lect.

3. των ακουοντων* εις [* ♂ pro ακουσαντων

7 & 8. αυτον * παντα [* — και κατεστησας αυτον επι τα εργα των χειρων σου.

10. της ζωης* αυτων [* ♂ loco σωτηριας

11. γαρ αδελφοι* ὁ** αγιαζων [* ✠ Lect. ** ✠ ὁ.

Ad Hebr. Cap. II. & III.

v. 16. & 17. επιλαμβανεται * ὁθεν [* — αλλα σπερματος αβρααμ επιλαμβανεται. Alius in marg. adjecit.]

Cap. III. 1. ημων Ιησου * χριστον fin. [* ♀ pro χριστον Ιησουν.

2. και * μωυσης εν [* ♂ pro μωσης.

3. παρα * μωυσην ηξιωται. [* ♂ pro μωσην.

5. και * αδελφοι μωσης [* ✠ Lect.

8. * μη σκληρυνετε τας [* ♂ loco σκληρυνητε.

10 * και ειπα αει [* ♂ pro ειπον.

12. Init. * αδελφοι βλεπετε μηποτε [* ♀ pro βλεπετε αδελφοι μηποτε.

13. σκληρυνθη εξ υμων τις απατη [* ♀ pro σκληρυνθη τις εξ υμων απατη.

15. ὑμων * εν [* — ως.

16. δια * μωυσεως fin. [* ♂ loco μωσεως.

17. κωλα * επεσον εν [* ♂ pro επεσεν.

Landesbibliothek Oldenburg

Ad Hebr. Cap. IV. & VI.

Cap. IV. 2. μη * συγκεκραμενους τη [* ♂ pro συγκεκραμενος

6. εισελθον * δια απειθειαν [* ♂ loco δι'

14. Init. αδελ*φοι εχοντες [* ✠ Lect.

Cap. V. 4. και * αδελφοι ουχ [* ✠ Lect.

—— τιμην αλλ' * ο [* ♂ pro αλλα

—— και * σαρων [* — ο.

5. Init. ου*τως και [* ♂ pro ουτω

10. υπο * Θεου [* — του

11. Init. *αδελφοι περι [* ✠ Lect.

Cap. VI. 1. αρχης * λογον [* — του χριστου.

9. Init. αδελ*φοι πεπεισμεθα [* ✠ Lect.

—— και ου*τως λαλουμεν [* ♂ pro ουτω.

13. Init. αδελ*φοι τω [* ✠ Lect.

15. και *ουτως μακροθυμησας [* ♂ pro ουτω.

Cap.

Ad Hebr. Cap. VII. & VIII.

Cap. VII. 1. Init. *αδελφοι ουτος [* ✠ Lect.

3. θεου *μενων ιερευς [* ♂ loco μενει.

4. αβρααμ *δεδοκεν εκ [* ♂ pro εδωκεν.

7. Init. *αδελφοι χωρις [* ✠ Lect.

14. ιερωσυνης *μωυσης ελαλησε [* ♂ pro μωσης.

16. εντολης *σαρκινης γεγονεν [* ♂ pro σαρκικης.

18. Init. *αδελφοι αθετησις [* ✠ Lect.

26. Init. *αδελφοι τοιουτος [* ✠ Lect.

—— των *ανων γενομενος (*) [* ♂ pro ουρανων.

Cap. VIII. 3. και *τοιουτον ο [* ♂ loco τουτον.

5. κεχρηματισαι *μωυσης μελλων [* ♂ pro μωσης.

—— φησι *ποιησεις παντα [* ♂ loco ποιησης.

v. 6.

(*) Es kann seyn, daß ουρ ausgelassen. Sonst ist ανων die Abbreviatur von ανθρωπων.

Landesbibliothek Oldenburg

Ad Hebr. Cap. VIII. & IX.

v 6. διαφορωτερας τετυχηκε* λειτȣργιας. [* ♂ pro τετευχε.

7. Init. αδελφοι* ει [* ✠ Lect.

8. οικον * Ιȣδα [* — Ισραηλ και επι τον οικον.

Cap. IX. 1. Init. αδελφοι* ειχε [* ✠ Lect.

5. ὧν* νυν ȣκ εςι κατα μερος λεγειν fin. [* ♀ pro ὧν ȣκ εςι νυν λεγειν κατα μερος fin.

6. δε ȣ̔*τως κατεσκευασμενων [* ♂ pro ȣ̔τω

8. Init. αδελφοι* τȣτο [* ✠ Lect.

11. Init. αδελφοι* χριςος [* ✠ Lect.

14. πνευματος ἁγιȣ* ἑαυτον [* ♂ loco αιωνιȣ.

—— θεω καθαρισει* την [* ♂ pro καθαριει.

18. ὁθεν* ȣδε ἡ [* ♂ pro ȣδ'

19. ἁιμα * μοσχων [* — των.

—— μετα και* ὑδατος [* ✠ και

24. Init. αδελφοι* ȣ [* ✠ Lect.

Ad Hebr. Cap. IX. & X.

v. 25. Init. ουδ*ε ινα [* ♂ pro ουδ

28. ουτως και* ο [* ✠ και

Cap. X. 1. Init. αδελφοι σκιαν [* ✠ Lect.

—— ταις * θυσιαις [* — αυταις

2. επει * αν [* — ουκ.

—— μηδεμιαν ετι* εχειν συνειδησιν [* ♀ pro μηδεμιαν εχειν ετι συνειδησιν

10. εσμεν * δια [* — οι

—— σωματος * Ιησου [* — του

11. μεν αρχ*ιερευς εστηκε [* ♂ loco ἱερευς.

19. Init. αδ*ελφοι εχοντες [* ✠ Lect.

—— ουν * παρρησιαν [* — αδελφοι.

26. λαβειν* της αληθειας την επιγνωσιν ουκ [* ♀ pro λαβειν την επιγνωσιν της αληθειας ουκ.

32. αναμιμνησκεσθε * τας [* — δε.]

34. εχειν * εαυτοις [* — εν.

35. Init. αδ*ελφοι μη [* ✠ Lect.

Landesbibliothek Oldenburg

Ad Hebr. Cap. X. & XI.

36. γαρ εχεται χρειαν [* ♂ pro εχετε.

Cap. XI. 1. δε πιστις επιζομενων [* ♂ loco πιστις.

4. ετι λαλειτε fin. [* ♂ pro λαληται.

6 δει πρωτον τον [* ✠ πρωτον.

8. Init. αδελφοι πιστει [* ✠ Lect.

9. παρωκησεν αβρααμ εις ** γην [* ✠ Lect. ** — την.

12. και ωση αμμος [* ♂ pro ωσει.

13 ιδοντες * και [* — και πεισθεντες

16. Init. νυν δε [* ♂ pro νυνι.

17. Init. αδελφοι πιστει [* ✠ Lect.

18. ελαληθη * εν [* — οτι.

23. πιστει μωυσης γεννηθεις [* ♂ pro μωσης

24. Init. αδελφοι πιστει μ υσης μεγας [* ✠ Lect. ** ♂ pro μωσης

33. οι αδελφοι αγιοι παντες δια [* ✠ αδελφοι αγιοι παντες Lect.

Ad Hebr. Cap. XI. & XII.

v. 34. παρεμβολας ε*κλιναν αλλοτριων. [* ♂ pro εκλιναν.

Cap. XII. 1. Init. α*δελφοι τοιγαρουν [* ✠ Lect.

2. θεου κε*καθικεν fin. [* ♂ pro εκαθισεν.

3. υπομεμενηκοτα υ*περ των [* ♂ pro ὑπο

5. υιὲ * μη [* — μου

9. ημων * ειχομεν [* — πατερας

20. λιθοβοληθησεται * fin. [* — ἢ βολιδι κατατοξευθησεται

21. και ουτω*ς φοβερον [* ✠ ς

—— φανταζομενον μω*υσης ειπεν [* ✠ υ

24. ραντισμου κ*ρειτον λαλουντι [* ♂ pro κρειτονα

25. Init. α*δελφοι βλεπετε [* Lect.

—— επι * γης [* — της

Ad Hebr. Cap. XII. & XIII.

25. παραιτησαμενοι χρηματιζοντα πολλω [* — Syllala τι sed superscript.

—— απ' ουρανου αποστρεφομενοι [* ♂ pro ουρανων

28. διο αδελφοι βασιλειαν [* ✠ Lect.

—— ἧς λατρευομεν ευαρεστως [* ♂ ο pro ω

Cap. XIII. 5. ειρηκεν * ου μη [* — ου μη σε ανω ουδ' ου sed in marg. eadem manus adscripſ.

7. Init. αδελφοι μνημον &c. [* ✠ Lect.

9. μη παραφερεσθε καλον [* ♂ pro περιφερ &c.

13. τον ονιδισμον αυτου [* ♂ ι pro ει

15. θεω * καρπον [* — τουτεσι

17. Init. αδελφοι πειθεσθε [* ✠ Lect.

22. αδελφοι ανεχεσθαι του [* ♂ αι pro ε

23. μεθεις εαν [* ♂ pro μεθ' ὑυ

24. οἱ ἁγιοί απο [* ✠ αγιοι

Ad Hebr. C. XIII. Jac. C. I. & II.

Subscript. Init. *η προς [* ἡ
της ιταλειας δια [* ♂ ει pro ι

Jacobi.

Cap. I. 1. *θεου πατρος και [* ✠ πατρος
6. μηδεν *απιςων ὁτι **ληψεται ὁ γαρ [* ♂ pro διακρινομενος ** ✠ οτι ληψεται
11. ανθος * εξεπεσε [* — αυτου
13. οτι *υπο θεου [* ♂ pro απο ** — του
17. ουκ *εςι παραλλαγη [* ♂ pro ἐνι
18. βουληθεις *εποιησεν ημας [* ♂ pro απεκυησεν
22. μη *ακροαται μονον [* ♀ pro μνημονον ακροαται
23. ου *ποιητις ουτος [* ♂ ι pro η
24. κατενοησεν *αυτον** [* — γαρ ** — ε

Cap. II. 1. πιςιν της *δοξης του &c. [* ♀ της δοξης pro πιςιν του κυριου ημων Ιησου χριςου της] δοξης

Jacob. Cap. II.

3. Init. * επιβλεψητε δε επι [* και ** ✠ δε
—— φορουντα την λαμπραν εσθητα [* ♀ pro εσθητα την λαμπραν
—— και ειπητε * συ [* — αυτω
—— ἢ καθου * επι το [* — ωδε ** ♂ pro υπο
4. Init. * ου [* — και
5. ακουσατε μου αδελφοι [* ♀ pro αδελφ. μου
—— κοσμου * πλουσιους [* — τουτου
6. πτωχον ουχι οι [* ♂ pro ουχ
7. το κληθεν εφ [* ♂ pro επικληθεν
10. νομον πληρωσει πταισει [* ♂ pro τηρησει
11. ειπων μη φονευσης ειπε και ου μοιχευσεις [* ♀ pro μη μοιχευσης ειπε και μη φον &c.
13. ελεος * κατακαυχαται ελεον κρισεος [* — και ** ♂ pro ελεος
14. μη σχη μη [* ♂ pro εχη
16. εξ ημων υπαγετε [* ♂ pro ὑμων]

Jacob. Cap. II. & III.

v. 17. μη *εχη εργα [* ♀ pro εργα εχη

18. σου χωρις των **εργων καγω ***σοι δειξω [* ♂ pro εκ ** — σου *** ♀ pro δειξω σοι

—— πιςιν * fin. [* — μου

19. οτι *εις **θεος εςι [* ♀ pro θεος εις ** — ὁ

22. εργων *αυτου ἡ [* ✠ αυτου

23. επιςευσεν * αβρααμ [* — δε.

—— καιδουλος θεου [* ♂ pro φιλος

24. ορατε * ὁυτος **εξ εργων [* — τοινυν ** ♂ pro ὁτι

26. εςιν ουτως *και ἡ πιςις [* ✠ ἡ

—— χωρις * εργων [* — των.

Cap. III. 2. ανηρ *δυναμενος χαλιναγωγησαι [* ♂ pro δυνατος

3. Init. *ιδε των [* ♂ pro ιδου

4. υπο *ανεμων σκληρων [* ♀ pro σκληρων ανεμων

—— ευθυνοντος *βουλοιτο fin. [* ♂ pro βουληται,

v. 8.

Jacob. Cap. III. & IV.

v. 8. δυναται δαμασαι *ανθρωπων [* ♀ pro ανθρωπων δαμασαι

11. το πικρον και το γλυκυ [* ♀ pro το γλυκυ και το πικρον

14. μη *καυχασθε και [* — κατα

15. εστιν η *σοφια αυτη [* ♀ pro αυτη η σοφια.

17. αδιακριτος * ανυποκριτος [* — και

18. δε * δικαιοσυνης [* — της

Cap. IV. 1. και *ποθεν μαχαι [* ✠ ποθεν

2. πολεμειτε *και **ουκ εχετε δια [* ✠ και ** — δε

4. *ὁς εαν **βουληθη [* ♂ pro αν ** — ουν

6. δε *διδως χαριν [* ♂ pro διδωσι

7. Init. αδελφοι *υποταγητε [* ✠ Lect.

—— *αντιστητε δε τω [* ✠ δε

Landesbibliothek Oldenburg

Jacob. Cap. IV. & V.

8. και ἁγιασατε καρδιας [* ♂ pro ἁγνισατε

9. πενθος μετατραπητω και [* ♂ pro μεταστραφητω

—— και εις κατηφειαν ἡ χαρα [* ♀ pro ἡ χαρα εις κατηφειαν

10. ενωπιον * κυριου [* — του

11. ὁ γαρ καταλαλων [* ✠ γαρ

—— αδελφου η κρινων [* ♂ pro και

12. νομοθετης και κριτης ὁ [* ✠ και κριτης

—— ει * ὁ κρινων τον πλησιον fin. [* ♂ pro ὃς κρινεις τον ἑτερον

14. επιςασθε τα της αυριον [* ♂ pro το της

—— ζωη ημων ατμις [* ♂ pro ὑμων

—— επειτα * αφανιζομενη [* — δε

15. κυριος θελη και [* ♂ pro θελησῃ

16. καυχασθε επι ταις [* ♂ pro εν

—— πασα ουν καυχησις [* ✠ ουν

Cap. V. 8. κυριου ημων ηγγικε [* ✠ ημων

Jacob. Cap. V.

v. 9. ϛεναζετε αδελφοι κατ' αλληλων [* ♀ pro κατ' αλληλων αδελφοι
—— μη * κριθητε [* — κατα
—— ιδου * ὁ κριτης [* ✠ ὁ
10. λαβετε αδελφοι της κακοπαθειας [* ♀ pro της κακοπαθειας αδελφοι ** — μου
—— ελαλησαν εν τω [* ✠ εν
—— ονοματι του κυριου [* ✠ του
11. τους υπομειναντας την [* ♂ pro υπομενοντας
—— οτι πολυευσπλαγχνος εϛιν [* ♂ pro πολυσπλαγχνος
16. εξομολογειθε ουν αλληλοις [* ✠ ουν
—— τας αμαρτιας υμων και [* ♂ pro τα παραπτοματα ** ✠ υμων
19. αδελφοι μου εαν [* ✠ μου

Ad finem Minio adſcriptum. τελος της Ιακαβου επιϛολης. Millii ſubſcript. deeſt.

Epist. Petri I. Cap. I.

Cap. I. 3. πολυ ελεος * αυτου [* ♀ pro πολυ αυτου ελεος

—— ζωσαν * δια αναστασεως [* ✠ α sed lineola deletum.

4. εν * τοις ουρανοις [* ✠ τοις

—— εις * υμας fin. [* ♂ pro ημας

6. εστι λυπηθεντας * εν [* Recent. α de- delevit & ε superscripf.

7. το * δοκιμον ημων [* ♂ pro δοκιμιον sed omissum ι subscript.

—— και * δοξαν και τιμην εν [* ♀ pro και τιμην και δοξαν

11. Init. * εξερευνωντες εις [* ✠ εξ

12. ἁ ανηγγελη * νυν υμιν [* ♀ pro ἁ νυν ανηγγελη ὑμιν

16. αγιοι * εσεσθε ὁτι [*] ♂ pro γένεσθε

18. ὑμων πατροπαραδοτου αναστροφης [* ♀ pro υμων αναστροφης πατροπαραδοτου

24. σαρξ * χορτος [* — ως

—— δοξα * αυτης ως [* ♂ pro ανθρωπου

Petri I. Cap. I. & II.

v. 24. ανθος * εξεπεσε [* — αυτου

Cap. II. 2. λογικον *και αδολον [* ✠ και

—— αυξηθητε *εις σωτηριαν fin. [* ✠ εις σωτηριαν

6. Init. * διοτι περιεχει ** η γραφη [* ♂ pro διο και ** ♂ pro εν τη γραφη

7. πιστευουσιν απιστουσι *δε [* ♂ pro απειθουσι

—— ουτος εγενηθη *εις [* — ν alterum

8. Init. * οσοι προσκοπτουσι [* ♂ pro οἱ

—— εις *ην παρεσκευασαν εαυτους ταξιν και ετεθησαν [* ✠ ἣν παρεσκευασαν εαυτους ταξιν

11. παρεπιδημους *του κοσμου τουτου απεχεσθαι [* ✠ του κοσμου ταυτου

12. Init. παρακαλω *δε και **τυτο την εν τοις εθνεσιν ὑμων αναστροφην εχειν καλην [* ✠ παρακαλω δε και τυτο. ** ♀ & ♂ pro την αναστροφην ὑμων εν τοις αθνεσιν εχοντες καλην.

Petri I. Cap. II. & III.

v. 12. καλων ὑμων* εργων [* ✠ ὑμων

18. ὑποτασσομενοι ητε* εν [* ✠ ητε.

19. χαρις* παρα τω Θεω ει δια συνειδησιν αγαθην ὑποφερει λυπας τις πασχων [* ♀ & ♂ pro χαρις ει δια συνειδησιν Θεου ὑποφερει τις λυπας πασχων.

20. και κολαζομενοι* ὑπομενετε αλλ' [* ♂ pro κολαφιζομενοι ὑπομενειτε

24. μωλωπι * ιαθητε [* — αυτου.

25. αλλ' επεστρεψατε* νυν [* ♂ loco επεστραφητε.

Cap. III. 1. ἱνα * ει [* — και

5. ελπιζουσαι* εις τον [* ♂ loco επι.

6. ὡς σαρα* ὑπηκουσε [* ♂ pro σαρρα. υπηκουσε.

7. συγκληρονομοι ποικιλης* χαριτος [* ✠ ποικιλης.

8. ευσπλαχνοι ταπεινοφρονες* fin [* ♂ loco φιλοφρονες

9. λοιδοριαν τινα* αντι [* ✠ τινα

Petri I. Cap. III.

v. 10. και ἡμερας ιδειν αγαθας [* ♀ pro
και ιδειν ημερας αγαθας.

—— χειλη * τȣ [* — αὐτȣ.

11. εκκλινατω δε απο [* ♱ δε

12. ὁτι * οφθαλμοι [* — ὁι

—— κακα. τȣ εξολοθρευσαι αυτȣς εκ
γης. fin [* ♱ τȣ &c. usque ad finem.

13. αγαθȣ ζηλωται γενηθε [* ♂ pro
μιμηται.

14. και πασχετε δια [* ♂ pro πασ-
χοιτε.

—— Φοβηθητε και ȣ μη ταραχθητε.
[* ♂ και ȣ μη loco. μηδε.

15. τον χριστον αγιασατε [* ♂ loco
θεον.

—— ἑτοιμοι * αει [* — δε.

—— ελπιδος αλλα μετα πραοτητος και
[* ♱ αλλα. ** ♂ loco. πραΰτητος.

16. ὡ καταλαλεσθε ** καταισχυνθωσιν
[* ♂ pro καταλαλωσιν. ** — ὑμων ὡς
κακοποιων.

Petri I. Cap. III. & IV.

v. 16. την * εν χριςω αγαθην αναςροφην. [* ♀ pro την αγαθην εν χριςω αναςροφην.

18 ἁμαρτιων * ὑπερ ὑμων απε**θανε δικαιος. [* ✠ ὑπερ ὑμων. ** ♂ pro επαθε.

—— ἱνα * ὑμας προσαγαγη [* ♂ pro ἡμας.

—— δε * πνευματι [* — τω.

20. ποτε * ὁτι απ ** εξεδεχετο ἡ [* ♂ pro ὁτε. ** ♂ pro ἁπαξ εξεδεχετο.

Cap. IV. 1. Init. αγαπητοι * χριςυ [* ✠ Lect.

2. θεληματι * τυ θευ [* ✠ τυ.

3. γαρ ὑμιν * ὁ [* ♂ loco ἡμιν

—— το βυλημα * των [* ♂ loco θελημα

—— εθνων κατ*ειργαθαι πεπορευμενυς. [* ♂ loco. κατεργασαθαι

—— αθεμιτοις ειδωλολατ*ριαις. fin. [* ♂ pro ειδωλολατρειαις

4. ὑμων αυτοις * εις [* ✠ αυτοις.

5. ετοιμως κρινοντι * ζωντας [* ♂ pro εχοντι κριναι.

Landesbibliothek Oldenburg

Petri I. Cap. IV.

v. 7. εις * προσευχας [* — τας.

8. αγαπη καλυπτει πληθος [* ♂ loco καλυψει

9. ανευ γογγυσμȣ fin. [* ♂ pro γογγισμων.

11. ισχυος * χορηγιαν *** ινα [* — ης. ** ♂ pro χορηγει. *** — ὁ Θεος.

—— εν πασιν ὁ Θεος δοξαζηται δια [* ♀ pro εν πασι δοξαζηται ὁ Θεος δια.

—— αιωνας * αμην [* — των αιωνων.

14. Init. αλλ' ει και ονειδιζεθε [* ✠ αλλ'. ** ✠ και.

—— και δυναμεως ** τȣ [* ✠ δυναμεως. ** — το.

—— Θεȣ ονομα και πνευμα [* ✠ ονομα και.

—— εφ' ὑμας επαναπαυετε ** fin. [* ♂ pro αναπαυετε. ** — κατα μεν αυτȣς βλασφημειται κατα δε ὑμας δοξαζεται fin.

15. Init. μη τις γαρ ὑμων [* ♀ pro μη γαρ τις ὑμων.

—— η̕ κακȣργος η' [* ♂ loco κακοποιος.

Landesbibliothek Oldenburg

Petri I. Cap. IV. & V.

18. ὁ *αμαρτωλος και ασεβης πȣ [* ♀ pro ὁ ασέβης και ἁμαρτωλος πȣ.

19. ψυχας *αυτων εν [* ♂ pro ἑαυτων.

Cap. V. 1. Init. πρεσβυτερȣς *ȣν παρακαλω εν υμιν ὡς συμπρεσβυτερος [* ♀ & ♂ pro πρεσβυτερȣς τȣς εν υμιν παρακαλω ὁ συμπρεσβυτερος.

2. Θεȣ *επισκοπευοντες μη [* ♂ loco επισκοπȣντες.

—— εκȣσιως κατα * Θεον μηδε [* ✠ κατα Θεον.

5. ὁμοιως δε *και οἱ νεωτεροι [* ✠ δε και οἱ.

—— ὁ *κυριος ὑπερηφανοις [* ♂ loco Θεον.

6. ἱνα *ὑψωση ὑμας εν [* ♀ pro ἱνα ὑμας ὑψωση εν

7. επιρριψαντες *εις αυτον [* ♂ loco επι

—— μελει *ὑπερ ὑμων [* ♂ pro περί

8. ωρυομενος *περιερχεται ζητων [* ♂ loco περιπατει

v. 9.

Petri I. Cap. V. Petr. II. Cap. I.

9. ειδοτες *οτι τα [* ✠ ὅτι
—— κοσμω αδελφοτητι *ὑμων επιτελεισθαι
fin. [* ♀ pro κοσμω ὑμων αδελφοτητι
επιτελεισθαι fin.
10. καλεσας *ὑμας εις [* ♂ pro ἡμας
—— χριςω * ** ολιγα παθοντας [* —
Ιησȣ. ** ♂ pro ολιγον
—— καταρτισαι * ςεριξαι [* —
ὑμας
11. αυτω το * κρατος και ἡ δοξα εις
[* ♀ pro αυτω ἡ δοξα και το κρατος
εις
12. ὑμιν αδελφȣ τȣ πιςȣ *ὡς [* ♀ pro
υμιν τȣ πιςȣ αδελφȣ ὡς
Subscript. deest.

Petri II.

Cap. I. 1. Init. *σιμων πετρος [* ♂ Ιοεο σιμεων
2. Init. *αδελφοι χαρις [✠ Lect.
—— επιγνωσει * τȣ ** κυριȣ ἡμων Ιησȣ
*** χριςȣ fin. [* — τȣ Θεȣ και ** ♀
pro Ιησȣ τȣ κυριου ἡμων *** ✠ χριςȣ.

Petri II. Cap. I.

v. 3. θειας αυτȣ * δυναμεως τα [* ♀ pro θειας δυναμεως αυτȣ τα.

—— ἡμας ιδ*ια δοξη και αρετη fin. [* ♂ pro δια δοξης και αρετης fin.

4. τα *τιμια και μεγιςα ἡμιν επαγγελματα [* ♀ pro τα μεγιςα ημιν και τιμια επαγγελματα.

—— εν *τω κοσμω ** επι*θυμιας *** και **** φθορας fin. [* ✠ τω. ** — εν. *** ♂ pro. επιθυμια. **** ✠ και.

5. αυτο *δε τȣτο σπȣδην ** παρεισενεγκαντες [* ♀ pro αυτο τȣτο δε σπȣδην. ** — πασαν.

9. παλαι * ἁμαρτιων [* — αυτȣ.

10. σπȣδ*ασατε ἱνα δια των καλων εργων βεβαιαν [* ✠ ἱνα δια των καλων εργων.

—— εκλογην *ποιησθε ταυτα [* ♂ pro ποιεισθαι.

11. ἡμων * Ιησȣ [* — και σωτηρος.

12. αμελησω *ὑπομιμνησκειν ὑμας αει περι [* ♀

Petri II. Cap. I. & II.

[* ♀ pro αμελησω ὑμας αει ὑπομιμνησκειν περι

15. ὑμας ταυ*τα, καὶ μετα |[* ✠ ταυτα και

17. παρα *τȣ Θεȣ [* ✠ τυ

—— αγαπη*τος εν ᾧ ** ευδοκησα [* ♂ loco εις ὃν. ** — εγω.

19. και ἑως * φορος ανατειλη [* ♂ pro φωσφορος

20. Init. αγαπ*ητοι τȣτο [* ✠ Lect.

—— πασα *γραφη προφητειας ιδιας [* ♂ pro πασα προφητεια γραφης ιδιας

21. ηνεχθ*η προφητεια ποτε αλλ' [* ♀ pro ηνεχθη ποτε προφητεια αλλ'

—— ελαλησαν *απο ** Θεȣ [* ✠ απο. ** — οἱ ἁγιοι.

Cap. II. 1. επαγοντες *αυτοις ταχινην [* ♂ pro ἑαυτοις

2. ταις *ασελγειαις δι — [* ♂ loco απωλειαις

3. πλαστ*οις ὑμας λογοις εμπορευσονται

Petri II. Cap. II.

[* ♀ pro πλαςοις λογοις ὑμας εμπορευσονται

4. κρισιν τηρȣμενȣς fin. [* ♂ pro τετηρημενȣς

5. κατακλυσμον κοσμȣ κατα ασεβων [* ♂ pro κοσμω ** ✠ κατα.

6. μελλοντων ασεβεσι τεθεικως [* ♂ pro ασεβειν.

9. Init. αγαπητοι οιδε [* ✠ Lect.

—— εκ πειρασμων ρυεσθαι [* ♂ pro πειρασμȣ

11. κατ' αυτων * βλασφημον [* — παρα κυριω.

12. ζωα γεγεννημενα φυσικα εις [* ♀ pro ζωα φυσικα γεγεννημενα εις

13. εντρυφοντες * ταις [* — εν.

—— συνευωχȣμενοι εν υμιν [* ✠ εν.

15. καταλιποντες * ευθειαν [* — την

16. φθεγξαμενον εκωλυσετε την [* ♂ pro ακωλυσε

v. 18.

Petri II. Cap. II. & III.

v. 18. σαρκος * ασελγειας τȣς ** ολιγον αποφυγ. &c. [* ♂ pro ασελγειαις ** ♂ pro οντως

20. κυριȣ * ἡμων και [* ✠ ἡμων.

—— τȣτοις * παλιν [* — δε

21. επιγνȣσιν εις * τα οπισω επιςρεψαι ** απο της [* ✠ εις τα οπισω. ** ♂ loco εκ.

22. αυτοις * τα της [* ♂ loco το

—— ιδιον * εμηνον και [* ♂ loco εξεραμα

—— εις * κυλισμον βορβορου [* ♂ pro κυλισμα

Cap. III. 3. επ' * εσχατων των [* ♂ pro εσχατȣ.

4. πατερες * ημων εκοιμηθησαν [* ✠ ἡμων

7. γη τω * αυτω λογω [* ♂ τω αυτω. pro αυτȣ.

8. ημερα * κυριω [* — παρα

9. μακροθυμει δι * ἡμας [* ♂ loco εις.

Petri II. Cap. III.

v. 10. ἡ * ὐρανοι [* — οἱ
— αυτη * κατακαησεται. [* —
εργα alius superscrips.
11. τουτων ὀυτως ** λυομενων [* ♂ pro. ουν. ** — παντων.
12. λυθησονται * fin. [* — και στοιχεια καυσυμενα τηκεται. fin.
13. δικαιοσυνη ενοικει fin. [* ♂ pro κατοικει.
14. και αμαμοι αυτω [* ♂ pro αμωμητοι.
15. αγαπητος αδελφος ημων παυλος [* ♀ pro αγαπητος ημων αδελφος παυλος
— την δοθεισαν αυτω σοφιαν [* ♀ pro την αυτω δοθεισαν σοφιαν.
16. εν αἱς εστι [* ♂ pro οἱς
17. ουν * προγινωσκοντες [* — αγαπητοι
18. αυξανητε * εν [* — δε
— χριστου* και θεου πατρος ὡ η [* ✠ και Θεου πατρος ** ♂ pro. αυτω.
— εις ἡμερας αιωνος [* ♂ pro. ἡμεραν

Subsc. deest.

Epist. Joann. I. Cap. I. & II.

Cap. I. 3. κοινωνια * ἡ [* — δε.

4. χαρα ὑμων * η [* ♂ pro ἡμων.

5. και εϛιν * ἀυτη ἡ [* ♀ pro και ἀυτη εϛιν ἡ.

—— και απαγγ*ελλομεν ὑμιν [*'♂ pro αναγγελλομεν

7. Ιησϑ * τϑ [* — Χριϛϑ, quod alius in margine adjec.

8. Init. αδελφ*οι εαν [* ✠ Lect.

—— αληθεια τϑ * Θεϑ εν ** ἡμιν ϑκ εϛιν fin. [* ✠ τϑ Θεϑ. ** ♀ pro. ϑκ εϛιν εν ἡμιν fin.

9. ἁμαρτιας ἡμω*ν και [* ✠ ἡμων.

10. αυτϑ εν * ἡμιν ϑκ εϛι. fin. [* ♀ pro αυτϑ ϑκ εϛι εν ἡμιν fin.

Cap. II. 1. μη ἁμαρτ*ανητε και [* ♂ pro αμαρτητε

4. λεγων ὁτ*ε εγνωκα [* ✠ ὁτι

13. πονηρον εγραψ*α ὑμιν [* ♂ loco γραφω.

Ep. Joann. I. Cap. II.

v. 16. εν * κοσμω [* — τω, quod Alius superſcripſ.

18. παιδια αδελφοι * εσχατη [* ✠ Lect.

19. γαρ εξ * ἡμων ησαν μεμενηκεισαν [* ♀ pro γαρ ησαν εξ ἡμων μεμενηκεισαν

—— ἱνα φανερωθη * ὁτι [* ♂ pro φανερωθωσιν

—— ουκ * εισιν εξ

*] — παντες

22. τις εστι * ψευστης [* — ὁ, quod alius superſcripſ.

—— αρνουμενος * τον [* — τον πατερα και

23. ο αρνουμενος [* — πας hæc omiſſa alius in margine adſcripſ.

23. εχει ὁ * ὁμολογων τον υἱον και τον πατερα εχει fin. [* ✠ ὁ ομολογων τον υιον και τον πατερα εχει

24. ὑμεις * ὁ [* — ουν

27. ὑμιν μενετω * και [* ♂ pro. μενει.

—— το αυτου * χρισμα [* ♂ pro. αυτο.

27. & 28. ὑμας * μενετε [* — μενειτε

εν αυτω και νυν τεκνια, hæc omiſſa alius in margine adjecit

28. αισχυνθωμεν παρ* αυτȣ [* ♂ pro απ'

29. ποιων * δικαιοσυνην [* — την, quod alius ſuperſcripſ.

—— αυτȣ γεγεν*ηται fin. [* — ν, hanc lit. alius ſuperſpſ.

Cap. III. 1. κληθωμεν και* εσμεν δια [* ✠ και εσμεν.

—— ȣκ εγνων αυτον* [* ♂ pro εγνω.

5. ἡμων* αιρη και [* ♂ loco. αρη.

6. ȣδε εγνω* αυτον [* ♂ pro. εγνωκεν.

9. Init. αδελφοι* πας [* ✠ Lect.

11. ἡ* επαγγελια ην [* ♂ loco αγγελια.

14. αδελφον αυτȣ* μενει [* ✠ αυτȣ.

15. εν ἑαυτω* μηνȣσαν [* ♂ pro αυτω.

18. τεκνια * μη [* — μου, alius ſuperſcripſ.

—— μηδε τη* γλωσση [* ✠ τη.

Ep. Joann. I. Cap. III. & IV.

v. 18. αλλ' * εν εργω [* ✠ εν.

19. και εκ * τȣτȣ γνωσομεθα ὁτι [* ♂ pro και εν τȣτω γινωσκομεν ὁτι

—— αυτȣ * πεισωμεν τας [* ♂ pro πεισομεν.

22. λαμβανομεν απ' * αυτȣ ὁτι [* ♂ loco παρ' αυτȣ.

23. ἱνα * πιςευωμεν τω [* ♂ pro πιςευσωμεν.

24. ȣ * εδωκεν ἡμιν. fin. [* ♀ pro ȣ ἡμιν εδωκεν fin.

Cap. IV. 2. * τȣτω γινωσκομεν το [* ♂ pro γινωσκετε.

3. Ιησȣν * εν [* — χριςον

5. * εισι και δια [* ✠ και

11. * ει ὁ Θεος ȣτως ηγαπησεν [* ♀ pro ει ȣτως ὁ Θεος ηγαπησεν

12. * αυτȣ εν ημιν τετελειωμενη εςιν fin. [* ♀ pro αυτȣ τετελειωμενη εςιν εν ημιν fin

15. * ὁς εαν ὁμολογηση [* ♂ pro αν.

Ep. Joann. II. Cap. IV. & V.

v. 15 αυτος εν αυτω* fin. [* ♂ loco τω Θεω fin.

16. μενει * fin. [* — και ὁ Θεος εν αυτω. alius hæc in margine adjecit.

17. εν τυτω* τω κοσμω fin. [* ♀ pro εν τω κοσμω τυτω fin.

19. αγαπωμεν τον* Θεον, ὁτι [* ♂ τον Θεον. pro. αυτον.

—— αυτος* πρωτον ηγαπησεν [* ♂ pro πρωτος

20. Init. αγαπητοι* εαν *[✠ Lect.

—— ουχ* εωρακεν ου δυναται [* ♂ pro ουχ εωρακε πως δυναται

Cap. V. 1. γεννησαντα αυτον* αγαπα [* ✠ αυτον

2. αυτου ποιωμεν* fin. [* ♂ loco τηρωμεν.

5. τις δε* εστιν [* ✠ δε

6. αιματος και* πνευματος Ιησους [* ✠ και πνευματος

7. deest nempe οτι τρεις εισιν οι μαρ-

 τυ-

Ep. Joann. I. Cap. V.

τυρουντες εν τω ȣρανω, ὁ πατηρ ὁ λογος και το αγιον πνευμα, και ȣτοι οἱ τρεις ἑν εισι.
Alius hæc in margine adſcripſit.

8. οτι οι τρεις εισιν οι μαρτυρουντες *** το [* οτι loco και ** ✠ οι *** — εν τη γη

—— πνευμα * το [* — και

11. αιωνιον δεδωκεν ημιν [* ♂ pro εδωκεν

12. ὑιον τȣ * Θεȣ εχει [* ✠ τȣ Θεȣ.

13. ζωην αιωνιον εχετε και [* ♀ pro ζωην εχετε αιωνιον και.

15. ὁ εαν αιτωμεθα [* ♂ loco αν.

16. δωσει * ζωην τω ἁμαρτανοντι μη [* — αυτω Recent. hoc in marg. adſcripſ. ** ♂ pro τοις ἁμαρτανȣσι

20. Init. και οιδαμεν ** ὁτι [* ✠ και. ** — δε.

—— και εδωκεν ημιν [* ♂ pro. δεδωκεν alius hoc ſuperſcripſ.

v. 20. αληθινον Θεον* και [* ✠ Θεον.

—— ζωη ἡ αιωνιος [* ✠ ἡ

Subſcript. deeſt.

Joann. II.

4. συ περιπατȣντα* εν [* ♂ pro περιπατȣντας

5. εντολην γραφων* σοι [* ♂ pro γραφω.

—— καινην αλλ'* ην [* ♂ pro αλλα.

7. σαρκι,* ει τις ȣχ ὁμολογει Ιησȣν ερχομενον εν σαρκι, ȣ̔τος [* ✠ ει τις &c usque ad, ȣ̔τος

12. μελανος αλλ'* ελπιζω [* ♂ pro αλλα.

—— χαρα ὑμων* η [* ♂ loco ἡμων

13. εκλεκτης ἡ χαρις* μετα σȣ, αμην [* ✠ ἡ χαρις μετα σȣ.

Subſcript. Deeſt.

Landesbibliothek Oldenburg

Ep. Joann. III. Ep. Judæ.

v. 4. μειζοτεραν * ταυτης ȣκ [* ♂ pro τȣτων

—— χαραν * η' ινα [* ♁ η

7. ονοματος * αυτȣ εξηλθον [* ♁ αυτȣ.

8. συνεργοι * γενομεθα τη [* ♂ loco γινωμεθα.

11. ὁ * κακοποιων [* — δε.

Subſc. επιςολη * τριτη [* — καθολικη.

Epiſt. Judæ.

3. παρακαλων * μεταγωνιζεσθαι τη [* ♂ pro επαγωνιζεσθαι

5. εκ * της αιγυπτȣ [* ♂ pro. εκ γης.

6. αρχην * αλλ' απολιποντας [* ♂ pro. αλλα.

—— ζοφον * τετηρικεν fin. [* ♂ pro τετηρηκεν. fin.

7. προκεινται * δειγματα πυρος [* ♂ loco δειγμα.

9. τȣ * μωυσεως σωματος [* ♂ pro μωσεος.

Ep. Judæ.

11. τȣ βαλαμ μισθȣ [* ♂ pro βαλααμ.

12. ανυδροι ὑπ᾽ ανεμων παραφερομεναι [* ♂ pro. ὑπο. ** ♂ pro περιφερομεναι

13. θαλασσης μεταφριζοντα τας [* ♂ pro επαφριζοντα.

—— εις * αιωνα [* — τον.

14. εν ἁγιαις μυριασιν αυτȣ. [* ♀ pro εν μυριασιν ἁγιαις αυτȣ.

15. και ελεγξαι παντας [* ♂ pro εξελεγξαι.

16. γογγυςαι μεμψιμυροι κατα [* ♂ pro. μεμψιμοιροι.

—— επι θυμιας ἑαυτων πορευομενοι [* ♂ pro αυτων.

24. φυλαξαι ὑμας απταιςȣς [* ♂ pro αυτȣς.

Subscr. Iȣδα καθολικης επιςολης. [* ♂. επιςολη Iȣδα καθολικη.

Hierauf folget die Offenbarung Johannes. Ich habe ihre Varianten in meinen Beyträgen zur Kritik über Johannes Offenbarung geliefert.

Und nun noch ein paar Anmerkungen:

Die erste. Unser Codex hat viele Learten, die ihm allein eigen sind. Es sind einige davon wichtig.

Die zweyte. Er hat auch Leseartcn die man bisher blos in einem einzigen Codex gefunden hat, z. E. Rom. XII. v. 20. σαρευσης 1 Pet. I. v. 4. τοις cap. II. v. 8. εις ην παρεσκευασαν εαυτους ταξιν v. 11. του κοσμου τουτου cap. III. v. 7. ποικιλης cap. IV. v. 4. αυτοις cap. V. v. 9. οτι. Diese Lesearten stehen nur in dem Codice Havniensi (109) der im 13ten Jahrhunderte geschrieben ist.

Die dritte. Er hat auch solche, die bisher blos in Uebersetzungen, Ausgaben und in den Werken der Kirchenväter vorkommen.

Die

(109) Hensler Specimen Cod. N. T. Græcorum, qui Havniæ in Bibliotheca regia adservantur. Specimen I. Havniæ 1784.

Die Beylage C.

zu der 152sten Seite.

Der Herr Professor **Matthäi** zu **Moskau** hat in die Vorrede zu seiner Ausgabe der sieben catholischen Briefe (110) ein Fragmentum epistolae EVGENII *Chersonis & Slabinii* Archiepiscopi eingerückt. In diesem Schreiben macht der Herr Erzbischof über 1 Joh. V. v. 7. folgende sehr intereßante Anmerkung:

Hoc ego tantummodo in praesenti addere possem, quod a nemine (quod sciam) hactenus observatum. *Tantum scilicet abesse, per interpolationem locum illum surrepsisse, ut ne quidem versus octavus, qui sequitur, staret, nisi ver-*

(110) Der Titul dieses Buchs heißt: S. S. Apostolorum septem epistolae catholicae ad codd. MSS. MOSQQ. primum a se examinatos recensuit varias lectiones animadversiones criticas & inedita scholia graeca adjecit, versionem latinam vulgatam codici diligentissime scripto conformavit & edidit *Christianus Fridericus Matthaei* litterarum humaniorum in universitate Caesarea Mosquensi Professor P. O. Rigae sumtibus I. F. Hortknochii 1782.

versus septimus praecederet, de quo agitur. Quod enim in versione latina recte exprimitur masculino sermonis genere, id in ipso textu graeco originali, non praesupposito superiore versiculo, haud plane consisteret, nisi cum violentia quadam dictionis, ac per soloecismum patentissimum. Cum etenim το πνευμα και το υδωρ και το αιμα nomina neutrius generis sint, qua ratione concordabit cum iis, quod immediate praecedit: Τρεις εισιν οι μαρτυρουντες; & quod illico sequitur: Και ουτοι οι τρεις κ. τ. λ. Masculina equidem nomina & foeminina nominibus adjectivis pronominibusque in neutro genere expressis construi, respectu habito ad τα πραγματα, id sane linguae nostrae peculiare genium esse, omnibus eam callentibus notissimum est; sed quod etiam reciproce neutra nomina substantiva adjectivis vel pronominibus masculinis aut foemininis indicentur, nemo dixerit. Porro hic versu octavo sic legimus: Τρεις εισιν οι μαρτυρουντες εν τη γη, το πνευμα και το υδωρ και το αιμα· και οι τρεις εις το εν εισι. Sed nonne quaeso dictio naturalis hic & propria potius esset; Τρια εισι τα μαρτυρουντα εν τε γη το πνευμα και το υδωρ και το αιμα· Και τα τρια εις το εν εισιν? At illud tamen est scriptum non hoc. Quae igitur alia ratio occurrentis istus ακαταλληλιας afferri potest, nisi sola praecedentis versus septimi expressio, quae per hunc immediate sequentem versum octa-

vum

vum Symbolice explicatur & plane replicatur, allusione facta ad id, quod praecesserat? Tres igitur, qui in coelo testimonium perhibent primo positi sunt versu septimo: Τρεις εισιν οι μαρτυρουντες εν τω ουρανω, ο πατηρ, ο λογος, και το αγιον πνευμα· και ουτοι οι τρεις εν εισι. Deinceps vero immediate adducti, *iidem ipsi* testes, quatenus in terra etiam testimonium idem confirment, per tria haec symbola versu octavo: Και τρεις εισιν οι μαρτυρουντες εν τη γη, το πνευμα και το υδωρ και το αιμα· και οι τρεις εις το εν εισιν. Ac si diceret Evangelista noster: Οι αυτοι εκεινοι οι εν τω ουρανω μαρτυρουντες (quod satis indicatur per particulam και, cuius vis in praesenti non simpliciter *copulativa est* sed plane *identifia*) περι ων εν τω ανωτερω εδαφιω ειρηται· δηλαδη ο πατηρ, ο λογος, και το πνευμα· οι αυτοι μαρτυρουντες εισι και εν τη γη, δι' ων ημιν συμβολων απεκαλυφθησαν· ταυτα δε τα συμβολα εστι το πνευμα, δι' ου δηλουται ο πατηρ· το αιμα, δι' ου ο υιος· το υδωρ, δι' ου το πνευμα το αγιον. Και οι τρεις ουτοι, οιτινες ανωτερω μεν ανακεκαλυμμενως δι' αυτων των θεαρχικων ονοματων, εν τω ουρανω μαρτυρουντες παριστανται οι αυτοι εν τη γη δια της εν τη οικονομια μνησεως, συμβολικως επαναλαμβανομενοι· οι τρεις ουτοι εις το εν εισι· Sed ohe! urceum institui non amphoram — Poltavia, d. 10. Decemb. 1780.

Die Leseart unseres Codicis Guelpherbytani C. οτι ΟΙ τρεις εισιν οι μαρτυρουντες το πνευμα, το υδωρ και το αιμα, και οι τρεις εις το εν εισιν bestätiget also die Meinung des Herrn Erzbischofs.

schofs. Und es ist wenigstens nach meinen Geschmack, überaus merkwürdig, daß schon Gregor von Nazianz einen Einwurf seiner Gegener gegen den achten Vers anführet, der gerade von eben diesem Solöcismus hergenommen ist.

Und was sagt denn der alte griechische Bischof dazu? Er sagt: Er sey gleichgültig, ob man von drey Dingen, die generis neutrius sind, ΤΡΕΙΣ oder ΤΡΙΑ sage. (111) Und das werden ihm doch wohl schwerlich die Sprachlehrer seiner Zeiten zugegeben haben. Weder Gregor noch sonst ein Grieche hat, so viel ich weiß, diese Regel durch seine Schreibart bestätiget. Auch einen so genannten Hellenismus wird man wohl aus diesem τρεις μαρτυρουντες nicht machen können, wenigstens hat Johannes deutlich gezeigt, daß man ihm in diesem Falle und in dieser Epistel dergleichen (112) nicht vorwerfen könne.

Bey-

(111) Man lese oben die 55ste Note.

(112) Z. E. im sechsten Verse sagt Johannes το πνευμα εςι μαρτυρουν und nicht μαρτυρων. Dionysius Alexandrinus bezeugt beym Eusebius, daß die erste Epistel Johannes frey von Solöcismen sey. Ich erinnre mich nicht, in der Alexandrinischen Uebersetzung eine solche Construction gefunden zu haben.

Die Beylage D.
zu der 52sten und 53sten Seite.

Ich habe oben, da ich vom Cyprian handelte, gesagt; Tertullian hätte Griechisch verstanden, und den Grundtext des N. T. für den Schiedesrichter der lateinischen und aller Versionen gehalten; (113) sey also einer Afrikana nicht blind gefolget, sondern hätte sie mit dem Grundtexte verglichen. Hie will ich nun ein deutliches Exempel davon anführen.

Er sagt in seinem Buch *DE MONOGAMIA* cap. XII. da er 1 Corinth VII. 39 erkläret:

Sic ergo in eodem ipso capitulo, quo defi-

(113) Tertulian. adv. Marc. lib. IV. De Praescription. adv. Haeret. Daß Tertullian Griechisch verstanden, daran wird wohl Niemand zweifeln. Ja er schrieb so gar Bücher in dieser Sprache. De corona militis sagt er: *Sed & huic materiae propter suaviludios nostros Graecos graeco quoque stilo satisfecimus.* De Baptismo. *Sed de isto plenius iam nobis in Graeco digestum est.*

Landesbibliothek Oldenburg

definit unumquemque, in qua vocatione vocabitur, in ea permanere debere, adjiciens: Mulier vincta est, quam diu vivit vir eius; si autem dormierit, libera est. Cui volet nubat, tantum in Domino. Hanc quoque eam demonstrat intelligendam, quae & ipsa sic fuerit inventa, soluta a viro, quomodo & vir solutus ab uxore, per mortem utique non per repudium facta solutione. Quia repudiatis non permitteret nubere adversus pristinum praeceptum. Itaque mulier, si nupserit, non delinquet, quia nec hic secundus maritus deputabitur, qui est a fide primus. Et adeo sic est, ut propterea adjecerit tantum in Domino, quia de ea agebatur, quae ethnicum habuerat, & amisso eo crediderat, ne scilicet etiam post fidem ethnico se nubere posse praesumeret, licet nec hoc Psychici curent. *Sciamus plane non sic esse in Graeco authentico, quomodo in usum exiit per duarum syllabarum aut callidam aut simplicem eversionem, si autem dormierit vir eius, quasi de futuro sonet*, ac per hoc videatur ad eam pertinere, quae iam in fide virum amiserit.

Eine, aus mehr als einer Absicht, merkwürdige Stelle! Und nun noch ein Exempel dieser Art!

Art! Tertullian sagt lib. IV. adversus Marcionem cap. XVIII. Beati mendici, *sic enim exigit interpretatio vocabuli, quod in Graeco est*, quoniam illorum est regnum Dei. Wer wird nun wohl sagen, daß Tertullian blind einer **Africana** gefolget sey und sich um den Grundtext nicht bekümmert habe? (114)

Cyprian, des Tertullians allerfolgsamster Schüler, macht es eben so. Wenn man die Sprüche, die er in seinen Werken citiret, mit einander vergleicht; so wird man finden, er führet oft von ein und eben demselben Spruch eine verschiedene lateinische Uebersetzung an. Folglich band er sich nicht sclavisch an eine **Africana**, sondern zog den Grundtext (denn er verstand ihn) nach Maßgebung des jedesmaligen griechischen Manuscripts, das er in Händen hatte, zu Rathe.

Das sahe schon **R. Simon** ein. Er sagt daher in seiner Hist. Critique des Comment. du N. T. Chap. I.

> Il (nemlich der Bischof von Oxfort) n'a pris garde, que cette ancienne traduction, qui etoit entre les mains du peuple & qu'on lisoit dans les eglises (nemlich die damalige lateinische Vulgata in Africa,) *n' empechoit point ceux, qui sa-*

(114) Ich verweise meine Leser auf die 116te Note.

savoient la lange Grecque, de traduire le Grecque des septante & celuy du Nouveau Testament à leur manier, quand ils le jugeoient à propos. C'est principalement à cela, qu'on doit attribuer cette diversite de version des memes passages, qui est dans les differens livers de ce savant Evêque nemlich des **Cyprians.**

Daß **Cyprian** bey Sprüchen des N. Testaments, die er lateinisch citiret, den Grundtext vor Augen gehabt habe, das bezeuget eine, nach meinem Geschmack merkwürdige Stelle. Die Sache hängt so zusammen:

1 Timoth. II. 9. 10. reguliret, wenn ich so reden darf, der Apostel den Anzug und den Schmuck des christlichen Frauenzimmers nach Maßgebung der Mode, die zu seinen Zeiten unter den Griechen herrschte, und bedienet sich der damals üblichen Wörter. (115) Der Africanische Frauenzimmerputz war, wie man aus dem **Tertullian** und auch aus dem **Cyprian** sehen kann, in vielen Stücken von dem, den Paulus beschreibt, unterschieden. Die Hauptabsicht des Apostels war indessen, in dieser Stelle dem weiblichen Geschlecht, unter den Christen Ehrbarkeit und Anstand bey ihrem Anzuge zu entfehlen. Cyprian sagt

(115) Z. E. καταστολη, εν πλεγμασι.

sagt daher: Paulus schriebe den reichen Christinnen in seiner Sprache, das heißt, im Griechischen vor, wie sie sich bey ihrem Putze mäßigen sollten. Die Stelle lautet lib. II. de habitu virginum so:

Locupletem te dicis & divitem: sed divitiis tuis Paulus occurrit, & ad cultum atque ornatum tuum iusto fine moderandum *SVA VOCE* praescribit. Sint, inquit, mulieres verecundia & pudicitia componentes se non intortis crinibus neque auro neque margaritis aut preciosa veste, sed, ut decet mulieres, promittentes castitatem per bonam conversationem.

Man sieht also aus dieser Stelle, daß Cyprian bey der Anführung des Paulinischen Spruchs den Grundtext vor Augen gehabt habe.

Er macht auch bey Anführung neutestamentlicher Geschichte Anspielung auf Wörter, die in Grundtexte stehen. Z. E. lib. IV. epistolarum epist. VII. die sich anfängt: Quaesisti etiam Frater: sagt er: Porro autem quod quidam non Christianos sed CLINICOS vocent, non invenio *unde hoc nomen assumant*, nisi forte, qui plura & secretiora legerunt apud *Hippocratem* vel *Seranum*, Clinicos istos deprehenderunt. Ego enim, qui CLINI-

Landesbibliothek Oldenburg

CVM de EVANGELIO novi, scio, paralytico illi & debili per longa aetatis curricula in *lecto* iacenti nihil infirmitatem suam obfuisse &c. Man sieht aus dieser Stelle, daß Cyprian Rücksicht auf das Wort ΚΛΙΝΗ nimmt, welches Matth. IX. 2. und Luc. V. 18. vorkommt. (116)

Daß Cyprian Griechisch verstanden habe ich schon oben pag. 52 erwiesen.

Man sollte daher **nicht** alle lateinische Väter so ganz ohne allen Unterscheid über einen Leisten schlagen, und sie stimmenlos bey Streitigkeiten über den Grundtext machen. Nein. Diejenigen, die Griechisch verstanden, haben in Absicht des neutestamentischen Grundtextes, den sie übersetzt citiren, gleichen Rang mit den Vätern der griechis. Kirche. (117) **Vorzüglich ist man sicher**

(116) Ich wundre mich daher, wie ein, sonst sehr belesener Doctor so dictatorisch hat in die Welt hinein schreiben können: Es sey beym Tertullian und Cyprian unläugbar, daß sie blos die lateinische Uebersetzung gebraucht und den griechischen Text gar nicht verglichen hätten.

(117) Ich sehe nicht ab, warum man diese Gerechtigkeit nur dem Hieronymus allein will wiederfahren lassen, ja nicht einmal durchgängig. Man spricht sie

sicher, daß diese (wie soll ich sie nennen?) lateinische Griechen nie Sprüche zum Beweise der Glaubenslehren werden angeführet haben, die in allen denenjenigen griechischen Manuscripten, welche sie in Händen hatten, fehlten.

Ich weiß es wohl, daß viele unserer heutigen Kritiker hier das Gegentheil behaupten. Herr Ritter **Michaelis** hat die Gründe ihres Argwohns in seiner **Einleitung in die Bücher des N. B.** am deutlichsten und scheinbarsten vorgetragen. Meine Leser mögen zwischen mir und diesen entscheiden.

Ich muß aber, um dieser Entscheidung die wahre Richtung zu geben, noch ein Paar Worte von der, durch die ersten vier Jahrhunderte in Africa gangbaren, lateinischen Uebersetzung des N. Testaments und von dem Gebrauch, den man davon machte, reden.

Man sagt, wenn man beweisen will, daß die Spruchanführung der alten africanischen Kirchenlehrer, wenn sie auch Griechisch verstanden hätten, dennoch unbrauchbar für die Kritik des Grundtextes sey: Sie, die Africana, sey eine

sie ihm ab, wenn er als Polemiker oder als Ascete schreibt. Sonderbarer Argwohn! War dann etwa die lateinische Version zu diesen Geschäften brauchbarer?

eine Parallele von der **Vulgata der lutherischen Kirchen.** Es sey mir erlaubt, so Dr. Luthers deutsche Uebersetzung der Bibel zu nennen. Es hätten daher die alten Geistlichen in Africa jene eben so gebraucht, wie die deutschen Protestanten diese noch gebrauchen. Daher entschieden Sprüche, die Tertullian, Cyprian, Augustin citirten, in der Kritik nichts, und wären kein Beweiß von dem, was diese Väter im Grundtexte lasen. **Die Parallele ist falsch.** Denn die Vulgata der deutschen Protestanten ist (wie soll ich mich ausdrücken?) eine geschlossene Uebersetzung, bey welcher es heist: du sollst nichts dazu thun; du solltst auch nichts davon thun. Das war aber die **Africana** wenigstens bis auf die Zeiten des **Augustinus** und des **Fulgentius** nicht. Denn Augustin sagt ausdrücklich, **man habe an ihr, der Africana von jeher und auch noch zu seinen Zeiten gebessert, um sie immer richtiger und mit dem Grundtexte übereinstimmiger zu machen.**

Wir wollen ihn hören. Im sechszehnten Capitel des zwey und dreyßigsten Buchs gegen den Manichäer Faustus, schreibt er:

> Quid faceretis, nemlich ihr Manicher, so schreibt er gegen **Faustus**, der in Africa lebte, blos Latein verstand und folglich nur lateinische Uebersetzungen, die in Africa gangbar waren, kannte, quid faceretis,

dicite

dicite mihi, nisi clamaretis, nullo modo vos potuisse falsare codices, qui iam in manibus essent omnium Christianorum? Quia mox, ut facere coepissetis, vetustiorum exemplarium veritate convinceremini. Qua igitur caussa a vobis corrumpi non possent, hac caussa a nemine potuerunt. Quisquis enim hoc primitus ausus esset, multorum codicum vetustiorum collatione confutaretur: maxime quia non una lingua sed multis eadem scriptura contineretur. *Nam etiamnum nonnullae codicum mendositates vel de antiquioribus vel de lingua praecedente emendantur.*

Man erinnere sich hiebey an das Exempel, das ich eben aus den Schriften des Tertullians angeführet habe.

Noch ein Exempel. Augustin sagt lib. II. Retract. cap. XXXII. von dem Briefe Jacobi: Ipsam epistolam, quam legebamus, quando ista dictavi, non diligenter ex graeco habebamus interpretatam. Ein Beweiß, daß er den Grundtext conferirte. Er sagt ferner: De Doctrina Christian. lib. II. c. XIV. Codicibus emendandis primitus debet in vigilare sollertia eorum, qui scripturas divinas nosse desiderant. Man sehe auch lib. XV. cap. XIII. Cum diversum aliquid in utrisque codicibus &c. Kurz, die Africanischen

Kirchenlehrer, die Griechisch verstanden, folgten nicht blind einer lateinischen Uebersetzung, sondern zogen den Grundtext zu Rathe; und bemerkten, wo die Africana vom Griechischen abwich. Daher ist ihre neutestamentische Spruchanführung ein Beweiß von ihrer Einsicht in den Grundtext.

Daß man von Tertullians Zeiten an bis auf die Zeiten des Cyprians keine eigentliche Africanische Vulgate: ich meine, keine allgemein recipirte lateinische Uebersetzung des N. Testaments: in diesem Welttheile gehabt habe, sieht man deutlich, wenn man die Sprüche, die man in den Werken dieser beyden Geistlichen findet, mit einander vergleichet; z. E.

Luc. XXII. v. 31. 32.

Beym Tertullian de fuga in persecutione cap. III. lautet diese Stelle so:

Si quidem Dominus in Evangelio ad Petrum: *Ecce*, inquit, *postulavit Satanas, ut discerneret vos velut frumentum: verum ego rogavi, ne deficeret fides tua.*

Beym Cyprian hingegen Sermone VI. de orat. Dominica so:

Orabat autem Dominus, & rogat non pro se (quid enim pro se innocens precaretur?) sed pro delictis nostris. Sicut & ipse decla-

clarat, cum dicit ad Petrum: *Ecce Satanas expetivit, ut vos vexaret quomodo triticum; ego autem rogavi pro te, ne deficiat fides tua.*

1 Theſſ. IV. 13.

Beym Tertullian lib. de Patientia.

Praeponendus eſt enim reſpectus denuntiationis Apoſtoli, qui ait: *Ne contriſtemini dormitione cuiusquam ſicut nationes, quae ſpe carent.*

Beym Cyprian lib. IV. de Mortalitate hingegen:

Improbat denique apoſtolus Paulus & objurgat & culpat, ſi qui triſtentur in exceſſu ſuorum. *Nolumus*, inquit *ignorare vos fratres de dormientibus, ut non contriſtemini ſicut & ceteri, qui ſpem non habent.*

Luc. XII. 20.

Tertullian Adverſ. Marcionem lib. IV.

Ab eo ergo erit & parobola divitis blandientis ſibi de proventu agrorum ſuorum, cui Deus dicit: *Stulte hac nocte animam tuam repoſcent. Quae autem paraſti, cuius erunt.*

Cyprian Sermon I. de Eleemoſyna hingegen:

Patrimonium cumulas, quod te pondere ſuo onert, ne meminiſti, quid Deus reſpon-

Landesbibliothek Oldenburg

derit diviti, exuberantium fructuum copiam stulta exsultatione iactanti: *Stulte*, inquit, *hac nocte expostulatur anima tua a te. Quae ergo parasti, cui erunt.*

Galat. I. 6.

Tertullian Advers. Mercion lib. V.

Miror, vos tam cito transferri ab eo, qui vos vocavit in gratiam ad aliud Evangelium.

Cyprian lib. II. epist. III. hingegen:

Miror, quod sic tam cito demutamini ab eo, qui vos vocavit in gratiam ad aliud Evangelium.

Es ist also aus diesen Beyspielen klar. **Erstlich: Tertullian** und **Cyprian** übersetzten ein und eben denselben Ausdruck des Grundtextes verschieden. Für das zweyte. Die Codices, die sie brauchten, hatten verschiedene Lesearten. z. E. Luc. XXII. 32. laß Tertullian εκλιπη, wie noch viele Codices. Cyprian hingegen wie unser gewöhnlicher Grundtext εκλειπη. Luc. XII. 20. Tertullian wie wir α δε; Cyprian wie der Codex Cantab. α ουν. Tertullian laß τινος. Cyprian τινι. 1 Thessal. IV. 13. laß Cyprian θελομεν wie noch viele Codices.

Ich will diese Beylage mit zwey Anmerkung beschließen, die das, was ich gesagt habe, für einen möglichen Mißverstand schützen soll.

Die erste: Ich gebe zu, daß man aus einer jeden Spruchanführung, welche man in den Werken so wohl der eigentlich griechischen als auch der alten lateinisch-griechischen Kirchenväter antrift, auf die individuelle Bildung des Grundtextes, den sie in Händen hatten, nicht schließen kann. Denn beyde citiren dann und wann biblische Sprüche aus dem Gedächtniß; ziehen ihren Inhalt enger zusammen oder umschreiben ihn. Nur das behaupte ich allgemein: Wenn Griechen oder alte Lateiner, die den Grundtext verstanden, neutestamentische Sprüche anführen, so ist man sicher, daß solche Sprüche wenigstens ihrem Inhalte nach würklich in damaligen griechischen Manuscripten standen. Das Gegentheil zu argwöhnen, heißt ja offenbar, unbescholtene Männer mit dem Verdacht eines dummen Betrugs brandmarken. Aber — Aber — Pia fraus? Gut! Man muß ihn aber nicht bey jedem Kirchenvater blos argwohnen, sondern es ist Pflicht ihn bey einem jeden, denn man dießfalls verdächtig machen will, gründlich zu erweisen. Sonst macht man aus der Geschichte einen Roman.

Die zweyte Anmerkung: Ich will einen sehr merkwürdigen Fall aus der Geschichte der Lesarten anführen, welcher mit dem, der bey 1 Joh. V. 7. eintritt, Etwas paralleles hat, und historisch beweiset, daß so gar

Landesbibliothek Oldenburg

Lesearten, die den lateinischen Vätern jetzt blos eigenthümlich sind, auch vormals in griechischen Manuscripten standen.

Die africanischen Geistliche: Tertullian, Cyprian, Augustin: und andere alte lateinische Väter lesen Joh. III. am Ende des 6ten Verses: *Quia Deus spiritus est*. Diese Worte finden sich in keinem griechischen Manuscript. Fehlen in den lateinischen Handschriften einige wenige ausgenommen. Fast alle griechischen Väter kennen sie nicht. Ambrosius sagt, die Arianer hätten sie aus den Text vertilget. Es erhellet doch aber aus dem Eusebius, daß sie vormals in griechischen Handschriften standen. Denn der Bischof schreibt de ecclesiastica theologia lib. I. cap. XII: Το γεγεννημενον εκ της σαρκος σαρξ εςι· Και το γεγεννημενον εκ του πνευματος πνευμα εςι. ΠΝΕΥΜΑ ΔΕ Ο ΘΕΟΣ. Διο επεται νοειν, ως το γεγεννημενον εκ του Θεου Θεος εςι.

Aber warum streitet jetzt niemand für die Authentie dieser angeblichen Schriftstelle? Sind wir nicht verbunden aus eben den Gründen, aus welchen wir die Authentie 1 Joh. V. 7. erweisen, auch diesen Spruch in den heiligen Text aufzunehmen? Ich antworte: Nein. Denn außer dem, daß er für seine Gegenwart im Grundtexte nur einen einzigen griechischen Zeugen hat, so contrastiret er ganz offenbar mit dem Zusamhange, in welchen man ihn setzt.

Bey-

Beylage E.

zu der 83sten bis 100sten Seite.

Aus Gregors Schriften, sagte ich oben, erhelle, daß die Ketzer 1 Joh. V. 7. gemißbraucht hätten und bey der Bedeutung des ΕΝ und des ΤΡΕΙΣ aus den Schranken biblischer Begriffe gewichen wären. Ich will noch einen Beweiß davon hieher setzen. Gregor lobt den Carthaginiensischen Bischof Cyprian den zweyten, daß er die Gottheit der Dreyeinigkeit, die einige trenneten, andere zusammenzögen, auf ihren alten Begrif zurückgeführet habe. Und wodurch? Dadurch, daß er bey dem Vortrag dieser Lehre in den Schranken der beyden Begriffe von der **Vereinerung** und der **Zusammenzählung** (gerade die beyden Begriffe von ΕΝ und ΤΡΕΙΣ) als ein frommer Mann geblieben wär. Er sagt in der achtzehnten Rede, die eine Panegyre auf den africanischen Bischof **Cyprian den zweyten** ist: Και της αρχικης και βασιλικης τριαδος την θεοτητα, τεμνομενην εσι δε υφ' αν και συναλειφομενην, εις το αρχαιον επανηγαγεν, εν οροις μεινας ευσεβους ενωσεως τε και συναριθμησεως.

Man

Man sieht also, daß die alten antitrinitarischen Ketzer alle Mühe anwannten, die Beweißstärke des Spruchs 1 Joh. V. 7. (dann in diesem allein kommt ΕΝΩσις und ΣΥΝΑΡΙΘΜΗΣΙΣ (118) zugleich und in Verbindung vor) durch übertriebene Auslegung zu entkräft, und daß die Orthodoxen hingegen eifrigst suchten die biblischen Begriffe der beyden merkwürdigen Wörter dieser Schrifkstelle ΕΝ und ΤΡΕΙΣ zu schützen.

Ja selbst unter den **Orthodoxen** gab es einige, die sich in unseren Spruch nicht finden konnten, und ihren Zweifel dagegen ganz offenherzig ihren Brüdern zur Beantwortung vorlegten. Zu dieser Gattung gehöret der Mönnich **Evagrius**. Wir wollen den Gregor davon hören. Gleich im Anfange seiner **fünf und vierzigsten** Rede εις Ευαγριον μοναχον sagt er: Σφοδρα τε θαυμαζω και λιαν εκπληττομαι της νηφαλιοτητος, οπως τοιουτων θεωρηματων και τηλικουτων ζητησεων αιτιος καθισασαι ταις ακριβεσιν ερωτησεσιν, εις αναγκην ημας του λεγειν και αγωνιαν αποδειξεως περιϊσας, ερωτησεις αναγκαιας και χρησιμους ημιν επαγων. Πασα δηλονοτι λοιπον αναγκη, κατοπιν των ερωτησεων ημας εναργεις ποιειθαι τας απο-

(118) Man lese was ich oben auf der 95sten bis 99sten Seite von der ΣΥΝΑΡΙΘΜΗΣΙ gesagt habe.

αποκρισεις, και νυν τοινυν το προσενεχθεν ερωτημα παρα σου, τοιονδε, και περι τουδε ην. „Ως τινα „τροπον αν ειη πατρος τε και υιου και αγιου πνευ„ματος η φυσις, ην αν τις ορθως ουσιαν μαλλον η „φυσιν καλοιη, ποτερον απλη τις η συνθετος; ει μεν „γαρ απλη, πως τον, ΤΡΕΙΣ, επιδεξεται των „προειρημενων αριθμον; Το γαρ απλουν, „μονοειδες και αναριθμον. το δε αριθμοις „υποπιπτον, αναγκη τεμνεσθαι, καν μη αριθ„μοις υποβαληται, το δε τεμνομενον, εμπαθες. Πα„θος γαρ η τομη. Ει τοινυν απλη του κρειττονος η „φυσις, περιττη των ονοματων η θεσις. Ει δε των „ονοματων αληθης η θεσις και δει τοις ονομασι „πειθεσθαι, το μονοειδες και απλουν ευθυς εκπο„δων οιχεται. Τις ουν αν ειη του πραγματος η „φυσις;“ Ταυτα προς ημας εφασκες.

Kurz: **Evagrius** konnte den Satz: **drey sind die da zeugen im Himmel, der Vater, das Wort und der heil. Geist und diese drey sind Eins:** nicht reimen, und fand, nach seiner Denkungsart, einen Wiederspruch darin. Die Zahl **Drey** und die **Namen** der göttlichen Personen schienen ihm das **Eins**, das **Einfache** in dem Wesen Gottes aufzuheben, und diese **Zahl** und diese **Namen** und dieses **Eins** kommen beysammen nur in dem Spruche 1 Joh. V. 7. vor.

1 Joh. V. 7. war also ein wichtiger Zankapfel zwischen Orthodoxen und Ketzer, ja der Verstand dieses Spruchs beunruhigte so gar einige Rechtgläubige. Was Wunder also, wenn er sich zuletzt aus den allermehresten Handschriften verlohr. Wir wissen ja aus der Geschichte, daß Schriftstellen von dieser Gattnng ein ähnliches Schicksal gehabt haben, z. E. Joh. VII. 53 — VIII. 11. wie auch Matth. XXVII. 16. 17. ΙΗΣΟΥΝ βαραββαν (119)

(119) In Hrn. Prof. Adlers Biblischkritischen Reisenach Rom. Kommt pag. 121 - 123 eine wichtige Entdeckung von dieser Leseart vor.

Landesbibliothek Oldenburg

Beylage F.

zur 109. 110. 111. 112. Seite.

Der Verfasser des Didascomenus war sehr mit der Bibel bekannt. Er macht außer den würklichen Citationen, die ich oben schon angeführet habe, noch andere ganz unläugbare Anspielungen auf verschiedene Schriftstellen, z. E.

auf 2 Corinth. XII. 2. 4.

Triephon sagt: (120) Seitdem der Galiläer (121) mit der Glatze u. Adlersnase, (122) der

(120) Ηνικα δε μοι Γαλιλαιος ενετυχεν, αναφαλαντιας επιρρινος, ες τριτον ουρανον αεροβατησας, και τα καλλιςα εκμεμαθηκως, δι' υδατος ημας ανεκαινισεν. Critias sagt auch zum Triephon: Ει και ταχα πεδαρσιος εγεγονεις μετα του διδασκαλου και τα απορρητα εμυηθης.

(121) Das heist nach der Sprache der damaligen Zeiten der Christ.

(122) Gerade so wie hier wird in den Akten der Thekla (Man sehe Joh. Ernst Grabe Spicilegium SS. Patrum

der bis in den **dritten Himmel** stieg und daselbst **unaussprechliche** vortrefliche Sachen lernete, ihn den Triephon aufgefunden hätte, habe er ihn durch das Wasser zu einen neuen Menschen gemacht. Ferner:

Auf 2 Mos. IV. 10. und 1 Mos. I. 3.

Gott, sagt Triephon, (123) habe durch ein **Wort das Licht hervorgebracht.** Diese Nachricht hätte der Mann mit der **schweren Zunge** (124) schriftlich hinterlassen.

Er spricht viel von dem **Buche Gottes.** Eine Benennung, die in der Schrift häufig vorkommt.

Er

erum Tom. I. pag. 95.) Paulus beschrieben: Ιδοντες δε τον ανδρα ερχομενον, τον παυλον, μικρομεγεθη, ψιλον την κεφαλην, αγκυλον ταις κνημαις, συνοφρυν, επιρρινον.

(123) Ην φως αφθιτον, αορατον, ακαταvοητον, ο λυει το σκοτος και την ακοσμιαν ταυτην απηλασε λογω μονω ρηθεντι υπ᾽ αυτου. Ως βραδυγλωσσος απεγραφατο.

(124) Nach der Alexandrinischen Uebersetzung sagt Moses von sich, er sey 2 Mos. IV. 10. βραδυγλωσσος.

Er gedenkt des Vater Unser. (125)

Er sagt, er bäte den zu Athen gefundenen unbekannten Gott an. (126) Ein sichtbare Anspielung auf Actor. XVII. 23. Es ist bekannt, daß der Kayser Julianus zu Athen die heydnische Religion angenommen, und ein Anbeter der dort bekannten Götzen geworden ist. Sollte Triephon nicht bey Anführung dieser Stelle eine gegenseitige Anspielung auf diesen Vorgang haben machen wollen? Critias, der Catechumenus, schwöret auch beym unbekannten Gott zu Athen.

Man hält dafür, der Didascomenus (sonst heist er auch Philopatris) sey in der Absicht, das Christenthum lächerlich zu machen, geschrieben, und Critias spiele die Rolle des Spötters. Ein Heyde, glaubt man ferner, vielleicht Sophist Lucian, habe durch Verfertigung dieses Dialogen sich beym Kayser Julian entfehlen wollen; Philopatris sey also bey Lebzeiten Julians des Abtrünnigen geschrieben. Ich habe das alles auch geglaubt. Da ich aber mit strengerer Aufmerksamkeit und schärferem

(125) Ωστε εασον τουτους, την ευχην ΑΠΟ ΠΑΤΡΟΣ αρξαμενος.

(126) Ημεις δε τον εν Αθηναις αγνωστον εφευροντες και προσκυνησαντες.

Landesbibliothek Oldenburg

Nachdenken den Didascomenus zum vierten Male durchlaß, bin ich anderer Meynung geworden. Triephon, der den Christen vorstellet, ist würklich die siegende Partey und folglich der Herold des Zwecks, den der Verfasser des Dialogen hatte. Denn das, was er gegen die Götzen sagt, stürzt gründlich das Heydenthum und macht es auf eine vernünftige Art lächerlich. Das wenige hingegen, was man in dem Munde des Triephon und vorzüglich des Critias für Spötterey übers Christenthum hält, ist so beschaffen, daß ein Theil davon diesen Namen ganz und gar nicht verdienet; das übrige aber sind bloße Auffälle, denen ein heydnischer angehender Catechumenus, (denn dafür passiret Critias im Dialogen) ausgesetzt ist, wenn er einige Lehren des Christenthums zum ersten Male höret. Zu der ersten Art zähle ich die Beschreibung, die Triephon von der Gestalt des Paulus macht. **Der Galiläer mit der Glatze und Adlersnase**, sagt er, habe ihn bekehret. Das kann aber unmöglich Spötterey seyn. Denn selbst die alten Christen beschrieben die Gestalt des Apostels so. Ich berufe mich auf die **Märtyrergeschicht der Thecla**. Oben habe ich von der Stelle in derselben, die hieher gehöret, geredet. Statt der Namen, die Personen führen, ihre Beschreibung zusetzen, war **Lucianisch** und diesem ahmte der Verfasser des Philopatris in seinem Vortrage nach.

Es

Es ist wahr, Critias sagt, da ihn Triephon bey dem dreyeinigen Gott schwören heißt: **Er lehre ihn rechnen und verwandele seinen Schwur in eine Arithmerik wie Nicomachus Gerasenus.** Soll dies ja eine Spötterey seyn, so trift der Stich nicht die Orthodoxen, sondern die Arianer, die sich mit jenen, wie ich gezeiget habe, über die ΣΥΝΑΡΙΘΜΗΣΙΣ bey der Lehre von der Dreyeinigkeit stritten. Eben dieser Critias sagt auch, da er von einem Buche Gottes höret, in welchen die Thaten der Menschen geschrieben würden: **Es müßten viele Schreiber im Himmel seyn.** Beyde Einfälle sind so matt, daß sie höchstens den Namen kindischer Auffälle verdienen. Der Verfasser des Dialogen würde ganz andere Spöttereyen aus der Menge der damals gangbaren seinem Critias in den Mund gelegt haben, wenn es sein Zweck gewesen wäre, das Christum lächerlich zu machen. Die Schande des Heydenthums so, wie Philopatris Autor, aufzudecken, war kein Weg sich beym Kayser zu entfehlen. Ja der gekrönte Eifrer für die Götzen würde ein solches Unternehmen sehr scharf geahndet haben. Auch Astrologie und Wahrsagerey zu hönen, wie im Philopatris geschiehet, würde den abergläubischen Julian, der beydes bis zum Unsin liebte, sehr aufgebracht haben. **Philopatris kann also wol nicht bey dieses Kaysers Lebzeiten geschrieben seyn. Und wann denn?**

Nach meiner Einsicht schildert der Dialoge die verschiedenen Gemüthsbewegungen, welche bey Heyden und Christen entstanden, da die Nachrichten von Julians Tode und Siegen im Publico wechselten und so bund durch einander liefen. Die Christen waren laut der Geschichte ehe von des Kaysers Tode benachrichtiget, als die Heyden. Dies sey, sagen die Patres, durch Träume geschehen. Im Dialogen erzählen die Asceten unter den Christen dem Critias einen Traum, nach welchem im Monat, den die Aegypter **Mesor** nennen, die Christen wieder Friede und Ruhe haben sollten. Critias erklärt zwar nicht deutlich den Gegenstand dieses Traums; er kommt aber dadurch ganz außer sich; wird sehr gegen diese Träumer aufgebracht, und hält ihre Weißagungen für erdichtet. Der Monat **Mesor** fängt mit den 25sten Julius an, und Julian starb den 27sten Junius, im Jahr 363. Libanius erzählt, daß die erste Nachricht von des Kaysers Tode den Heyden unglaublich gewesen sey, und sie sehr gegen die Todesbothen aufgebracht hätte.

Als endlich der Windmacher **Cleolaus** die Nachricht bringt, Julian lebe und siege; so fällt dem Critias sein ganzer Stein vom Herzen. Der Hochmuth der Perser, ruft Cleolaus frolockend aus, ist gestürzt, u. s. w. Gerade der Ton, in welchem die Heyden von Julians Feldzuge gegen die Perser sprachen. Meine Zeugen

gen sind Gregor von Nazianz und selbst Libanius. Das hat schon Gesner bemerket. Triephon, der Christ, trauet diesen Nachrichten nicht. Er sagt: den Fall Babylons, die Knechtschaft der Aegypter und Perser zu erleben, überliesse er seinen Nachkommen. Er danke dem von ihm erkannten unbekannten Gott zu Athen, daß er die Christen seines Schutzes würdige; liesse die Leute tändeln und plaudern wie sie wollten, und halte es hierin mit dem Sprüchworte: Zu klein für den Zippoclides.

Uebrigens sieht man deutlich, daß der Verfasser des Philopatris den Triephon als einen Bekehrten aus dem Heydenthume vorstelle. Dergleichen gab es nach dem Tode des Julians häufig. Er vergißt sich einmal und läßt den Triephon bey einer Verwunderung nach voriger heydnischen Gewohnheit den Hercules anrufen. (127)

Vielleicht haben wir den Philopatris nicht ganz. Es scheinet, als wenn der Schluß, der die Gewißheit von Julians Tode enthält, fehle. Denn Triephon sagt, (128) der dem Critias so fürchterliche Traum der Asceten (nemlich, daß der

(127) Ηρακλεις των θαυμασιων εκεινων φασματων.

(128) Μεγα γαρ εφησαν και διηπορημενον.

der Kayser todt sey,) sey nicht so schlecht weg zu verachten. Sie hätten was wichtiges gesagt, und es sey noch die Frage, ob ihr Traum nicht wahr sey. Ich sehe dieses als einen Wink an, daß noch etwas folgen werde, so das hie gesagte bestätigen würde, und dieses bringt mich auf die Vermuthung, daß der Schluß unseres Dialogen der die Bewegungen schildert, die unter Heyden und Christen entstanden, als der Tod des Julians öffentlich und unwiedersprechlich bekannt wurde, fehle. Vielleicht entdeckt man künftig einmal Manuscripte, die diese meine Muthmaßung bestätigen und das, was in den bisherigen Manuscripten des **Didascomenus** am Ende fehlet, liefern.

Landesbibliothek Oldenburg

Die Beylage G.
zu der 96. 97. 98. und 99sten Seite.

Ich habe von einer Synarithmesis, welche die Ketzer im vierten Jahrhunderte gegen die Lehre von der h. Dreyeinigkeit auf die Bahn brachten, und die die Orthodoxen wiederlegten, weitläuftig oben gehandelt. Bey dieser Gelegenheit muß ich noch bemerken, daß auch in dem Jahrhunderte, in welchem ich schreibe, eine (wie soll ich sie nennen?) Dreyeinigkeitssynarithmesis wieder rege geworden ist. Man trift sie zuerst in einem jetzo sehr rar gewordenen Buche an, das, da es herauskam, mehr Lerm erregte, als sein Inhalt wehrt ist. Ich meine den Tractatum philosophicum, in quo pluralitas personarum in Deitate qua omnes conditiones ex solis rationis principiis methodo Mathematicorum demonstrata. Die Vorrede ist datiret Leuvardiae anno 1735. die 4. April. Man lese in demselben die 26ste Definition und ihr Scholion § 93 und § 94 ferner § 133 bis § 140. Der sel. Clemm (129) hat das daselbst gesagte, ohne jedoch diesen Tractatum philosophicum zu nennen, in die

(129) Man sehe seine vollständige Einleitung in die Religion und gesammte Theologie. Es ist der 3te Band, in welchem das Angeführte p. 15 stehet.

Kürze gezogen und so vorgetragen: "Man hat
„zwar auch einen so genannten algebraischen
„Beweiß und Gegenbeweiß, der aber, weil die
„Mathematik mit Größen umgehet, und also
„Theile außer Theile betrachtet, nicht wohl
„angewendet werden kann. Denn man nenne
„den Vater a, den Sohn b, den h. Geist c,
„und das göttliche Wesen oder Gott x; so
„ist der Einwurf:

$$\begin{array}{l} a = x \\ b = x \\ c = x \\ \hline a + b + c = 3x. \end{array}$$

„und die Antwort:

$$\begin{array}{l} a = x - (b + c) \\ b = x - (a + c) \\ c = x - (a + b) \\ \hline a + b + c = 3x - 2a - 2b - 2c \\ 2a + 2b + 2c = 2a + 2b + 2c \quad \text{addiret} \\ \hline 3a + 3b + 3c = 3x \\ \hline \qquad : 3 \\ a + b + c = x. \end{array}$$

„Allein die schon ange-
„führten Gründe, warum die mathematischen
„Größen nicht in der Vernunftlehre sich anwen-
„den lassen, machen diesen algebraischen Beweiß
„wol entbehrlich."

Ich führe dies blos historisch an. Der ganze Calculus hat nur die Absicht, zu zeigen, daß in dem biblischen Vortrag der Lehre von der Dreyeinigkeit kein Wiederspruch gegen die Lehre von der Einheit des göttlichen Wesens anzutreffen sey.

Beschrei-

Beschreibung

des

Codex

Guelpherbytanus E.

Landesbibliothek Oldenburg